

VIEŠŲJŲ
PIRKIMŲ
TARNYBA

2021 metų veiklos ataskaita

**Per metus pirkimams
išleista 6,5 mlrd. Eur,
įvykdyta apie 10 tūkst.
pirkimų procedūrų**

**2021 m. bendra (įskaitant mažos
vertės pirkimus) žaliųjų pirkimų
dalis sudarė 2,7 proc. visų pirkimų
skaičiaus ir 16,2 proc. visų
pirkimų vertės**

VADOVO ŽODIS

2021-ieji visiems, ne išimtis ir Viešųjų pirkimų tarnybai (toliau – Tarnyba), buvo tam tikros transformacijos, pokyčių ir naujų strategijų įgyvendinimo metas. Tai galima sieti ne tik su pandemija, bet ir su ambicingais valstybės tikslais viešųjų pirkimų srityje, taip pat viešųjų pirkimų reforma, atnešusia reikšmingų pakeitimų ir paskatinusia imtis svarbių projektų.

Vienas jų – viešųjų pirkimų specialistų atestavimas. Tarnybai patikėta sukurti ir įgyvendinti žinių patikrinimo sistemą, kuri, sėkmingai veikdama, 2022 m. taptų postūmiu siekiant patogaus ir prieinamo specialistų kompetencijų tobulinimo. Tarnyba kviečia naudotis naujausia susisteminta medžiaga, padėsiančia tinkamai pasirengti žinių patikrinimui. O jau nuo 2022 m. liepos atsiras galimybė atestuotis ir gauti viešųjų pirkimų specialisto pažymėjimą.

Ne mažiau svarbus proveržis vyksta ir įgyvendinant darniųjų viešųjų pirkimų koncepciją. Darnumas pamažu tampa kiekvienos organizacijos veiklos bruožu, drauge – ir kiekvieno vadovo darbotvarkės dalimi. 2021-uosius baigėme esant iki 16,2 proc. padidėjusiai žaliųjų pirkimų vertės daliai, o 2022-ųjų tikslas dar ambicingesnis – ne mažiau kaip 50 proc. pirkimų, skaičiuojant pagal vertę, turi tapti žalieji. Šiam tikslui Tarnyba sutelkė reikiamas kompetencijas – Tarnyboje įkurtas Darniųjų pirkimų skyrius bendradarbiauja su pirkimų dalyviais juos konsultuodamas ir drauge su jais ieškodamas reikalingų sprendimų. Tiek žaliųjų, tiek inovatyvių pirkimų rezultatus, taip pat kitą įvykdytų pirkimų statisti-

ką galima matyti Pirkimų vykdytojų žemėlapyje – Švieslentėje. Ši Tarnybos sukurta ir nuolat atnaujinama stebėsenos priemonė padeda pirkimų vykdytojui nusistatyti tobulintinas sritis, kuriose pirkimus būtų galima vykdyti dar efektyviau.

Tobulinant viešųjų pirkimų sistemą, atsiranda poreikis keisti ir pirkimų vykdytojų veiklos valdyseną. Didesnis dėmesys prevencijai ir sisteminis požiūris į visą procesą 2022 m. bus šio pokyčio „varikliai“. Vien konstatuoti pažeidimo nepakanka, todėl jų grupavimas ir analizė padės identifikuoti esmines viešųjų pirkimų problemas ir jas spręsti ne vien konkretaus pirkimo atveju, o apskritai visoje pirkimų praktikoje. Prioritetinis dėmesys ir pagalba bus skiriami statybos sektoriaus, viešinimo ir komunikacijos paslaugų pirkimams. Nauja bei svarbu yra ir tai, jog pirkimų analizę išplės viešinama informacija apie mažos vertės pirkimus. Tai prisidės prie didesnio skaidrumo užtikrinimo ir duomenų prieinamumo visuomenei. Džiugu, jog skaidrumo ir bendradarbiavimo siekį taip pat atspindi tendencija, kad Tarnyba vis dažniau dalyvauja pirkimuose stebėtojo teisėmis.

Įgyvendindama strateginius tikslus, Tarnyba siekia išgirsti ir kalbėtis – kiekvienas viešųjų pirkimų sistemos dalyvis yra svarbus, o jų išsakytos pastabos atsakingai vertinamos Tarnybos specialistų. Tai lemia nuoseklų judėjimą numatyta kryptimi – veiksmingesnių, profesionaliai vykdomų viešųjų pirkimų link. Esu dėkingas savo komandai ir visiems bendradarbiaujantiems su Tarnyba bei aktyviai prisidedantiems prie šios misijos sėkmingo įgyvendinimo.

Darius Vedrickas
Viešųjų pirkimų tarnybos direktorius

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SISTEMA

**VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ
POLITIKOS FORMUOTOJA –**
Ekonomikos ir inovacijų
ministerija

PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS INSTITUCIJOS:

- Valstybės kontrolė
- Konkurencijos taryba
- Specialiųjų tyrimų tarnyba
- Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba ir kt.

**TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOS,
TEISMAI**

POLITIKOS ĮGYVENDINTOJAI –

- **Viešųjų pirkimų tarnyba**
- Pirkimų dalyviai
(pirkimų vykdytojai,
tiekėjai)
- Centrinės perkančiosios
organizacijos

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBAI tenka išskirtinis vaidmuo užtikrinant į vartotojus orientuotą laiku suteikiamą aiškią metodinę pagalbą, mokymus, veiksmingą pažeidimų prevenciją ir kontrolę, elektroninių pirkimų informacinių sistemų kokybę, lengvai prieinamus viešųjų pirkimų duomenis.

TRUMPA APŽVALGA

**Per metus
pirkimams išleista
6,5 mlrd. Eur**
(2020 m. – 5,6 mlrd. Eur)

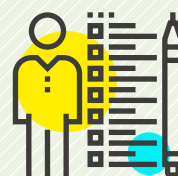

**Per metus įvyko
9 801 pirkimų
procedūra**
(2020 m. – 9 441)

CVP IS registruoti 5 409 pirkimų vykdytojai ir 28 338 tiekėjai, iš jų – 17,6 proc. užsienio tiekėjų (2020 m. – 7 254 pirkimų vykdytojai, 31 381 tiekėjas, iš jų – 13,3 proc. užsienio tiekėjų)

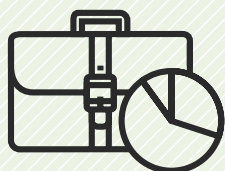

**Pirkimus vykdė 3 900 pirkimų
vykdytojų** (2020 m. – 3 940)

Sutartis sudarė 21 569 tiekėjai
(2020 m. – 20 054)

2021 m. veikė 7 centrinės perkančiosios organizacijos (2020 m. – 8)
Pirkimų vykdytojų, pirkusių per centrinės perkančiąsias organizacijas,
skaičius 2021 m. siekė **2 168** (2020 m. – 1 981)

**Centralizuotų pirkimų vertės dalis
augo: 2021 m. – 15,4 proc.**
(2020 m. – 12,8 proc.)

**Centralizuotų pirkimų skaičiaus dalis
augo: 2021 m. – 4,6 proc.**
(2020 m. – 3,9 proc.)

**Dažniau taikoma dinaminė pirkimų sistema (DPS):
2021 m. sukurtos 55 DPS** (2020 m. – 27, 2019 m. – 14)

Vidutinė pirkimų procedūrų trukmė trumpėjo

Vidutinė tarptautinių pirkimų procedūrų trukmė 2020–2021 m. keitėsi nuo 108,1 iki 100 dienų

Vidutinė supaprastintų pirkimų procedūrų trukmė 2020–2021 m. keitėsi nuo 59,3 iki 57,7 dienos

Įvykusių pirkimo procedūrų procentinė dalis

beveik nesikeitė: 2021 m. – 77,1 proc. (2020 m. – 77,6 proc.)

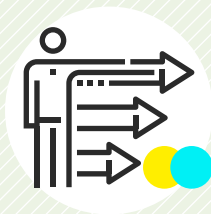
Atmestų pasiūlymų skaičiaus procentinė dalis 2020–2021 m. keitėsi nuo 20,9 iki 21,8 proc.

Dažniausiai pasiūlymai buvo atmetami dėl per didelės kainos: 2021 m. – 49,2 proc. visų pasiūlymų (2020 m. – 44,6 proc.)

Iš viso **prevenciškai peržiūrėta ir įvertinta arba patikrinta** 1 465,2 mln. Eur vertės sutarčių ir pirkimų. Tai sudarė apie **22,4 proc. visos 2021 m. pirkimų vertės** (2020 m. – 15,5 proc.)

Tarnybos rizikos vertinimo sistemos atrinktų vertinti **pirkimų ir sutarčių, kuriuose nustatyta pažeidimų, dalis sudarė 85 proc.** (2020 m. – 90 proc.)

Pirkimų procedūrų **skundžiamumas išliko beveik nepakitęs:** 2021 m. pretenzijos gautos dėl 14,2 proc. pirkimų procedūrų (2020 m. – 13,7 proc.); 2021 m. ieškiniai teismams pateikti dėl 1,1 proc. pirkimų procedūrų (2020 m. – 1 proc.)

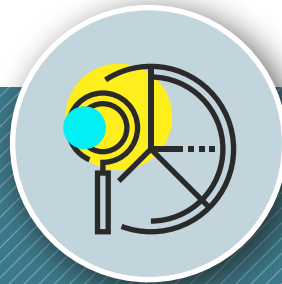
Pirkimų procedūrų iki sutarties sudarymo (ex ante), perduotų prevencijos ir priežiūros veiksams atlikti, skaičius didėjo – 2021 m. siekė 88 proc. (2020 m. – 82 proc.)

Pirkimų, kuriuose buvo taikomas **kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, dalis išliko beveik nepakitusi: 2021 m. tokie pirkimai sudarė 30,2 proc. vertės** (2020 m. – 30,6 proc.)

„Vieno tiekėjo“ pirkimų dalis (pagal skaičių) išliko ta pati: 2021 m. tokie pirkimai sudarė **40,6 proc.** (2020 m. – 40,5 proc.)

Vidutinis pasiūlymų skaičius išliko nepakitęs: 2021 m. buvo vidutiniškai 2,4 pasiūlymo (2020 m. – 2,4)

Neskelbiamų tarptautinės vertės derybų skaičius sumažėjo: 2021 m. įvyko 252 neskelbiamų derybų procedūros (2020 m. – 404)

Procentinė **sutarčių, sudarytų konkurencingais pirkimo būdais**, vertės dalis nuo bendros pirkimų vertės sumažėjo: 2021 m. siekė **85,8 proc.** (2020 m. – 95 proc.)

Mažėjo smulgiojo ir vidutinio verslo (SVV) įmonių rinkos dalis: laimėjusių SVV įmonių dalis 2021 m. sudarė 83,4 proc. visų laimėjusių įmonių (2020 m. – 85,5 proc.); SVV įmonių sudarytų sutarčių vertė 2021 m. siekė 59,9 proc. (2020 m. – 64,2 proc.)

2021 m. bendra (įskaitant mažos vertės pirkimus)
žaliųjų pirkimų dalis sudarė **2,7 proc.**
visų pirkimų skaičiaus ir **16,2 proc.**
visų pirkimų vertės

Tarptautinių ir supaprastintų žaliųjų pirkimų vertės dalis 2020–2021 m. augo nuo 9,6 iki **17,7 proc.**
skaičiaus dalis – nuo 5,5 iki **7,3 proc.**

Mažos vertės žaliųjų pirkimų vertės dalis 2021 m. sudarė **4,0 proc.** visų mažos vertės pirkimų vertės, **pirkimų skaičius – 2,3 proc.** visų mažos vertės pirkimų skaičiaus

Inovatyvūs pirkimai kol kas Lietuvoje vykdomi itin retai – tokių pirkimų vertės dalis 2020 m. siekė vos 0,05 proc. pirkimų vertės, **2021 m. – 0,02 proc.**

Supaprastintų rezervuotų pirkimų vertė augo: 2020 m. buvo 14 mln. Eur, 2021 m. – **21 mln. Eur**

Teigiamai Tarnybos veiklą vertinančių viešųjų pirkimų dalyvių ir suinteresuotųjų šalių dalis išliko nepakitusi: 2020–2021 m. sudarė **81 proc.**

TURINYS

STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS / 9

 IŽANGA / 10

 STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS / 12

 MOKYMAI IR METODINĖ PAGALBA / 20

 PRANEŠIMŲ NAGRINĖJIMAS. PAŽEIDIMŲ RIZIKOS VERTINIMAS / 33

 PAŽEIDIMŲ PREVENCIJA / 34

 PIRKIMŲ IR SUTARČIŲ PRIEŽIŪRA / 36

 ATSTOVAVIMAS TEISMUOSE / 41

 ELEKTRONINIAI PIRKIMAI IR INFORMACINĖS SISTEMOS / 46

 VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ANALIZĖ / 49

A PRIEDAS. VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SISTEMOS EFEKTYVUMO STEBĖSENOS RODIKLIAI 2018–2021 M. / 52

STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

ĮŽANGA

Viešųjų pirkimų sistema yra reikšminga viešojo valdymo sistemos dalis – viešųjų pirkimų vertė kasmet sudaro apie 6 mlrd. Eur, o tai yra apie 12 proc. šalies BVP.

Per metus įvyksta apie 10 tūkst. tarptautinių ir supaprastintų viešųjų pirkimų procedūrų ir daugiau, nei 800 tūkst. mažos vertės pirkimų. Kasmet viešuosius pirkimus vykdo apie 4 tūkst. pirkimų vykdytojų, jie sudaro sutartis su daugiau nei 20 tūkst. tiekėjų. 2021 m., kaip ir kasmet, daugiausia pirkimo procedūrų pagal vertę įvykdyta statybos sektoriuje – 37,7 proc. visų pirkimų vertės, pagal įvykdytų pirkimo procedūrų skaičių – medicinos sektoriuje (19,4 proc. visų įvykusių pirkimo procedūrų).

Nors 2021 m., palyginti su 2020 m., per viešuosius pirkimus išleistų lėšų suma nuo 5,6 mlrd. padidėjo iki 6,5 mlrd. Eur, pirkimų vykdytojų skaičius mažėjo: 2020 m. jų buvo 3 940, 2021 m. – 3 900. Ši tendencija sietina su didėjančia pirkimų centralizacija. Šalyje veikė 7 centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO), o pirkimų vykdytojų, pirkusių per CPO, skaičius 2020–2021 m. augo nuo 1 981 iki 2 168. Vis dažniau pirkimų vykdytojai naudojo dinamines pirkimų sistemas (toliau – DPS), sudarančias galimybę tiekėjams operatyviau ir efektyviau dalyvauti DPS, lanksčiau siūlyti kainas ir, esant didelei konkurencijai, užtikrinti geresnį viešųjų lėšų panaudojimą. 2019 m. buvo sukurta 14 DPS, o 2021 m. – 55. DPS pagrindu sudarytų sutarčių vertė 2019–2021 m. nuo 200 mln. padidėjo iki 550 mln. Eur, o jos dalis nuo bendros pirkimų vertės – nuo 3,8 iki 9,9 proc.

Tarnyba savo pagrindine veikla, uždaviniais siekė strateginio tikslo – didinti viešųjų pirkimų konkurencingumą, skaidrumą ir racionalų lėšų panaudojimą. Kokie pokyčiai įvyko viešųjų pirkimų sistemoje, kuriomis sritimis galime pasidžiaugti, o kurioms reikėtų skirti ypatingą dėmesį, padeda nustatyti Tarnybos kasmet atliekama viešųjų pirkimų sistemos efektyvumo rodiklių stebėseną¹ bei analitiniai įrankiai – Pirkimų vykdytojų žemėlapis – Švieslentė², „Vieno tiekėjo“ pirkimų ataskaita³ ir kt. Viešųjų pirkimų sistemos stebėseną parodė, jog nuo 2020 m. dauguma rodiklių reikšmių prastėjo, o 2021 m. daugumos iš jų reikšmės išliko ženkliai nepakitusios. Nors kai kuriuose viešųjų pirkimų sektoriuose 2021 m. pasiekti rezultatai gerėjo, bendros rodiklių reikšmės liko panašios, kaip 2020 m. Tam neabejotinai įtakos turėjo tebesitęsianti situacija dėl COVID-19, tiesa, ji kiek stabilizavosi. Pirkimų vykdytojai, apsirūpindami kovos su COVID-19 priemonėmis, geriau planavo, ruošėsi nenumatytoms aplinkybėms iš anksto. Daugiau centralizuotai sudarytų sutarčių, dažniau taikytos preliminariosios sutartys, dinaminės pirkimų sistemos sudarė sąlygas ne tik veiksmingiau patenkinti atsiradusį didžiulį asmens apsaugos priemonių poreikį pandemijos laikotarpiu, bet ir užtikrino pasiūlymų konkurencingumą, drauge sutaupant viešųjų lėšų.

2021 m. Lietuva susidūrė su nauju iššūkiu suvaldyti nelegalių migrantų antplūdį. Šalies tarnybos turėjo spręsti, kaip užtikrinti Lietuvos gyventojų saugumą, taigi tai atsispindėjo ir viešųjų pirkimų sistemoje. 2021 m. rugpjūčio 10 d. įsigaliojusiu Fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo įstatymu įtvirtinta nuostata, kad viešieji pirkimai, skirti fizinio barjero įrengimo projekto įgyvendinimui, atliekami ir sutartys sudaromos neskelbiamų derybų būdu.

Šie pokyčiai nulėmė pagrindinių viešųjų pirkimų rodiklių – „vieno tiekėjo“ pirkimų dalis; pirkimų, kuriuose taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus vertės dalis; neskelbiamų pirkimų dalis; sutarčių, sudarytų konkurencingais pirkimo būdais, vertės dalis ir kt. – 2021 m. pasiektas reikšmes.

Pirkimuose nustatant ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, dažniausiai buvo vertinamas tik kainos kriterijus – kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus buvo taikytas apie 30 proc. pirkimų vertės. Lyginant 2021 m. rezultatus su 2020 m., šio rodiklio rezultatai beveik nesikeitė: 2021 m. tokie pirkimai sudarė 30,2 proc. vertės (2020 m. – 30,6 proc.). Pastaruosius dvejus metus beveik nekito ir „vieno tiekėjo“ pirkimų dalis (pagal skaičių): 2021 m. tokie pirkimai sudarė 40,6 proc. (2020 m. – 40,5 proc.). Nors 2021 m. didėjo skirtingų tiekėjų, su kuriais buvo sudarytos sutartys, skaičius (2021 m. – 21 569, 2020 m. – 20 054 tiekėjai), vidutinis pasiūlymų skaičius išliko nepakitęs: 2020–2021 m. sudarė vidutiniškai 2,4 pasiūlymo. Beveik 10 proc. mažėjo procentinė sutarčių, sudarytų konkurencingais pirkimo būdais, vertės dalis nuo bendros pirkimų vertės – 2021 m. siekė 85,8 proc. (2020 m. – 95 proc.).

Mažėjo smulkiojo ir vidutinio verslo įmonių (toliau – SVV) dalis: laimėjusių SVV įmonių dalis 2021 m. sudarė 83,4 proc. visų laimėjusių įmonių (2020 m. – 85,5 proc.); SVV įmonių sudarytų sutarčių vertė 2021 m.

1 <https://vpt.lrv.lt/lt/administracine-informacija/metines-veiklos-ataskaitos-1>, Priedas.

2 <https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-vykdytoju-zemelapis-svieslente-1>

3 <https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/temines-viesuju-pirkimu-analizes>, „Vieno tiekėjo“ pirkimų stebėsenos ataskaita.

siekė 59,9 proc. (2020 m. – 64,2 proc.). 2021 m., palyginti su 2020 m., sutrumpėjo pirkimų procedūrų trukmė: vidutinė tarptautinių pirkimų procedūrų trukmė keitėsi nuo 108,1 iki 100 dienų, supaprastintų pirkimų procedūrų – nuo 59,3 iki 57,7 dienos.

Įvykusių pirkimo procedūrų procentinė dalis beveik nesikeitė: 2021 m. – 77,1 proc. (2020 m. – 77,6 proc.). Atmestų pasiūlymų skaičiaus procentinė dalis šiek tiek didėjo: 2020–2021 m. keitėsi nuo 20,9 iki 21,8 proc. Maždaug pusės (49,2 proc.) visų pasiūlymo atmetimo priežasčių buvo per didelė kaina, o pasiūlymo atmetimo padažnėjimą 2021 m., palyginti su 2020 m., kai dėl per didelės kainos buvo atmesta 44,6 proc. pasiūlymų, lėmė spartus prekių, paslaugų ir darbų atlikimo kainų augimas.

2021 m. itin svarbūs tapo darnaus vystymosi tikslai. Patobulintas žaliųjų pirkimų teisinis reglamentavimas sudarė galimybes pirkimų vykdytojams lengviau ir plačiau vykdyti žaliuosius pirkimus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 478 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 8 d. nutarimo Nr. 804 „Dėl Nacionalinės žaliųjų pirkimų įgyvendinimo programos patvirtinimo“ ir jį keitusių nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“⁴ (toliau – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas) nustatyta, kad per dvejus metus visi viešieji pirkimai turi tapti žalieji. Numatyta, kad pereinamuoju laikotarpiu – 2021 m. nuo liepos 1 d. iki gruodžio pabaigos – jie turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. visų viešųjų pirkimų vertės, 2022 m. – ne mažiau kaip 50 proc., o nuo 2023 m. – 100 proc. 2021 m. nustatytas žaliųjų pirkimų tikslas buvo pasiektas – bendra (įskaitant mažos vertės pirkimus) žaliųjų pirkimų vertės dalis sudarė 16,2 proc. visų pirkimų vertės, o pirkimų skaičius – 2,7 proc. visų pirkimų skaičiaus.

Didėjo ir supaprastintų rezervuotų pirkimų vertės dalis, bet VPĮ 23 str. nustatyta siektina supaprastintų rezervuotų pirkimų 2 proc. reikšmė pasiekta nebuvo. Tačiau džiugina tai, kad daugėja tarptautinės vertės rezervuotų pirkimų, vykdomų per CPO. Kol kas Lietuvoje itin reti ir inovatyvūs pirkimai, bet šioje srityje matyti teigiamų pokyčių: 2020 m. buvo įvykdyti tik 2 inovatyvūs pirkimai, o 2021 m. – 19. Tokių pirkimų vertės dalis 2020 m. sudarė tik 0,05 proc. pirkimų vertės, 2021 m. – 0,02 proc. 2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane numatyta, jog inovatyvių viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės 2030 m. turėtų siekti 20 proc. ir už šio rodiklio pasiekimą yra atsakingos ministerijos⁵.

Palyginti šalies viešųjų pirkimų sistemos efektyvumą su kitų Europos Sąjungos valstybių narių viešųjų pirkimų sistemomis galima naudojantis Europos Komisijos kasmet atnaujinamos viešųjų pirkimų efektyvumo stebėsenos suvestinės rezultatais⁶. Šios stebėsenos duomenimis, 2021 m. Lietuva pateko į „geltonąją zoną“. Nors 8 iš 12 rodiklių rezultatai buvo įvertinti labai gerai, keturi iš jų – neskelbiamų pirkimų; „vieno tiekėjo“ pirkimų; pirkimų, kuriuose pasiūlymai vertinti tik pagal mažiausią kainą; bendrai atliekamų pirkimų dalis – įvertinti prasčiau. Lietuva gali didžiuotis gerokai aukštesniais nei kitų ES šalių sprendimų priėmimo, SVV dalyvavimo pirkimuose, skelbiamų pirkimų dalies nuo šalies BVP rodiklių rezultatais.

2021 m. Jungtinių Tautų Organizacija (toliau – JTO) paskelbė pirmą kartą atlikto 40 pasaulio šalių vertinimo viešųjų pirkimų srityje rezultatų ataskaitą⁷. JTO atliekant viešųjų pirkimų politikos ir jos įgyvendinimo vertinimą, buvo atsižvelgta į veiksmų planus, reguliavimą, teikiamas pagalbos priemones siekiant aplinkosaugos, socialinių ir ekonominių tikslų viešuosiuose pirkimuose, pažangos stebėsenos vykdymą. Taip pat vertinta, kaip šalims praktiškai sekasi pasiekti realius rezultatus. Džiugina tai, kad Lietuva pateko tarp devynių šalių, kuriuose darniųjų viešųjų pirkimų politika ir įgyvendinimas buvo įvertintas kaip vidutinio ir aukšto lygio.

4 <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/412980b0d2b311eba2bad9a0748ee64d>

5 <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d492e050f7dd11eaa12ad7c04a383ca0/asr>

6 https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/policy_areas/public-procurement_en

7 <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/37967/SDG.pdf>

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Tikslas

**DIDINTI VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ
KONKURENCINGUMĄ,
SKAIDRUMĄ IR RACIONALŲ
LĖŠŲ PANAUDOJIMĄ**

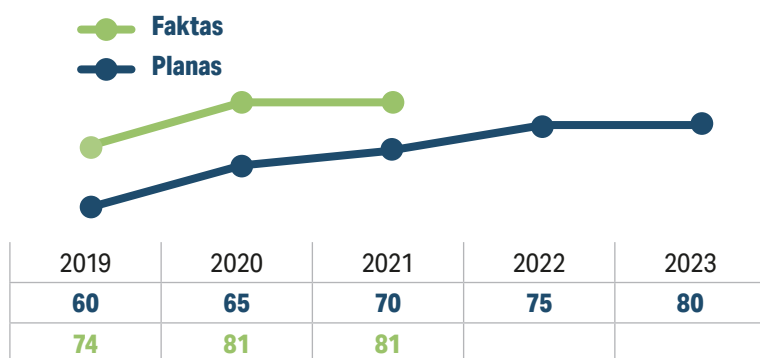
1 lentelė. **Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas**

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas, įskaitant ataskaitinio laikotarpio patikslinimus	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant ataskaitinio laikotarpio patikslinimus, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
01.001	Racionalumo ir skaidrumo didinimas viešuosiuose pirkimuose	2 907	3 033	2 980,8	98,3
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.001	Racionalumo ir skaidrumo didinimas viešuosiuose pirkimuose	237	344	299,9	87,2

Strateginiam tikslui įgyvendinti skirta programa – **Racionalumo ir skaidrumo didinimas viešuosiuose pirkimuose** – padeda įgyvendinti ilgalaikės, vidutinės trukmės ir trumpalaikius planavimo dokumentus, kuriuose įtvirtinti siekiai užtikrinti visuomenės poreikius atitinkantį valdymą⁸, skaidrinti ir efektyvinti viešuosius pirkimus⁹, skatinti elektroninių viešųjų pirkimų plėtrą ir atnaujinti Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą (toliau – CVP IS)¹⁰, didinti viešųjų pirkimų efektyvumą metodinėmis priemonėmis¹¹.

Strateginiame veiklos plane numatytiems tikslams pasiekti skirtos programos (**Racionalumo ir skaidrumo didinimas viešuosiuose pirkimuose**) vienas iš tikslų – **Tarnybos veiklos kokybės ir efektyvumo didinimas**. Vienas iš numatytų šio tikslo vertinimo kriterijų – *teigiamai Tarnybos veiklą vertinančių viešųjų pirkimų dalyvių ir suinteresuotųjų šalių dalis (proc.)*. Vertinimo kriterijaus reikšmė nustatoma pagal viešųjų pirkimų dalyvių apklausos rezultatus.

1 pav. **Teigiamai Tarnybos veiklą vertinančių viešųjų pirkimų dalyvių ir suinteresuotųjų šalių dalis, proc.**

Teigiamo Tarnybos veiklos vertinimo rodiklio reikšmė 2021 m. pasiekta ir viršyta – siekė 81 proc. (planuota 75 proc.).

8 Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“.

9 Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa.

10 Nacionalinė kovos su korupcija 2015–2025 metų programa.

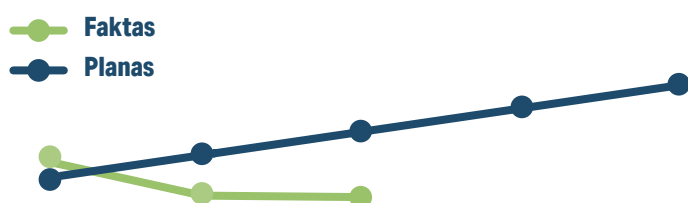
11 Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2015–2019 metų tarpinstitucinis veiklos planas.

Strateginio tikslo pažangai matuoti buvo numatyti du efekto vertinimo kriterijai: pirmas – kaip dažnai pirkimų vykdytojai pasiūlymams vertinti renkasi kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijus (2 pav.), antras – pirkimų, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas tiekėjas, dalis (4 pav.).

Pasiūlymų kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijaus taikymas

Viešųjų pirkimų nuostatos įpareigoja pirkimų vykdytojus dažniau rinkti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, kai nėra taikomas vien tik mažiausios kainos kriterijus: pirkimų, kuriuos vykdant ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, vertė kiekvienais kalendoriniais metais (iki 2022 m. sausio 1 d.) negali sudaryti daugiau kaip 70 proc. bendros pirkimų vykdytojo pirkimų vertės (neįskaičiuojant mažos vertės pirkimų ir pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) 72 straipsnio 3 dalį atliktų pirkimų vertės), o nuo 2022 m. sausio 1 d. – pirkimai, kai ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, negalės sudaryti daugiau kaip 50 proc.

2 pav. **Viešųjų pirkimų (išskyrus mažos vertės pirkimus), kuriuose taikomas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijus, vertės dalis, proc.**

2021 m., palyginti su 2020 m., pirkimų, kuriems taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijus, rodiklio reikšmė pagal vertę šiek tiek mažėjo, siektina reikšmė (45 proc.) pasiekta nebuvo.

2019	2020	2021	2022	2023
35	40	45	50	55
38	30,6	30,2		

Kad tam tikruose sektoriuose pirkimų, kuriems taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijus, sumažėjo, paaiškinama pirkimais, susijusiais su nelegalių migrantų antplūdžio suvaldymu. Skubiai, pasiūlymus vertinant tik pagal kainos kriterijų, buvo atliekami laikinojo apgyvendinimo miestelio konteinerių nuomai skirti pirkimai, kurie sudarė 19 proc. visų statybinių konstrukcijų ir medžiagų sektoriaus pirkimų. Taip pat, vertinant tik kainą, buvo perkami fizinio barjero įrengimo darbai, tvoros segmentų nuoma – tokie pirkimai sudarė 5 proc. viso statybos darbų sektoriaus pirkimų.

Ryškus kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijaus taikymo sumažėjimas pagal pirkimų vertę matomas ir transporto įrangos ir pagalbinių transportavimo gaminių sektoriuje (sumažėjo apie 15 proc.), taip pat IT konsultavimo, programinės įrangos kūrimo, interneto ir aptarnavimo paslaugų sektoriuje (sumažėjo 10 proc.).

Kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijus dažniau pradėtas taikyti išsigyjant įvairią įrangą (laboratorinės, optinės ir precizinės įrangos, elektrinių mašinų, aparatų, įrangos ir reikmenų), teikiant paslaugas (nuotekų ir atliekų šalinimo paslaugų bei valymo ir aplinkosaugos, transporto, architektūros, verslo), išsigyjant programinę įrangą, informacines sistemas (3 pav.).

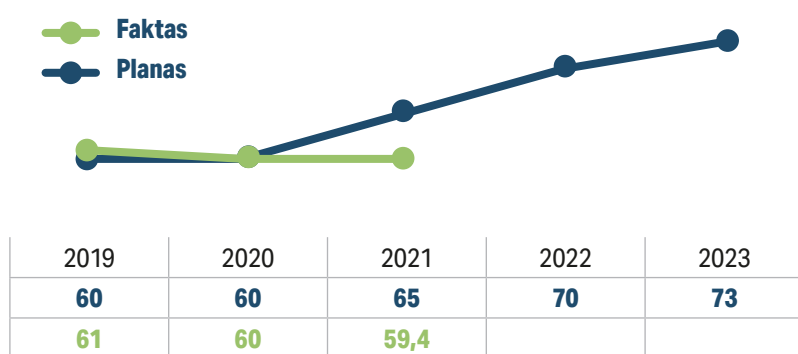
3 pav. **Pirkimų, kuriuose taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų vertinimo kriterijus, vertės dalies pokytis 2021 m., lyginant su 2020 m., pagal viešųjų pirkimų sektorius, proc.**

„Vieno tiekėjo“ pirkimai

„Vieno tiekėjo“¹² pirkimų rodiklis – vienas iš svarbiausių viešųjų pirkimų sistemos efektyvumo stebėsenos rodiklių, parodantis pirkimų konkurencingumą. Mažesnė rodiklio reikšmė rodo didesnes galimybes pirkėjui įsigyti reikiamas prekes, paslaugas ar darbus geriausiu kainos ir kokybės santykiu, racionaliai panaudojant lėšas.

4 pav. **Viešųjų pirkimų (išskyrus mažos vertės pirkimus), kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas tiekėjas, dalis, proc.**

2021 m. pirkimų, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas tiekėjas, dalis sudarė 59,4 proc. (planuota reikšmė nepasiekta).

2019 m. rodiklio reikšmė pradėjo mažėti, bet 2020–2021 m. ji išliko nepakitusi. Tam įtakos turėjo tiek tebesitęsianti pandeminė COVID-19 situacija, tiek padėtis, susijusi su nelegalių migrantų antplūdžiu Lietuvoje.

12 Pirkimas priskiriamas „vieno tiekėjo“ pirkimams, jei atskiroms pirkimo objekto dalims pasiūlymus pateikė vienas tiekėjas.

Analizuojant „vieno tiekėjo“ pirkimų dalies pokytį 2020–2021 m. pagal viešųjų pirkimų sektorius, nustatyta, kad didžiojoje dalyje sektorių (32 iš 45-ių) „vieno tiekėjo“ pirkimų dalis augo, likusiuose 13-oje – mažėjo. „Vieno tiekėjo“ pirkimų dalies pokytį 2020–2021 m. pagal didžiausius viešųjų pirkimų sektorius galima paa-
nalizuoti 5 pav.

Reikšmingiausiuose pagal pirkimų apimtį sektoriuose „vieno tiekėjo“ pirkimų dalis mažėjo. Statybos sektoriuje 2020–2021 m. tokių pirkimų dalis mažėjo daugiau nei 9 proc., sveikatos priežiūros ir socialinio darbo paslaugų pirkimuose – 5,5 proc., medicinos įrangos, farmacijos ir asmens higienos produktų sektoriuje išliko beveik nepakitusi (padidėjo 1 proc.). Daugelyje sektorių „vieno tiekėjo“ rodiklis ženkliai augo: IT paslaugų sektoriuje – net 16,9 proc., verslo paslaugų – 12,5 proc., baldų ir remonto bei priežiūros paslaugų sektoriuje – daugiau nei 8 proc.

5 pav. „Vieno tiekėjo“ pirkimų dalies pokytis 2021 m., palyginti su 2020 m., pagal viešųjų pirkimų sektorius

Vidutinis pasiūlymų skaičius 2021 m., palyginti su 2020 m., išliko nepakitęs – vid. 2,4 pasiūlymo. Analizuojant, kaip keitėsi pasiūlymų konkurencingumas atskiruose viešųjų pirkimų sektoriuose, „Vieno tiekėjo“ pirkimų ataskaitos duomenimis, 2021 m. daugiau nei pusėje (56 proc.) viešųjų pirkimų sektorių vidutinis pasiūlymų skaičius mažėjo, kituose – augo.

Džiugina tai, kad 2021 m. stebimas pirkimų konkurencingumo didėjimas didžiausiuose pagal įvykdytų pirkimų apimtį sektoriuose: statybų sektoriuje – augo vid. 0,6 pasiūlymo, medicinos – 0,3.

Pasiūlymo konkurencingumo mažėjimas 2021 m. pastebimas verslo paslaugų sektoriuje – vidutinis pasiūlymų skaičius sumažėjo 0,6 pasiūlymo, architektūros, statybų, inžinerijos ir inspektavimo paslaugų – 0,4, maisto, gėrimų, tabako ir susijusių produktų sektoriuje – 0,5 (6 pav.).

6 pav. Vidutinio pasiūlymų skaičiaus pokytis 2021 m., palyginti su 2020 m., pagal viešųjų pirkimų sektorius

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Tikslas

**VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ
PROFESIONALIZAVIMAS**

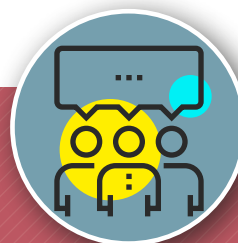
**2021 m. atsakyta į daugiau kaip
15 000 užklausų**

78 proc. visų konsultacijų suteikiama **tą pačią dieną arba kitą darbo dieną**; ne daugiau nei per 5 darbo dienas suteikiama 94,5 proc. visų konsultacijų

**Mokymuose dalyvavo
1 482 pirkimų vykdytojų atstovai**

**Teigiamai Tarnybos mokymų kokybę
vertino net 97 proc. mokymų dalyvių**

Tarnybos elektroniniu paštu suteiktos konsultacijos įvertintos 2 645 kartus,
vidutinis konsultacijos įvertinimo balas – **9,5 iš 10 galimų**

**Parengtos 7 naujos ir atnaujintos
5 metodinės priemonės**

**Organizuota 11 viešai internetu
transliuojamų seminarų**

MOKYMAI IR METODINĖ PAGALBA

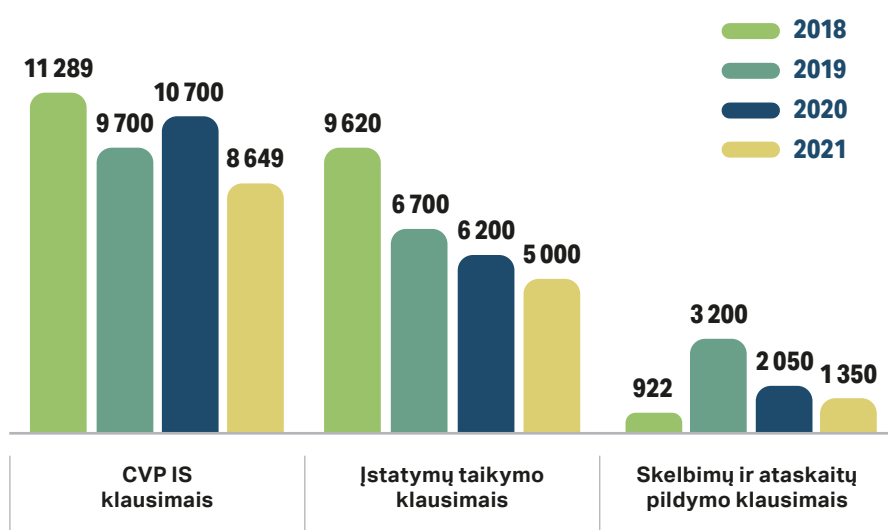
Metodinės pagalbos teikimas

Siekdama užtikrinti metodinės pagalbos prieinamumą, 2021 m. Tarnyba pirkimų vykdytojams ir tiekėjams CVP IS naudojimo, įstatymų taikymo, skelbimų ir ataskaitų pildymo klausimais teikė konsultacijas. Tai buvo daroma per konsultavimo platformą *klausk.vpt.lt* ir elektroniniu paštu. 2021 m. atsakyta į daugiau kaip 15 000 užklausų.

2021 m. atnaujinta konsultavimo platforma *klausk.vpt.lt* papildyta daugiau kaip 300 naujų įrašų, tarp jų – ir dažniausiai užduodami klausimai bei atsakymai, aktualiai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, Tarnybos atliktų pirkimų vertinimų išvados bei kita pirkimų vykdytojams ir tiekėjams naudinga informacija.

2021 m. vartotojai *klausk.vpt.lt* lankėsi daugiau kaip 480 000 kartų (2020 m. – daugiau kaip 261 000 kartų), atliko daugiau kaip 12 000 paieškos operacijų (2020 m. atlikta 9 300 paieškos operacijos). Didėjanti paieškos operacijų skaičiaus ir lankomumo statistika, palyginti su ankstesniais metais, rodo augantį savitarnos konsultacijų portalo *klausk.vpt.lt* populiarumą.

7 pav. Tarnybos suteiktos konsultacijos

Teisės aktų taikymo klausimais kreiptasi 5 000 kartų, CVP IS naudojimo klausimais – 8 649 kartus, skelbimų ir ataskaitų pildymo klausimais – 1 350 kartų.

Pirkimų vykdytojai bei tiekėjai įvertino 2 645 Tarnybos elektroniniu paštu suteiktas konsultacijas, vidutinis konsultacijos įvertinimo balas – **9,5 iš 10** galimų (2020 m. – 9,4 iš 10).

Metodinių priemonių rengimas

2021 m. Tarnyba parengė ir viešai paskelbė šias naujas pirkimų vykdytojams skirtas metodines priemones:

- Skelbiamų derybų vykdymo tipines sąlygas, kurias sudaro bendrųjų ir specialiųjų sąlygų dalis;
- Dinaminės pirkimų sistemos sukūrimo bei konkrečių pirkimų vykdymo dinaminėje pirkimų sistemoje tipines sąlygas;
- Mokomąją kainos ir kokybės sąnaudų skaičiuoklę, kurioje pateikti automatizuoti skaičiavimai naudojant daugiau kaip 40 skirtingų pasiūlymų vertinimams atlikti reikiamas formules, taip pat šių formulų aprašymai;
- Pavyzdinę pirkimo proceso eigos patikrinimo formą;
- Pasiūlymų vertinimo gaires;
- Pirkimų specialistų žinių patikrinimo reikalavimus ir mokymo modulius;
- Įvairių vykdytų mokymų vaizdo įrašus ir jų skaidres.

2021 m. Tarnybos užsakymu advokatų kontoros „Ellex Valiūnas ir partneriai“, derinant su socialiniais partneriais – Centrine projektų valdymo agentūra, Lietuvos statybininkų asociacija, Aplinkos projektų valdymo agentūra – buvo parengta tipinė statybos darbų sutartis, kurią Tarnyba pirkimų vykdytojams viešai paskelbė 2022 m. pradžioje. Rengiant šios tipinės sutarties nuostatas, buvo atsižvelgta tiek į esamą problematiką statybos darbų sutarčių vykdymo kontekste, tiek į gerąsias praktikas. Siekta suderinti abiejų sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą, aiškiai numatyti atsakomybės sritis, rizikų pasidalijimą, sutarties valdymo mechanizmą. Tikimasi, kad parengta sutartis taps patogiu ir efektyviu įrankiu pirkimų vykdytojams atliekant darbų pirkimus, o sudarytų sutarčių vykdymas taps aiškus, sklandus ir kuriantis pridėtinę vertę abiem sutarties šalims.

Taip pat atnaujintos ir viešai paskelbtos šios gairės:

- Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo gairės;
- Viešieji pirkimai – naujos galimybės smulkiajam ir vidutiniam verslui;
- Etiško elgesio viešuosiuose pirkimuose gairės;
- Tiekėjo pašalinimo pagrindų, kvalifikacijos, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų vertinimo procedūrų vadovas;
- Viešojo pirkimo ir pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo gairės.

Mokymai

2021 m. Tarnyba mokymus organizavo nuotoliniu būdu.

Dalyviams pristatytos šios mokymų temos: įvadinė tema apie viešuosius pirkimus, Viešųjų pirkimų įstatymas, rinkos analizės tema, pirkimo dokumentams ir sutarties turiniui taikomi reikalavimai, sutarčių keitimas, pasiūlymų vertinimo kriterijai, techninė specifikacija, tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai, numatomo pirkimo vertės skaičiavimas, žalieji pirkimai, socialiai atsakingi pirkimai, smulkiojo ir vidutinio verslo skatinimas, ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo formulės.

2021 m. nuotoliniai mokymai vykdyti dviem formatais:

- mokymai uždaroje grupėse. Per juos tiems patiems viešųjų pirkimų specialistams per 2–3 savaites buvo pristatytos vis kitos temos, jas nuosekliai išdėstant nuo pradmenų iki įgudusiems specialistams skirtų temų. Trijose šio formato mokymų sesijose mokėsi 166 specialistai;
- mokymai pasitelkiant tiesioginę transliaciją. Šie mokymai transliuoti tiesiogiai, prie jų galėjo prisijungti bet kurie suinteresuotieji asmenys. Šiuo formatu vykdyti mokymai buvo peržiūrėti daugiau kaip 2 000 kartų.

Ruošiantis nuo 2023 m. įsigaliosiantiems VPĮ pakeitimams, kuriais numatomas viešuosius pirkimus vykdančių asmenų profesionalizavimas, per Tarnybos rengtus mokymus buvo daromi mokymų vaizdo įrašai. Dabar jie skelbiami Tarnybos interneto tinklalapyje ir juos gali išklausti bet kuris suinteresuotasis asmuo, įskaitant ir viešųjų pirkimų specialistus, besirengiančius numatomai specialistų atestacijai. Visa parengta medžiaga integruota į Pirkimų specialistų žinių patikrinimo reikalavimų ir mokymo modulių dokumentą, kuriame iš viso numatyta 20 mokymo temų ir modulių, apibrėžiančių žinias, kurias turi turėti egzaminą laikantis viešųjų pirkimų specialistas, taip pat parengtas ir pateiktas mokomosios medžiagos sąrašas.

Tarnyba organizavo „atvirų durų“ formato renginius tiekėjams, vykdė savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų specialistams skirtus mokymus.

Metodinė pagalba CVP IS naudotojams

Siekdama užtikrinti sklandų CVP IS vartotojų darbą, jų gebėjimą tinkamai naudotis sistema ir pagalbos jiems teikimą, 2021 m. Tarnyba tęsė mokymų ciklą. Buvo surengti nuotoliniai mokymai, kaip dirbti su CVP IS. Mokymuose dalyvavo 409 pirkimų vykdytojai.

Mokymų temos:

- Pažintis su CVP IS, teisių suteikimas, pirkimų priskyrimas, pirkimo dokumentų peržiūra.
- CVP IS, pirkimų vykdytojų profilio ir naudotojų profilio administravimas, sutarčių viešinimas, planuojamų pirkimų ir metinių ataskaitų viešinimas.
- Mažos vertės pirkimų vykdymas CVP IS priemonėmis.

Padažnęjus užklausoms ir padaugėjus užsienio tiekėjų, atnaujino mokomąją medžiagą anglų kalba.

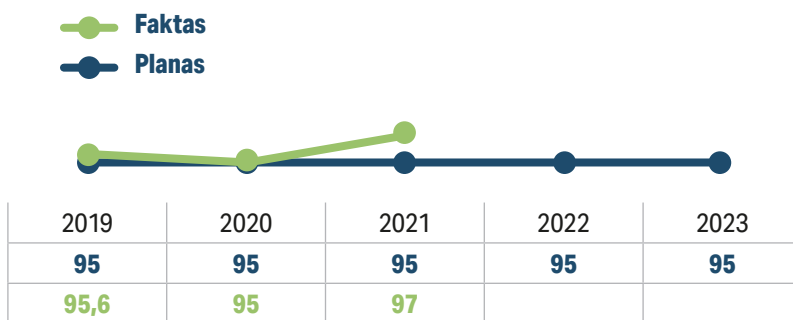
Sukurta ir Tarnybos interneto svetainėje paskelbta mokomoji medžiaga šiomis temomis:

- *Instruction how to administrate company information in CVP IS.*
- *Instruction how to subscribe public procurements to RSS feeds in Google Chrome.*
- *Instruction how to subscribe public procurements to RSS feeds in Internet Explorer.*
- *Instruction how to test electronic signature in bid.*
- *Instruction how to check the validity of electronic signature certificate.*
- Viešųjų pirkimų skelbimų prenumerata RSS būdu „Google Chrome“ naršyklėje.
- Dinaminė pirkimo sistema.
- Atviro projekto konkurso vykdymas CVP IS priemonėmis.
- Atnaujintas varžymasis preliminariosios sutarties pagrindu (vertinama krit. kaina ar sąnaudos).
- Atnaujintas varžymasis preliminariosios sutarties pagrindu (vertinamas krit. kainos ar sąnaudų ir kokybės santykis).

Sukurti mokomieji filmukai:

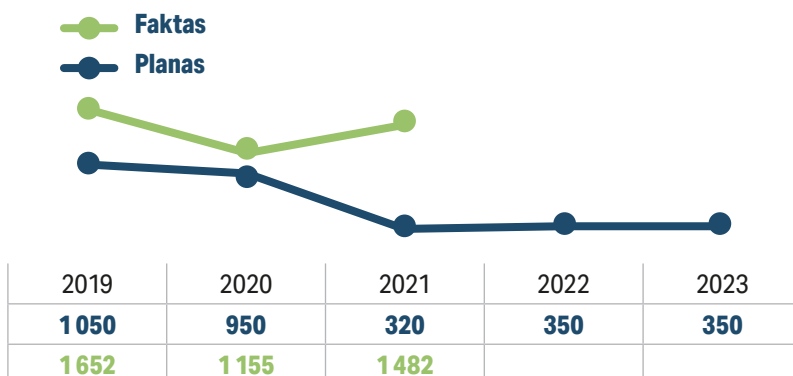
- *Instruction how to administrate users in CVP IS.*
- Darnieji pirkimai.

8 pav. Tarnybos mokymų kokybė

2021 m. teigiamai Tarnybos mokymų kokybę įvertino net 97 proc. mokymų dalyvių (planuota rodiklio reikšmė – 95).

9 pav. Mokymuose dalyvavusių pirkimų vykdytojų atstovų skaičius

2021 m. Tarnyba VPĮ taikymo, CVP IS naudojimo klausimais mokė 1 482 dalyvius (planuota 320).

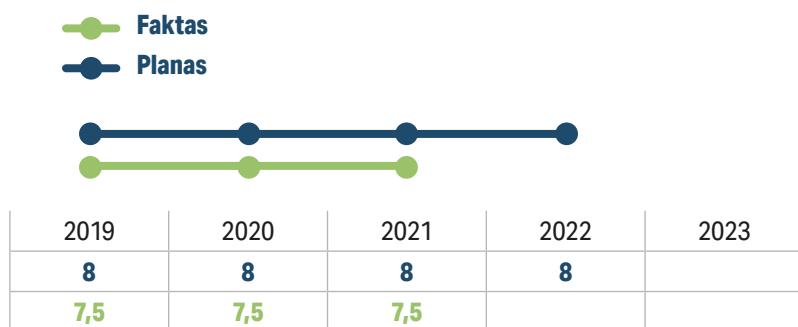
Teisėkūra

2021 m. rugsėjo 30 d. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus VPI pakeitimus, Tarnyba atitinkamai priėmė naują teisės aktą – Centrinų perkančiųjų organizacijų ataskaitų teikimo tvarkos aprašą. Taip pat pakeitė savo rengiamus šiuos teisės aktus:

- Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašą;
- Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodiką;
- Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašą;
- Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašą.

Kaip ir kiekvienais metais, Tarnybos specialistai nagrinėjo Tarnybai pateiktų kitų teisės aktų, tiesiogiai nereglamentuojančių viešųjų pirkimų, tačiau galinčių turėti jiems tiesioginės įtakos, pakeitimų projektus ir teikė siūlymus bei pastabas dėl jų nuostatų.

10 pav. Tarnybos parengtų teisės aktų aiškumas, metodinių priemonių naudingumas

2021 m. rinkos dalyviai Tarnybos parengtų teisės aktų aiškumą, metodinių priemonių naudingumą vertino 7,5 balo.

Darnieji pirkimai

Pirkimų vykdytojų ir tiekėjų konsultavimas

Darnieji pirkimai – tai pirkimai, kurių metu pirkimo vykdytojas prekes, paslaugas ar darbus įsigyja siekdamas ekonominių, socialinių ir (arba) aplinkosauginių tikslų. Darnieji pirkimai gali būti ir žalieji, ir socialiai atsakingi, ir inovatyvūs. Siekiant užtikrinti metodinės pagalbos prieinamumą, skatinti darniuosius pirkimus, Tarnyboje 2021 m. gegužės 3 d. buvo įkurtas Darnųjų pirkimų skyrius.

Pagrindinis Darnųjų pirkimų skyriaus tikslas yra darnųjų pirkimų sistemos gerinimas konsultuojant pirkimų vykdytojus ir tiekėjus, rengiant įvairias darnųjų pirkimų srities metodines priemones bei bendradarbiauti su darnųjų pirkimų politiką formuojančiomis institucijomis. Konsultacijos vykdomos per konsultavimo platformą *klausk.vpt.lt* ir elektroniniu paštu. 2021 m. nuo Darnųjų pirkimų skyriaus įsteigimo atsakyta į daugiau nei 150 užklausų, iš jų didžioji dalis buvo žaliųjų pirkimų klausimais.

Siekiant įgyvendinti 2021 m. žaliųjų pirkimų planą bei skatinti vykdyti darniuosius pirkimus, 2021 m. vykdyta ši su konsultavimu susijusi veikla:

- atnaujinta konsultavimo platforma *klausk.vpt.lt*, kurioje atsirado nauja skiltis „Žalieji pirkimai“. Konsultavimo platforma *klausk.vpt.lt* taip pat buvo papildyta 14 dažniausiai užduodamų žaliųjų pirkimų ir socialinių pirkimų srities klausimų. 2021 m. vartotojai *klausk.vpt.lt* platformoje lankėsi daugiau kaip 480 000 kartų, iš jų „Žaliųjų pirkimų“ ir „Socialinių pirkimų“ skiltyse – daugiau kaip 3 500 kartų;
- teiktos konsultacijos (taip pat ir dėl žaliųjų viešųjų pirkimų) keturiuose pirkimų vykdytojams ir tiekėjams skirtuose atvirų durų formato renginiuose;
- Tarnybos specialistai prisidėjo VŠĮ CPO LT rengiant Saulės elektrinių projektavimo, įrangos įsigijimo,

rangos darbų, aptarnavimo ir priežiūros katalogą;

- pranešime „Socialinis pasiūlymų vertinimo kriterijus“ pateiktos Tarnybos išvalgos dėl socialinio pasiūlymų vertinimo kriterijaus – darbo užmokesčio medianos taikymo. Identifikuotos šio kriterijaus naudojimo rizikos ir pateikti siūlymai, į ką turėtų atkreipti dėmesį pirkimų vykdytojai nustatydami šį socialinį pasiūlymų vertinimo kriterijų.

Mokymai

2021 m. Tarnyba darnių pirkimų temomis pirkimų vykdytojams surengė ir skaitė pranešimus 11-oje viešai internetu transliuojamų seminarų, nuotolinių mokymų ir pirkimų vykdytojų prašymu konkrečiai jų organizacijai skirtų mokymų-diskusijų.

Viešų mokymų ir seminarų įrašus pirkimų dalyviai gali pasižiūrėti bet kuriuo jiems patogiu metu Tarnybos „Youtube“ kanale¹³, kuriame skelbiami įrašai šiomis darnumo temomis: „Inovatyvūs pirkimai“, „Žalieji viešieji pirkimai“, „Darnieji pirkimai vs pirkimai. Kodėl verta rinktis pirmuosius? Konferencija“, „Darnieji pirkimai“, „Socialiai atsakingi pirkimai“, „Darnių pirkimų link“, „Darnieji viešieji pirkimai: patirtis iš pirmų lūpų“, „Žalieji pirkimai: Lietuvos „žalioji“, „Teisinis reguliavimas žaliųjų pirkimų srityje“, „Viešieji pirkimai ir atsakingas verslas“, „Darnumas ir pirkėjo galia tiekėjams“, „Žaliųjų pirkimų skatinimas aplinkosaugos ir klimato kaitos projektuose: ateitis ir patirtis“, „Social Public Procurement in Slovak Republic“, „Žaliosios technologijos kelių projektuose: patirtis ir ateitis“, „Žalioji elektros energijos pirkimas: LTG patirtis“, „Pastatų ir apšvietimo infrastruktūros atnaujinimas ESCO modelio principais: praktika ir potencialas“, „Žalieji“ pirkimai – CPO LT praktika“. Tarnyba savo organizuojuose seminaruose buvo pakvietusi ir pranešėjus iš užsienio šalių – šie pasidalino savo šalių darnių pirkimų vykdymo patirtimi.

Metodinė pagalba

Metodinės pagalbos teikimas yra būtinas, norint skatinti pirkimų vykdytojus į pirkimus pažiūrėti ir darnumo požiūriu. Tuo tikslu Tarnybos interneto svetainėje (www.vpt.lrv.lt) buvo sukurtas atskiras polapis „Darnieji pirkimai“¹⁴, kuriame tiek pirkimų vykdytojai, tiek tiekėjai gali rasti susistemintą informaciją apie visas tris darnių pirkimų sritis: žaliuosius pirkimus, socialiai atsakingus pirkimus ir inovacijų pirkimus. Siekiant skatinti gerą darnių pirkimų patirtį, Tarnybos interneto svetainės „Darnių pirkimų“ polapyje yra pateikti Europos Sąjungos žaliųjų viešųjų pirkimų gerieji pavyzdžiai, socialinių aspektų įtraukimo į viešuosius pirkimus vadovas, inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų gairės, mokymų medžiagos, teisės aktai, reglamentuojantys darnių pirkimų sritį. Naudingų nuorodų skiltis papildyta Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS) įdiegusių įmonių sąrašu, kurį skelbia Aplinkos apsaugos agentūra. 2021 m. „Darnių pirkimų“ polapyje ir jo žaliųjų, socialiai atsakingų ir inovacijų pirkimų skiltyse buvo lankytasi daugiau kaip 1 400 kartų.

Naudodamiesi Pirkimų vykdytojų žemėlapiu – Švieslente¹⁵, pirkimų vykdytojai gali stebėti ir įvertinti ne tik savo, bet ir kitų Lietuvos pirkimų vykdytojų pasiektus žaliųjų ir inovatyvių pirkimų rezultatus. Taip pat pagal Švieslenteje nurodytus pirkimų numerius CVP IS yra galimybė konkretaus pirkimo dokumentuose rasti informaciją apie tame pirkime taikytus aplinkosauginius ar inovatyvius kriterijus.

Kaip vieną iš pagalbinių priemonių pirkimų vykdytojams, siekiantiems pirkimo dokumentuose nustatyti aplinkosauginius reikalavimus, Tarnyba sukūrė Elektroninį patarėją¹⁶. Šioje priemonėje suvedus BVPŽ kodą, gaunama informacija ne tik apie konkrečiam pirkimo objektui aktualias Tarnybos gaires, bet ir nurodoma, ar šiam pirkimo objektui yra nustatyti minimalūs aplinkosauginiai reikalavimai¹⁷, ar yra galimybė taikyti energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus¹⁸.

13 <https://www.youtube.com/channel/UCyQrkcIRpb0rD0gBpgW6Jzw/videos>

14 <https://vpt.lrv.lt/lt/darnieji-pirkimai>

15 <https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-vykdytoju-zemelapis-svieslente-1>

16 <https://vpt.lrv.lt/lt/metodine-pagalba/patarejas>

17 <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.4B60A8C9678B/asr>

18 <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/7a673940158f11e58569be21ff080a8c/asr>; <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.DB730F3AA49A/asr>

Žaliųjų pirkimų vykdymo pažanga

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas nustatė žaliųjų pirkimų tikslus: nuo 2021 m. liepos 1 d. ne mažiau kaip 10 proc. visų pirkimų skaičiuojant pagal vertę, 2022 m. ne mažiau kaip 50 proc. ir 2023 m. – ne mažiau kaip 100 proc., turi būti atlikti taikant žaliųjų pirkimų reikalavimus. Nustatyti žaliųjų pirkimų tikslai pabrėžia žaliųjų pirkimų svarbą viešajame sektoriuje ir įpareigoja pirkimo vykdytojus strategiškai naudoti valstybės lėšas, nes viešieji pirkimai yra didžiulė ekonominė jėga ir aplinkosaugos principų taikymas viešuosiuose pirkimuose gali tapti reikšmingu įrankiu siekiant žaliosios transformacijos.

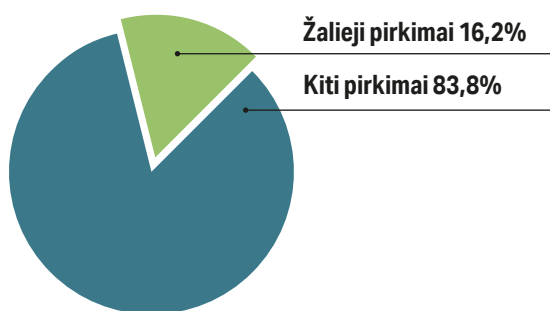
2021 m. buvo ne tik iškelti nauji žaliųjų pirkimų tikslai, bet ir atlikti sisteminiai reguliavimo pokyčiai siekiant efektyvesnio žaliųjų pirkimų sistemos įgyvendinimo. 2021 m. kovo 31 d. buvo atnaujintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2011 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašo, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos turi taikyti perkamos prekės, paslaugos ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“¹⁹, praplečiant žaliųjų pirkimų sąvoką bei jų taikymą. Patobulintas žaliųjų pirkimų teisinis reguliavimas sudarė daugiau galimybių perkant prekes, paslaugas ar darbus naudoti ekologinius ženklus, sertifikatus, o perkant paslaugas ar darbus – aplinkos apsaugos vadybos sistemas. Be to, pirkimo vykdytojams sudaryta galimybė kiekvieną pirkimą padaryti žaliu. Tais atvejais, kai nėra nustatyti aplinkos apsaugos kriterijai, pirkimo vykdytojas gali savarankiškai juos nustatyti pagal įtvirtintus principus (pavyzdžiui, sunaudojama mažiau gamtos išteklių, mažiau elektros energijos, prekės sudėtyje yra pakartotinai panaudotų ar perdirbtų medžiagų ir t. t.).

2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų rezultatai

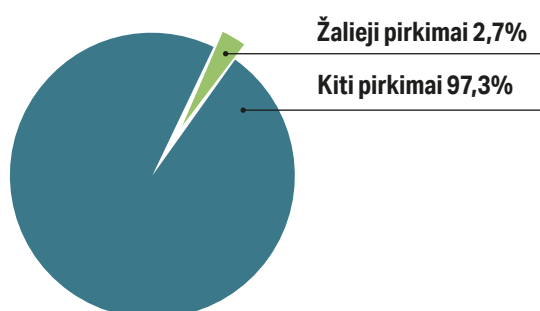
Žaliųjų pirkimų apimtis (vertė, skaičius)

2021 m. bendra pirkimų vykdytojų vykdytų žaliųjų pirkimų vertė (1 010,0 mln. Eur) sudarė 16,2 proc. bendros pirkimų, kuriuos vykdant galėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės (6 233,5 mln. Eur), atitinkamai bendras žaliųjų pirkimų skaičius (3 138) sudarė 2,7 proc. bendro pirkimų skaičiaus (116 116) (žr. 11 ir 12 pav.).

11 pav. Bendra 2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų vertė, proc.

12 pav. Bendras 2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

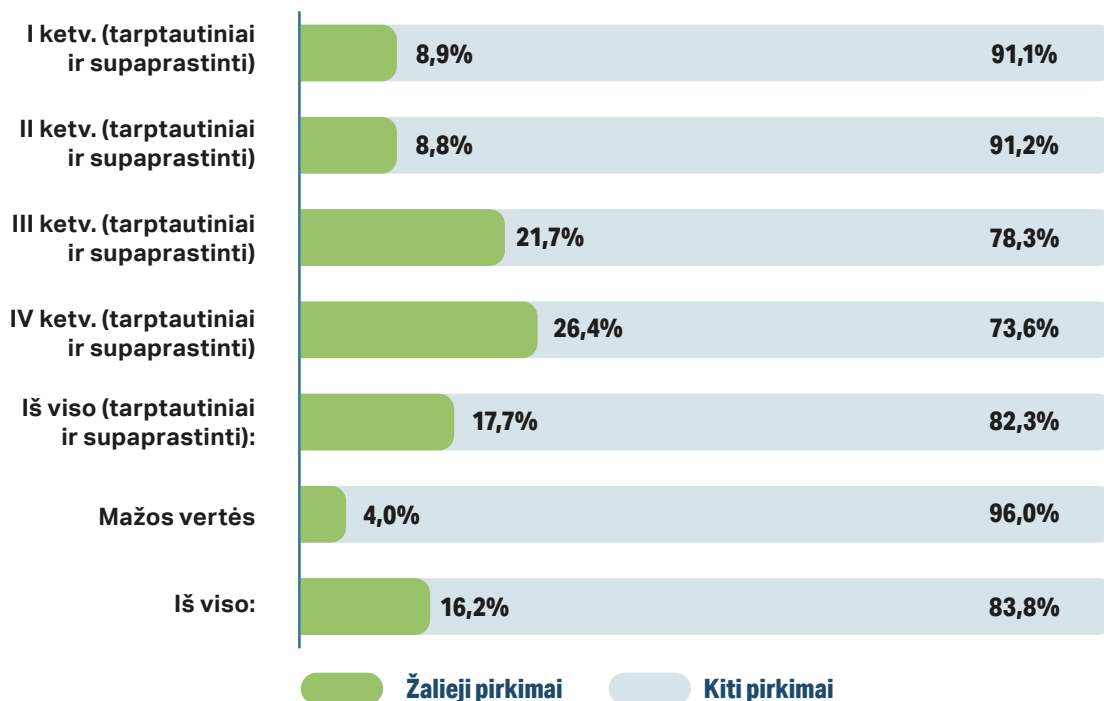

Analizuojant 2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų duomenis pastebima, kad pasikeitus žaliųjų pirkimų teisi- niam reglamentavimui, III ir IV ketv. ženkliai išaugo tarptautinių ir supaprastintų žaliųjų pirkimų dalis pagal vertę (IV ketv. siekė 26,4 proc. visų pirkimų vertės) ir skaičių (IV ketv. siekė 14,8 proc. visų pirkimų skaičiaus). Taip pat nuo 2021 m. realizuota galimybė stebėti ir mažos vertės žaliųjų pirkimų apimtis – Tarnyba atnaujino metinę pirkimų ataskaitos formą (Atn-3), kurioje pirkimų vykdytojai turi galimybę pateikti informaciją apie per ataskaitinius metus įvykdytų mažos vertės žaliųjų pirkimų vertę ir skaičių. 2021 m. mažos vertės žalieji

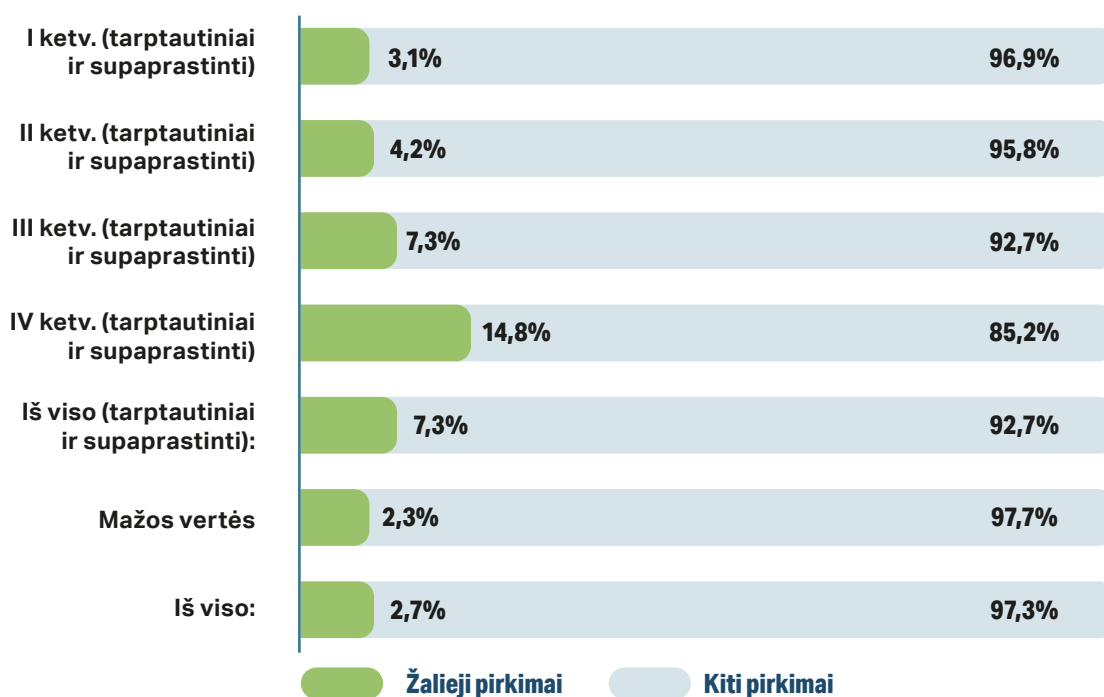
19 <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.4B60A8C9678B/asr>

pirkimai pagal vertę (27,3 mln. Eur) sudarė 4,0 proc. visų mažos vertės pirkimų, kuriuos vykdant galėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės (675,8 mln. Eur), atitinkamai mažos vertės žaliųjų pirkimų skaičius (2 422) sudarė 2,3 proc. bendro mažos vertės pirkimų skaičiaus (106 315) (žr. 13 ir 14 pav.).

13 pav. 2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymas, proc.

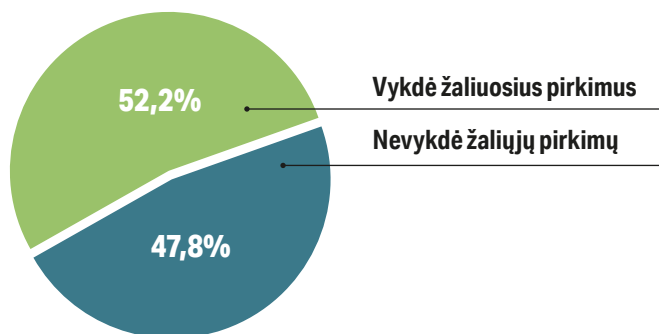

14 pav. 2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.

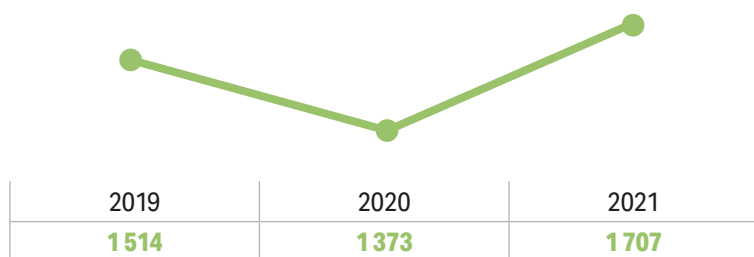
Pirkimų vykdytojai, kurie vykdė žaliuosius pirkimus

15 pav. 2021 m. pirkimų vykdytojų, vykdžiusių žaliuosius pirkimus, skaičius, proc.

2021 m. žaliuosius pirkimus vykdė ir sutartis sudarė 52,2 proc. (1 707) pirkimų vykdytojų nuo bendro pirkimų vykdytojų, kurie vykdydami pirkimus galėjo taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus, skaičiaus (3 268) (žr. 15 pav.).

16 pav. Pirkimų vykdytojų, kurie vykdė žaliuosius pirkimus, skaičius dinamika 2019–2021 m.

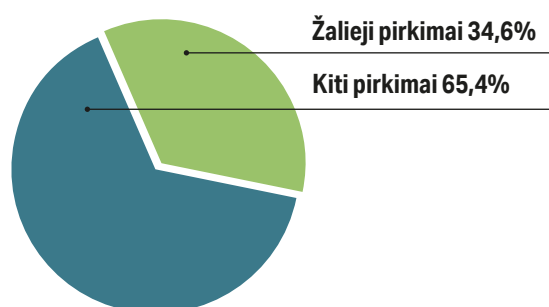

2021 m., palyginti su 2020 m., pirkimų vykdytojų, vykdžiusių žaliuosius pirkimus, skaičius augo: 2020 m. – 1 373, 2021 – 1 707 (žr. 16 pav.).

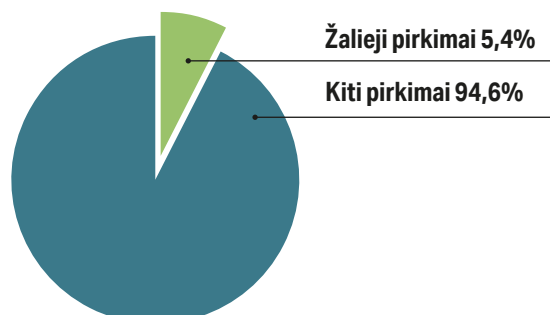
Per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų apimtis (vertė, skaičius)

Per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertė (222,2 mln. Eur) sudarė 34,6 proc. bendros per CPO vykdytų pirkimų vertės (642,1 mln. Eur), atitinkamai žaliųjų pirkimų skaičius (31) sudarė 5,4 proc. bendro per CPO vykdytų pirkimų skaičiaus (575) (žr. 17 ir 18 pav.).

17 pav. Bendra 2021 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertė, proc.

18 pav. Bendras 2021 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

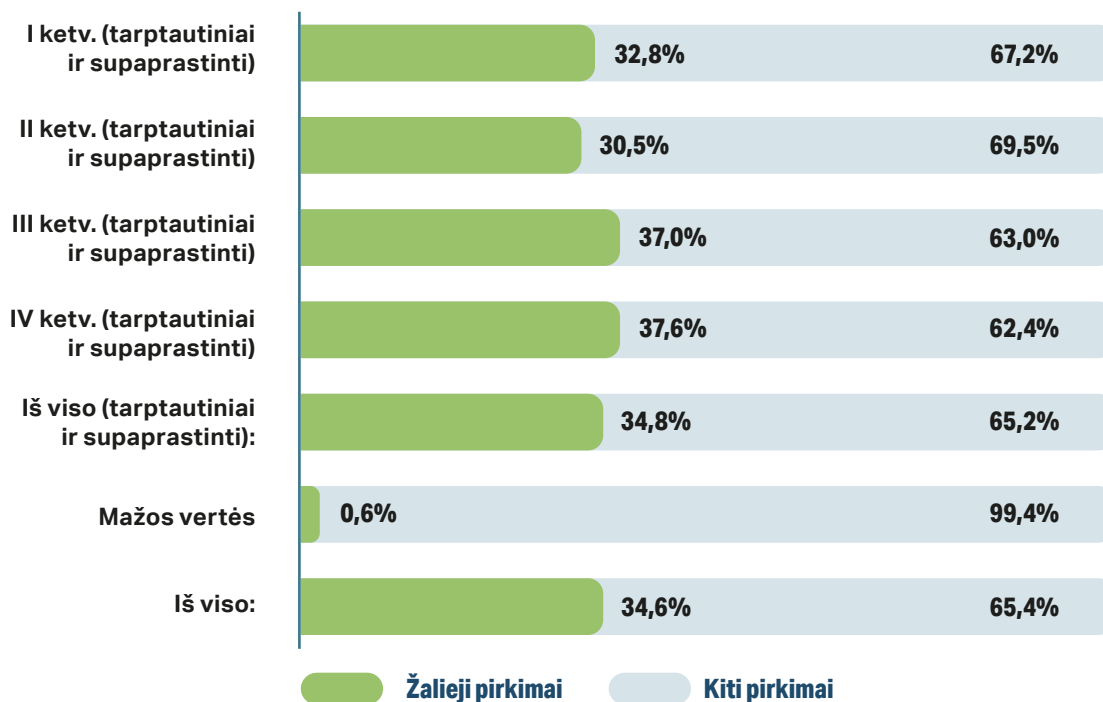

2021 m. daugiausiai centralizuotai žaliųjų pirkimų pagal vertę ir pagal skaičių vykdyta per VšĮ CPO LT (žr. 2 lentelę).

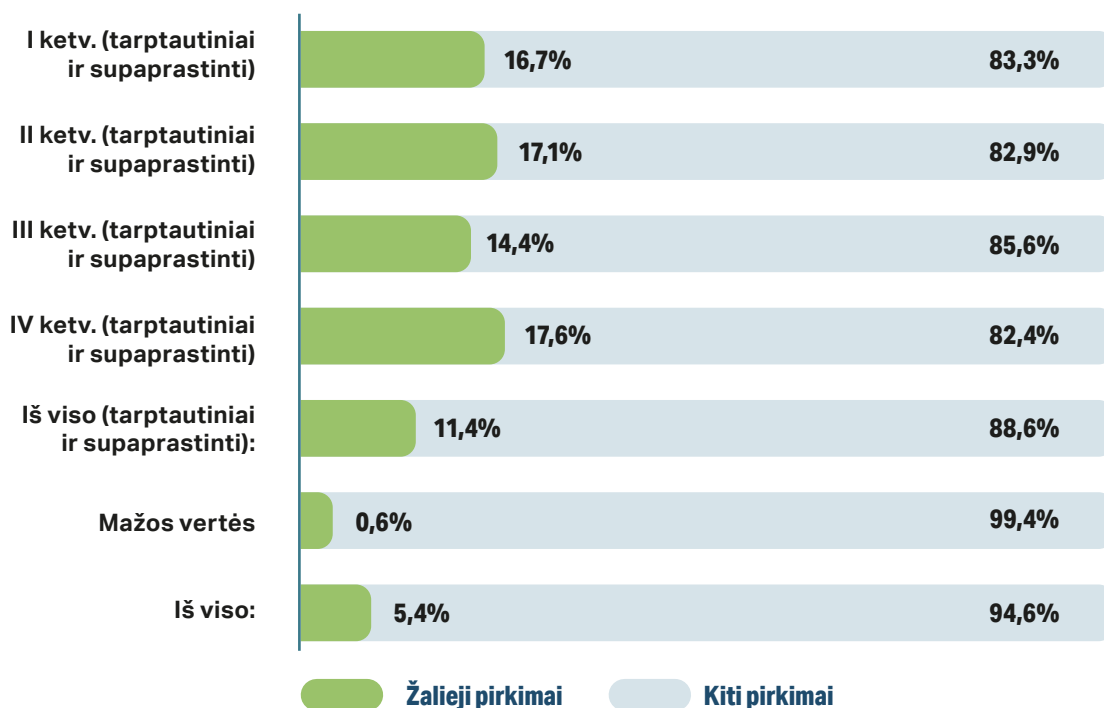
2 lentelė. **2021 m. vykdytų žaliųjų pirkimų vertės ir skaičiaus pasiskirstymas pagal CPO**

CPO pavadinimas	Žaliųjų pirkimų vertė, mln. Eur	Žaliųjų pirkimų vertė, proc.	Žaliųjų pirkimų skaičius	Žaliųjų pirkimų skaičius, proc.
VšĮ CPO LT	221,3	99,6	27	87,1
Policijos departamentas prie VRM	0,4	0,2	1	3,2
Turto valdymo ir ūkio departamentas prie VRM	0,5	0,2	1	3,2
Kalėjimų departamentas prie LR TM	0,02	0	2	6,5
Iš viso:	222,2	100,0	31	100,0

19 pav. **2021 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymas, proc.**

20 pav. **2021 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.**

2021 m. kovo 23 d. priimtas Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymas, kuris nustato alternatyviųjų degalų naudojimo transporto sektoriuje plėtrą Lietuvoje, siekiant įgyvendinti valstybės transporto, energetikos ir klimato kaitos politikos strateginius tikslus. Tarnyba, siekdama užtikrinti, kad būtų kaupiami ir analizuojami duomenys apie atliekamus kelių transporto priemonių ir jomis teikiamų paslaugų viešuosius pirkimus, 2021 m. atnaujino pirkimo procedūrą ataskaitos (Atn-1) bei metinės pirkimų ataskaitos (Atn-3) formas, kuriose pirkimų vykdytojai turi nurodyti informaciją apie įsigytas transporto priemones ar paslaugas, kurioms taikomas Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymas.

Tarnybos komunikacijos priemonės

Praėjusiais metais Tarnyba ypatingą dėmesį skyrė komunikacijai apie pokyčius ir su tuo susijusiai informacijos sklaidai. Ji daugiausia buvo siejama su viešųjų pirkimų centralizavimo ir darniųjų viešųjų pirkimų temomis – vienomis kertinių Tarnybos veiklos krypčių. Be įvairių mokymų ir teiktų konsultacijų, siekiant bendrauti su pirkimų dalyviais ir suteikti jiems reikalingiausią informaciją, organizuoti šie toliau aprašomi nuotoliniai renginiai.

- Renginys „Darnieji viešieji pirkimai – patirtis iš pirmų lūpų“, vykęs 2021 m. kovo 3 d., sulaukė daugiau kaip 600 žiūrovų dėmesio. Jo metu kalbėta apie teisinio reguliavimo pokyčius, atsakingo verslo elgesio skatinimą, pirkėjų galią tiekėjams, žaliųjų pirkimų skatinimą aplinkosaugos ir klimato kaitos projektuose, žaliąsias technologijas kelių projektuose, pristatyti kai kurių organizacijų sėkmingai įvykdyti darnieji viešieji pirkimai.
- Renginys „Viešųjų pirkimų centralizavimas – praktika ir galimybės“, vykęs 2021 m. birželio 18 d., organizuotas kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija ir Nacionaline viešųjų pirkimų praktikų asociacija. Jame aptarti centralizavimo tikslai, kalbėta apie procesą palengvinančius įrankius ir organizacijų, jau perkančių centralizuotai, patirtį.
- Renginys „Darniųjų pirkimų link“, vykęs 2021 m. liepos 23 d., tapo simboliu Tarnyboje įsteigto Darniųjų pirkimų skyriaus darbo pradžia. Naujasis Tarnybos skyrius plėtoja darniųjų pirkimų kompetencijų centro idėją, telkdamas pirkimų dalyvius glaudžiau bendradarbiauti darniųjų pirkimų klausimais. Renginyje kalbėta apie darniųjų pirkimų privalumus ir teikiamą naudą, dažniausiai kylančius klausimus ir abejones dėl pasirinkimo vykdyti darnųjį pirkimą.

- Tarptautinė konferencija „Darnieji pirkimai vs pirkimai. Kodėl verta rinktis pirmuosius?“, vykusią 2021 m. lapkričio 18 d., – didžiausias Tarnybos metų renginys, organizuotas įgyvendinant Europos Sąjungos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą Nr. 10.1.2-ESFA-V-916-01-0004 „Viešųjų pirkimų efektyvumo didinimas metodinėmis priemonėmis“. Konferencija sulaukė per 900 žmonių susidomėjimo. Joje dalyvavo darniųjų pirkimų praktikai: jie kėlė aktualius klausimus, pasakojo apie realią – teigiamą bei neigiamą – patirtį vykdant darniuosius pirkimus. Renginyje daug dėmesio buvo skirta statybų srities darniesiems pirkimams, domėtasi kitų šalių (Vokietijos bei Lenkijos) patirtimi. Įvyko baigiamoji diskusija.

2021 m. Tarnybos tinklalapyje ir socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje reguliariai skelbti informaciniai pranešimai (iš viso 164), kuriuose dalintasi viešųjų pirkimų sistemos dalyviams naudinga informacija: viešųjų pirkimų aktualijomis, Tarnybos specialistų sukurtomis naujomis ar patobulintomis metodinėmis priemonėmis, pirkimų vykdytojams bei tiekėjams skirtais kvietimais į konsultacijas, taip pat informacija apie Tarnybos rengiamas konferencijas, mokymus ir kitus renginius; vykdytos tiesioginės renginių transliacijos. Atsakyta į 80 užklausų, kurias teikė viešosios informacijos rengėjai (žurnalistai, televizijos laidų reporteriai). Labiausiai visuomenei rūpimais klausimais apie viešuosius pirkimus kalbėta išsamiuose interviu: interviu žurnale „Statyba ir architektūra“; dienraštyje „Verslo žinios“; naujienų portale „Delfi“; naujienų portale LRT.LT.

Drauge su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija organizuoti efektyviausiai vykdytų viešųjų pirkimų rinkimai („Efektyviausi viešieji pirkimai 2021“). Pirkimų vykdytojai turėjo galimybę teikti paraišką ir pretenduoti į geriausiųjų vardą keliose kategorijose. Baigiamajame etape vyko konferencija, kurios metu laimėtojai pristatė savo vykdytus pirkimus, papasakojo apie pasirengimą jiems bei jų eigą.

Daugelyje jau minėtų renginių akcentuotas pasiruošimo pirkimo vykdymui etapas, nuo kurio labai priklauso ir tolesnė pirkimo eiga, jis padeda pasiekti pirkimu siekiamo tikslo. Koncentruojantis į šį aspektą, drauge su Lietuvos Respublikos specialiuųjų tyrimų tarnyba organizuota „Skaidrumo akademijos“ iniciatyva „Skaidrumas pirkimo inicijavimo etape“. Renginio metu pristatytos praktinės situacijos, parodančios esmines su skaidrumo užtikrinimu susijusias pirkimų vykdytojų klaidas.

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Tikslas

**KONKURENCIJOS VIEŠUOSIUOSE
PIRKIMUOSE SKATINIMAS
SIEKiant RACIONALIAUS
LĖŠŲ PANAUDOJIMO**

**Tarnybos gautų pranešimų apie galimus
pažeidimus skaičius sumažėjo 22 proc.:**
2020 m. buvo 966, 2021 m. – 753

Tarnybos rizikos vertinimo sistemos
**pagrįstai atrinktų vertinti pirkimų
ir sutarčių dalis** siekė 85 proc.
(2020 m. – 90 proc.)

Tarnybos rizikos vertinimo sistemos
**vertinti atrinktų (ex ante)
pirkimų dalis** siekė 88 proc.
(2020 m. – 82 proc.)

**Prevenicine tvarka peržiūrėtuose
pirkimuose pažeidimų nustatyta
27 proc.** pirkimų pagal vertę
(2020 m. – 41,7 proc.)

Iš viso **prevenciškai peržiūrėta ir
įvertinta ar patikrinta 1 465,2 mln. Eur
vertės** sutarčių ir pirkimų. Tai sudarė apie
22,4 proc. visos 2021 m. pirkimų vertės
(2020 m. – 15,5 proc.)

Atlikta **10** pirkimų vykdytojų **tikrinimų,**
164 pirkimų ir 135 sutarčių vertinimai

Tarnybos atliktų **vertinimų, kuriuose nustatyta pažeidimų,**
dalis siekė 75,3 proc. (2020 m. – 73,5 proc.)

Tarnybos iniciatyva atliktų vertinimų dalis
2021 m. augo – sudarė 82,6 proc. visų atliktų
vertinimų (2020 m. – 73,5 proc.)

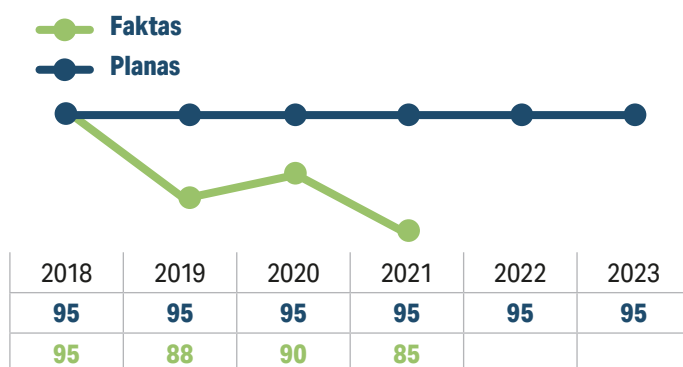

Tarnybos **teismuose laimėtų bylų** dalis siekė
50 proc. (2020 m. – 100 proc.). **Tarnyba pateikė
išvadas** 105 civilinėse bylose (2020 m. – 121)

PRANEŠIMŲ NAGRINĖJIMAS. PAŽEIDIMŲ RIZIKOS VERTINIMAS

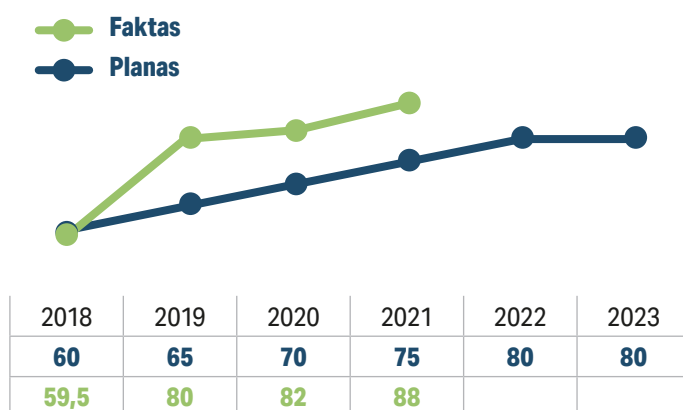
2021 m. Tarnyba gavo 753 pranešimus apie galimus pažeidimus vykdant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatymo, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo, Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo ir Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių ir kitų juos įgyvendinančių teisės aktų nuostatas.

21 pav. Tarnybos rizikos vertinimo sistemos pagrindai (vertinimo metu nustatyta pažeidimų) atrinktų vertinti pirkimų ir sutarčių dalis, proc.

2021 m., palyginti su 2020 m., numatyta pažeidimų nustatymo rodiklio reikšmė mažėjo – nuo 90 proc. nukrito iki 85 proc. (numatyta 95 proc.).

22 pav. Tarnybos rizikos vertinimo sistemos vertinti atrinktų (ex ante) pirkimų dalis, proc.

Pirkimų iki sutarties sudarymo perdavimo prevencijos ir priežiūros veiksmams atlikti skaičius pastaraisiais metais nuosekliai augo.

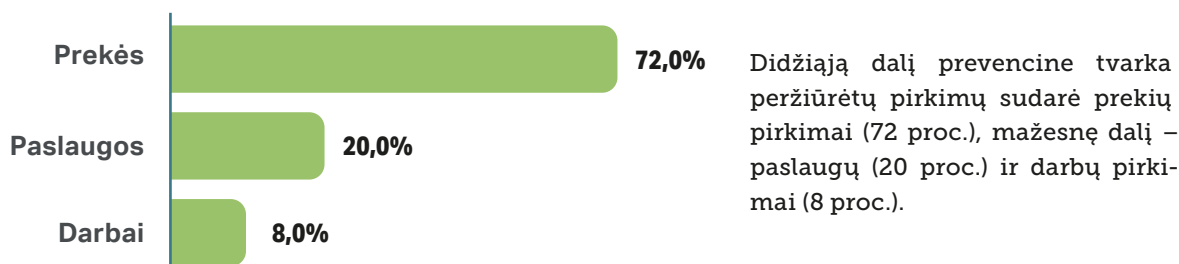
Pirkimų iki sutarties sudarymo, perduotų prevencijos ir priežiūros veiksmams atlikti, rodiklio reikšmė 2021 m. sudarė net 88 proc. visų vertinti atrinktų pirkimų skaičiaus (planuota 75 proc.).

PAŽEIDIMŲ PREVENCIJA

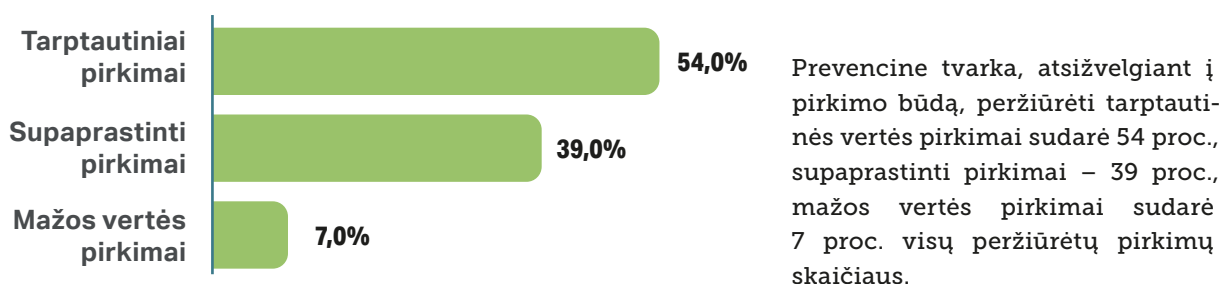
Siekiant užkirsti kelią neskaidrių pirkimų vykdymui pačioje pirkimo procedūrų vykdymo pradžioje, t. y. kad pirkimai, kurių pirkimo dokumentuose yra diskriminacinių, dirbtinai konkurenciją ribojančių sąlygų, būtų nutraukiami dar iki vokų su pasiūlymais atplėšimo, Tarnyba kiekvienais metais stiprina prevencinę veiklą ir vykdo naujai paskelbtų pirkimų prevencinę peržiūrą. Prevencinės peržiūros tikslas – suteikti galimybę pirkimų vykdytojams pasitaisyti patiems, be atliekamų kontrolės veiksmų.

2021 metais prevencine tvarka peržiūrėti 403 naujai paskelbti pirkimai, kurių planuota pirkimų vertė sudarė daugiau nei 1 078,1 mln. eurų.

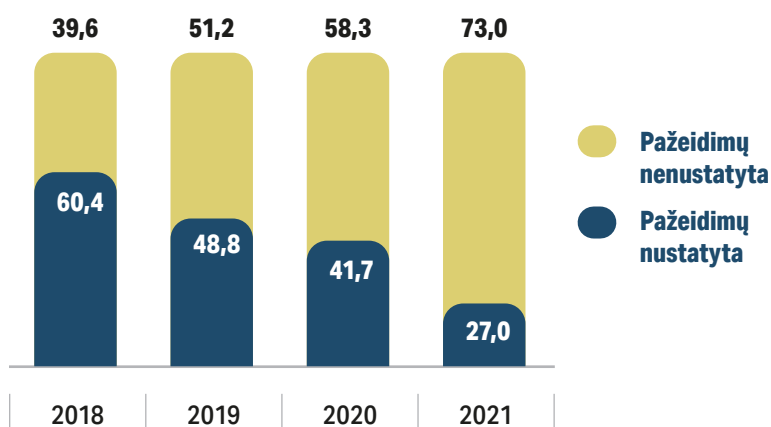
23 pav. **Prevencine tvarka peržiūrėti pirkimai pagal pirkimo objekto rūšis, proc.**

24 pav. **Prevencine tvarka peržiūrėti pirkimai pagal pirkimų vertės ribas, proc.**

25 pav. **Prevencine tvarka peržiūrėti pirkimai pagal pažeidimų nustatymą, proc.**

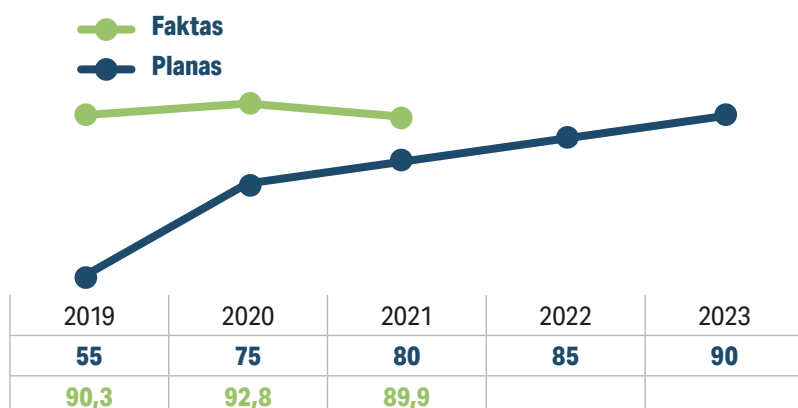

Prevencinė pirkimų peržiūra parodė, kad iš 403 prevencine tvarka peržiūrėtų pirkimų įstatymų ir (arba) su jų įgyvendinimu susijusių teisės aktų reikalavimų pažeidimų buvo nustatyta 27 proc. visų tikrintų atvejų, t. y. 109 pirkimuose (jų vertė sudarė beveik 760 mln. eurų).

Gavę Tarnybos rekomendacijas patikslinti / pakeisti pirkimo dokumentų nuostatas arba nutraukti pirkimo procedūras, dalis pirkimų vykdytojų į jas neatsižvelgė (apie 10 proc. nuo visų peržiūrėtų pirkimų). To-

lesniems priežiūros veiksams buvo perduoti 6 pirkimai, iš kurių 4 pirkimų procedūras Tarnyba įpareigojo nutraukti, 1 pirkimas pasibaigė atmetus „vieno tiekėjo“ pasiūlymą, 1 pirkimo procedūrą Tarnyba leido tęsti.

26 pav. Įvykdytų rekomendacijų pakeisti pirkimo dokumentų sąlygas dalis, proc.

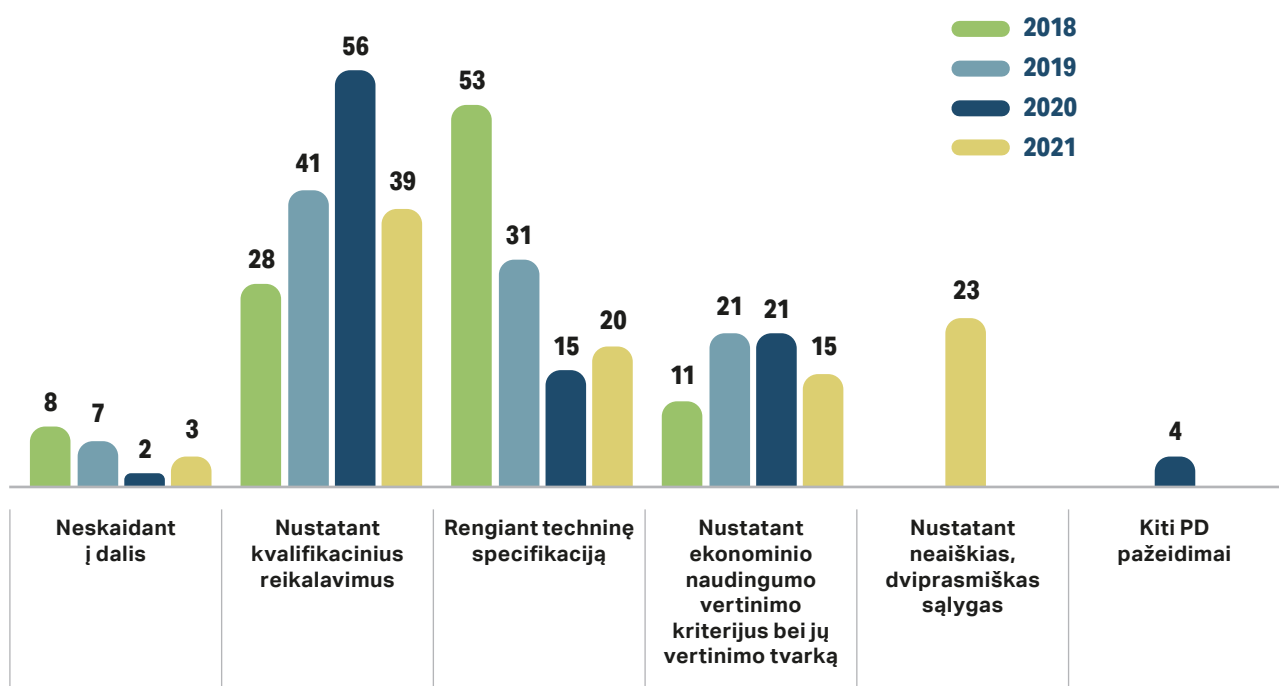

Atsižvelgdami į Tarnybos teiktas rekomendacijas, pirkimų vykdytojai 98 iš 109 atvejų (89,9 proc.) pirkimo dokumentų nuostatas patikslino arba pirkimus nutraukė, t. y. įvykdė Tarnybos rekomendacijas, o tai lėmė, jog nebuvo poreikio imtis tolesnių kontrolės veiksmų. Planuota rodiklio reikšmė buvo pasiekta ir viršyta (planuota 80 proc.).

Iš atliktos pirkimų prevencinės peržiūros ryškėja tendencija, kad dažniausiai įstatymų ir (arba) su jų įgyvendinimu susijusių teisės aktų reikalavimų pažeidimų padaroma:

- nustatant kvalifikacinius reikalavimus – 39 proc.;
- rengiant techninę specifikaciją – 20 proc.;
- nustatant ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus bei jų vertinimo tvarką – 15 proc.;
- nustatant neaiškias, dviprasmiškas sąlygas – 23 proc.;
- neskaidant pirkimo objekto į dalis – 3 proc.

27 pav. Dažniausiai daromi pažeidimai, proc.

Visi išvardyti pažeidimai lėmė nepageidaujamą galutinį rezultatą – dirbtinį konkurencijos mažėjimą, kai dažnu atveju pirkimo dokumentų sąlygos buvo pritaikomos vienam konkrečiam tiekėjui, taip pat buvo ap-sunkintas smulkiojo (ar vidutinio) verslo atėjimas į viešuosius pirkimus.

Siekiant nustatyti pirkimų vykdytojų daromas klaidas vykdant žaliuosius pirkimus, kai pirkimo dokumen-tuose nustatomi aplinkos apsaugos kriterijai ir (arba) išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai, išsigrūninti tokių pirkimų problematiką ir pasiruošti tinkamai įgyvendinti įstatymuose nustatytą reikalavimą – 2022 m. ne mažiau kaip 50 proc. visų viešųjų pirkimų vykdyti „žaliai“, prevencine tvarka buvo peržiūrėti bei išana-lizuoti 298 žaliųjų pirkimų dokumentai, nustatyta tokių pirkimų vykdymo problematika, pirkimų vykdytojų daromos klaidos rengiant pirkimo dokumentus. Į atliktos analizės rezultatus bus atsižvelgiama peržiūrint bei keičiant Tarnybos parengtas metodines priemones, rengiant naujus dokumentus, susijusius su žaliųjų pirkimų vykdymu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nuostatomis, 2021 m. prevencine tvarka įvertinta planuojamo vykdyti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės 1 projekto (koncesijos) dokumentų atitiktis Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo nuostatomis iki jų paskelbimo. Tarnybai pateikus pastabas ir reko-mendacijas, suteikiančioji institucija į jas atsižvelgė ir patikslino / pakeitė koncesijos dokumentus.

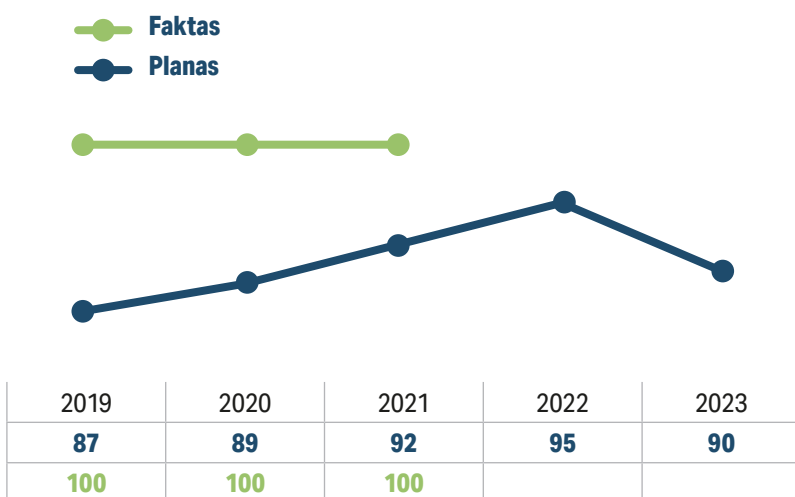
Taip pat prevencine tvarka buvo patikrinti 2 pirkimų, kurių pagrindu siekiama sudaryti valdžios ir priva-čiojo sektoriaus partnerystės sutartis, dokumentai. Po atliktos prevencinės pirkimų dokumentų peržiūros vieno pirkimo procedūros buvo nutrauktos ir, patikslinus sąlygas, pirkimas paskelbtas iš naujo.

PIRKIMŲ IR SUTARČIŲ PRIEŽIŪRA

Siekdama 2021–2023 m. strateginio veiklos plano programos „**Racionalumo ir skaidrumo didinimas viešuosiuose pirkimuose**“ tikslo *konkurencijos viešuosiuose pirkimuose skatinimas siekiant racionalaus lėšų panaudojimo*, Tarnyba išsikėlė šiuos uždavinius:

- 1) stiprinti viešųjų pirkimų prevenciją ir priežiūrą;
- 2) didinti viešųjų pirkimų ir sutarčių atrankos rezultatyvumą bei pridėtinę vertę.

28 pav. **Pirkimų vykdytojams Tarnybos teikiamų įpareigojimų nutraukti pirkimo procedūras dalis (nuo visų įvykdytų įpareigojimų), proc.**

Strateginiame veiklos plane numatyta, kad pirmiau minėto tikslo įgyvendinimo stebėseną bus vykdoma kaip vienas iš rezultato vertinimo kriterijų apskaičiuojant įvykdytų visų įpareigojimų nutraukti pirkimo procedūras, priimtų, atlikus viešųjų pirkimų vertinimus, dalį (proc.) ir nustatant, kad šis rodiklis 2021 m. turi būti ne mažesnis kaip 92 proc.

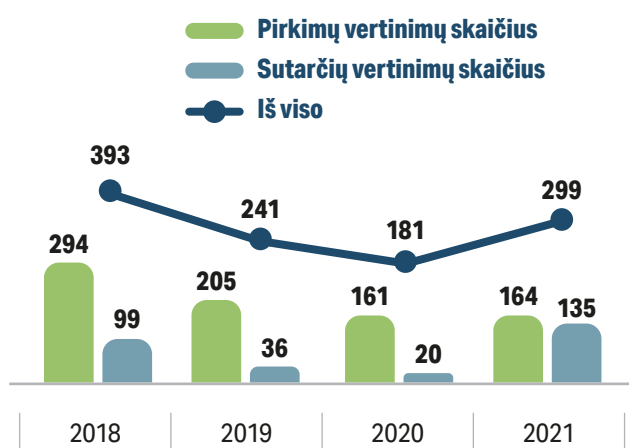
2021 m. pirkimų vykdytojams pateikti 34 įpareigojimai nutraukti pirkimo procedūras. Visi šie įpareigojimai buvo įvykdyti (100 proc.).

Tarnybos atliktų pirkimų ir sutarčių vertinimų statistika

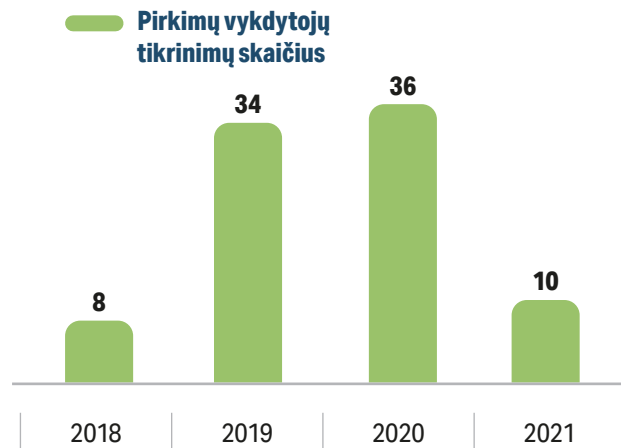
Tarnybos Priežiūros skyrius 2021 m. iš viso pateikė 299 vertinimų išvadas dėl 164 pirkimų ir 135 sutarčių įgyvendinimo. Iš jų 19 vertinimų atlikta teisėsaugos institucijų pavedimu, 16 – įgyvendinančiųjų institucijų prašymu. 92 vertintų pirkimų atveju ir 33 sutarčių vykdymo procedūrose nustatyta pažeidimų.

Iš viso patikrinta ir įvertinta 387,2 mln. Eur vertės sutarčių ir pirkimų.

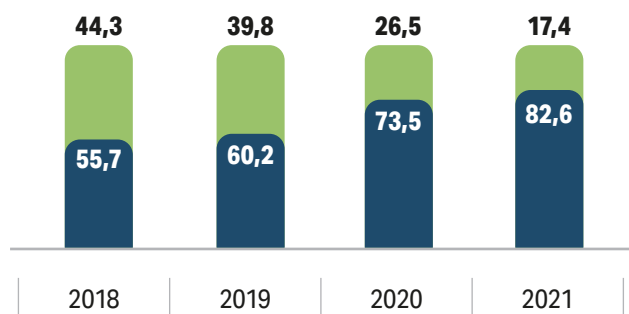
29 pav. **Bendras vertinimų (pirkimų, sutarčių) skaičius**

30 pav. **Pirkimų vykdytojų tikrinimų skaičius**

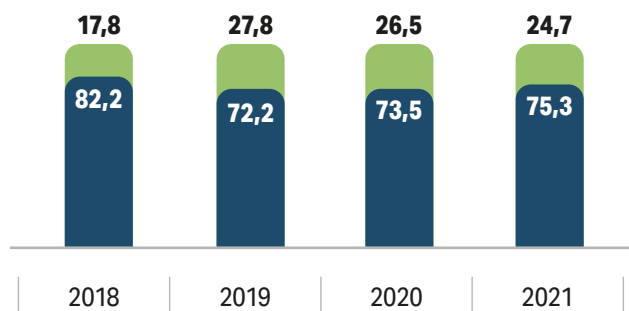
31 pav. **Vertinimų (pirkimų, sutarčių) skaičius pagal perdavimo vertinti pagrindą, proc.**

Daugėjo Tarnybos iniciatyva atliktų pirkimų ir sutarčių vertinimų – 2021 m. tokie vertinimai sudarė 82,6 proc. visų Tarnybos atliktų vertinimų skaičiaus.

■ Tarnybos iniciatyva
■ Teisėsaugos ar kitų institucijų pavedimu

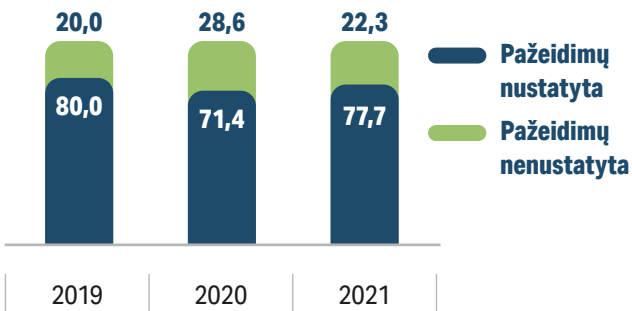
32 pav. **Visi Tarnybos atlikti pirkimų ir sutarčių vertinimai pagal pažeidimų nustatymą, proc.**

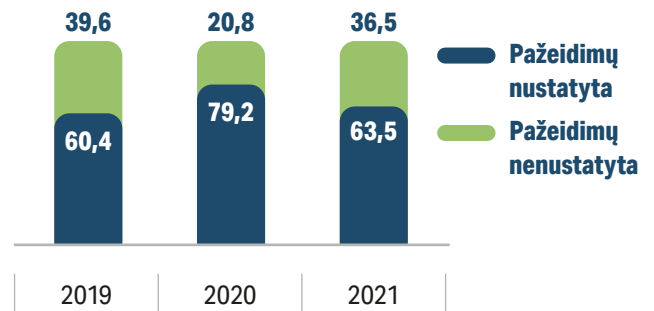
2021 m., palyginti su 2020 m., vertinimų, kurių metu buvo nustatyta pažeidimų, dalis padidėjo nuo 73,5 iki 75,3 proc.

■ Pažeidimų nustatyta
■ Pažeidimų nenustatyta

33 pav. **Pažeidimų nustatymas pirkimus ir sutartis vertinant Tarnybos iniciatyva, proc.**

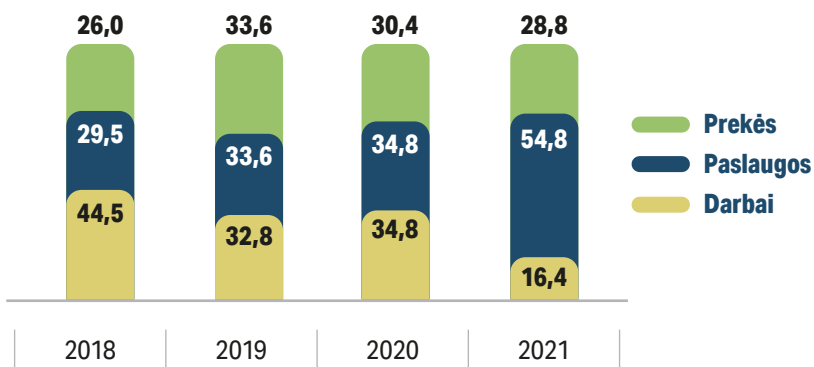

34 pav. **Pažeidimų nustatymas pirkimus ir sutartis vertinant teisėsaugos ar kitų institucijų pavedimu, proc.**

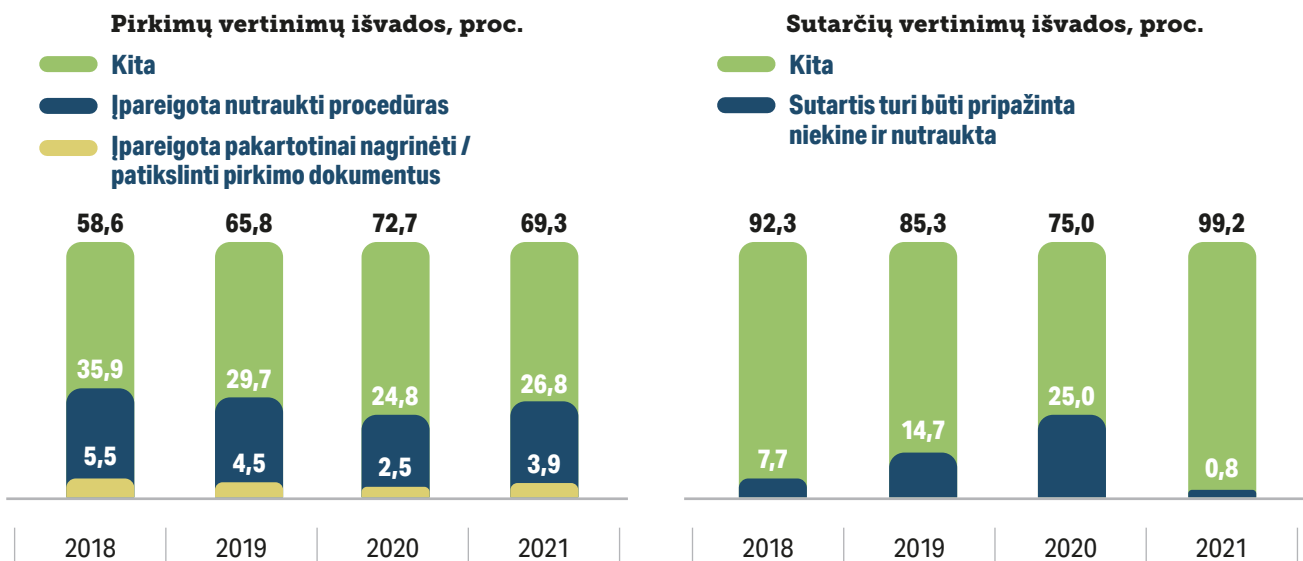
Tarnybos iniciatyva 2021 m. atliktuose vertinimuose pažeidimų nustatyta 77,7 proc. vertinimų, kitų institucijų pavedimu atliktuose vertinimuose – 63,5 proc.

35 pav. **Vertinimų (pirkimų, sutarčių) pasiskirstymas pagal pirkimo objektą, proc.**

2021 m. didžiausią dalį vertintų pirkimų ir sutarčių pagal pirkimo objekto rūšį sudarė paslaugų pirkiniai ir sutartys – 54,8 proc. visų atliktų sutarčių ir pirkimų vertinimų.

36 pav. **Tarnybos iniciatyva atliktų vertinimų (pirkimų, sutarčių) pasiskirstymas pagal išvados tipą**

Pirkimų ir sutarčių vertinimai

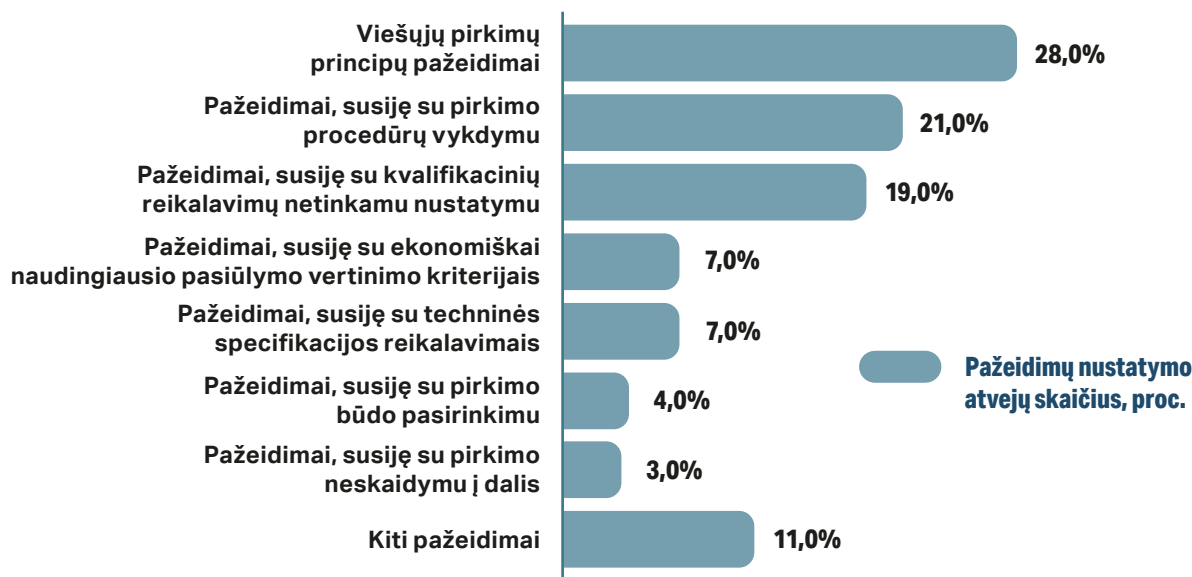
Planuota visų pirkimų, dėl kurių buvo teiktas įpareigojimas nutraukti pirkimo procedūras, vertė – 23 mln. Eur be PVM.

Didžiausios vertės pirkimai, kurie po VPT įpareigojimo buvo nutraukti:

- 1) UAB „Jonavos šilumos tinklai“ Girelės RK Jonavoje rekonstrukcijos, įrengiant 2,5 MW elektros ir 8,5 MW šilumos galios biokuro kogeneracinę elektrinę, projektavimo ir statybos rangos darbų pirkimas – 9 700 000,00 Eur be PVM;
- 2) Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos savivaldybės vietinės reikšmės kelių, gatvių ir jų elementų, automobilių stovėjimo aikštelių bei kitų inžinerinių statinių priežiūros ir paprastojo remonto darbų pirkimas – 3 500 000,00 Eur be PVM;
- 3) Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdytas Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) elektroninių paslaugų sukūrimo ir vystymo bei komponento „Parama“ centralizavimo ir modernizavimo paslaugų pirkimas – 1 313 500,00 Eur be PVM;
- 4) Viešosios įstaigos Šiaurės miestelio technologijų parko vykdytas gatvės (8.2) Vismaliukų g. 34 statybos darbų pirkimas – 1 102 170,55 Eur be PVM;
- 5) UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro atliekų panaudojimo šilumos ir energijos gamybai pirkimas – 1 100 000,00 Eur be PVM;
- 6) Šiaulių miesto savivaldybės administracijos susisiekiama komunikacijų Šiauliuose (Vilniaus g. tarp Tilžės g. ir Draugystės pr. su prieigomis bei Vasario 16-osios g. tarp Trakų g. ir Vytauto g.) fontano įrengimo ir jo prieigų sutvarkymo darbų pirkimas – 748 996,51 Eur be PVM;
- 7) Anykščių rajono savivaldybės administracijos vykdytas Anykščių rajono savivaldybės elektros energijos taupymo paslaugų pirkimas – 702 479,34 Eur be PVM;
- 8) Valstybės įmonės „Regitra“ vykdytas įrangos, skirtos veido atvaizdo skaitmeninės fotonuotraukos ir parašo vaizdo pagaminimui ir perdavimui į kompiuterinę sistemą, nuomos ir jos garantinės priežiūros pirkimas – 580 000,00 Eur be PVM.

Tarnybai atliekant priežiūros funkcijas, kai buvo vertinamas pirkimų ir sutarčių vykdymas, dažniausiai nustatyta pažeidimų, **dėl kurių priimtas sprendimas nutraukti pirkimo procedūras ar rekomenduota nutraukti sudarytas sutartis**: viešųjų pirkimų principų pažeidimai – 28 proc., pažeidimai, susiję su pirkimo procedūrų vykdymu – 21 proc., pažeidimai, susiję su kvalifikacinių reikalavimų netinkamu nustatymu – 19 proc. (37 pav.).

37 pav. **Vertinimų (pirkimų, sutarčių) pasiskirstymas pagal pirkimo objektą, proc.**

Tikrinimai

2021 m. parengta 10 tikrinimų ataskaitų. Patikrinta 18 pirkimų vykdytojų, 88 pirkimai, 114 sutarčių.

Reikšmingesni tikrinimai:

1) su COVID-19 ligos protrūkio suvaldymu susijusių dalies 2020 m. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos, Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro ir Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro įvykdytų pirkimų bei jų pagrindu sudarytų sutarčių vykdymo tikrinimas (2020-07-01 tikrinimo ataskaita Nr. 4S-682). Perkančiosios organizacijos, siekdamos suvaldyti viruso plitimą, pradėjo vykdyti pirkimus reikalingiems reagentams ir asmens apsaugos priemonėms įsigyti. Atsižvelgiant į tai, kad priemonių reikėjo kuo greičiau, tokiems pirkimams vykdyti buvo pasirenkamas neskelbiamų derybų būdas, dažnu atveju tiesiogiai kreipiantis į pasirinktą konkretų tiekėją.

Atlikusi tikrinimą, Tarnyba priėjo prie išvados, kad įvertinus tai, jog situacija dėl COVID-19 pandemijos šalyje negerėjo, priešingai – vis prastėjo, o perkančiųjų organizacijų sprendimai kartojosi: didelės vertės panašių (analogiškų) prekių, paslaugų pirkimai (tik skirtingas jų kiekis) buvo vykdomi ir toliau, juos vis kartojant, o jiems vykdyti pasirenkant tą patį išimties tvarka taikomą būdą – neskelbiamas derybas, argumentuojant ypatinga skuba, kilo pagrįstų abejonų, ar visais šiais atvejais prekėms, paslaugoms įsigyti tikslinga buvo taikyti tokio pobūdžio procedūras (VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatas), ar perkančiosios organizacijos ne pernelyg plačiai ir laisvai interpretavo nuo įprastų viešųjų pirkimų vykdymo leidžiančias nukrypti Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas. Pažymėta, kad pandemijos pradžioje neskelbiamais pirkimais įsigijusios atitinkamą kiekį priemonių, skirtų kovai su COVID-19, perkančiosios organizacijos turėjo nedelsdamos rūpintis, kaip šių priemonių įsigijimas bus užtikrinamas vėliau, vykdant įprastines, skelbiamas viešųjų pirkimų (įskaitant pagreitintas) procedūras. Nuolatinis pirkimų vykdymas neskelbiamų derybų būdu, motyvuojant ypatinga skuba, sukėlė abejonų dar ir dėl to, kad pagal kai kurias sutartis didelė dalis ar net visas įsigytų prekių kiekis buvo likęs nepanaudotas.

2) VŠĮ Centrinės perkančiosios organizacijos viešojo pirkimo dėl statinio statybos techninės priežiūros paslaugų užsakymų per CPO LT elektroninį katalogą ir CPO LT elektroninio katalogo 2007.cpo.lt priemonėmis vykdytų 95 konkrečių pirkimų, taikant dinaminę pirkimų sistemą, kuriuose laimėtoju pripažintas tiekėjas mažoji bendrija LEO.V, laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. kovo 31 d., ir jų pagrindu sudarytų konkrečių CPO sutarčių tikrinimas (2021-12-28 tikrinimo ataskaita Nr. 4S-1398).

Atlikusi tikrinimą, Viešųjų pirkimų tarnyba nustatė, kad, keisdami konkrečiose techninės priežiūros sutartyse nurodytus statinio statybos techninės priežiūros vadovus, užsakovai nesilaikė sutarčių sąlygų dėl sutarčių keitimo, savo sprendimų nepagrindė Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnyje nustatytais sąlygomis, pakeitimų tinkamai neįformino, išvengė pareigos paskelbti konkrečių sutarčių pakeitimus šio įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka. Taip pat buvo konstatuota, kad atsižvelgiant į tai, jog visuose konkrečiuose pasiūlymuose tiekėjas nurodė tą patį specialistą, kurio kvalifikaciją perkančioji organizacija patikrino paraiškos teikimo metu, tiekėjas kitų specialistų nenurodė, galimai siekdamas išvengti jų kvalifikacijos tikrinimo, nors faktiškai žinojo, kad konkrečias CPO sutartis vykdys kiti statinio statybos techninės priežiūros vadovai.

Be to, buvo pažymėti tokie trūkumai: 1) tiekėjai, siūlydami vienodą pasiūlymo kainą be PVM (minimalų valandų skaičių statybos techninei priežiūrai padauginę iš 1 centu didesnio Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimalaus valandinio atlygio), pagal šį kriterijų konkrečiuose pirkimuose nekonkuravo; 2) tiekėjai, siūlydami vienodus kokybės kriterijus (tiekėjo pasiūlytas *papildomos paslaugos* P1 mėnesio įkainis konkrečiam užsakymui (P_1); techninio prižiūrėtojo *patirtis* (TP_2); *konsultavimas statinio garantiniu laikotarpiu* (po statybos užbaigimo akto / deklaracijos surašymo), nustatant defektus, parengiant defektinius aktus ir pan. (KG_3), konkrečiuose pirkimuose pagal šiuos kriterijus nekonkuravo; 3) neaptartas ekonominio naudingumo vertinimo kriterijaus – techninio prižiūrėtojo *patirties* (TP_2), už kurį pasiūlymo pateikimo metu buvo skiriami ekonominio naudingumo balai, – privalomumas sutartyje (tokių sąlygų nebuvo ir pirkimo dokumentuose), nebuvo aptarta jo teisinė galia bei tiekėją įpareigojantis pobūdis.

ATSTOVAVIMAS TEISMUOSE

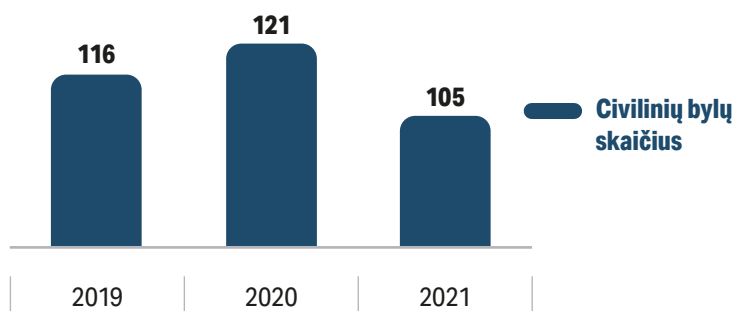
Išvadų teikimas teismams

Civilinėse bylose, į kurias Tarnyba 2021 m. buvo įtraukta kaip išvadą teikianti institucija, nagrinėjant teismo nagrinėtus ginčo klausimus, pastebėtina, kad absoliuti dauguma ieškinių teikiama viešojo pirkimo procedūrų etape, t. y. dar iki viešojo pirkimo sutarties sudarymo, ir jais siekiama nustatyti perkančiųjų organizacijų priimtų sprendimų teisėtumą.

Didžiausia dalis ieškinių civilinėse bylose, kuriose Tarnyba 2021 m. buvo įtraukta kaip išvadą teikianti institucija, teikta dėl:

- pirkimo sąlygose nustatytų reikalavimų teisėtumo (pavyzdžiui, dėl techninėje specifikacijoje nustatytų reikalavimų perkamam pirkimo objektui teisėtumo, dėl kvalifikacinių reikalavimų, keliamų tiekėjui, teisėtumo, dėl pasiūlymų vertinimo kriterijų teisėtumo ir pan.);
- tiekėjo, kurio pasiūlymas atmestas, ir (arba) laimėjusio tiekėjo pasiūlymo atitikties nustatytiems pirkimo sąlygose reikalavimams teisėtumo.

38 pav. Civilinių bylų, kuriose Tarnyba buvo įtraukta kaip išvadą teikianti institucija, skaičius

Ieškiniai, susiję su sutarties vykdymo etapu, t. y. jau pasibaigus pirkimo procedūroms, sudaro labai nedidelį skaičių. Pavyzdžiui, 2021 m. Tarnyba teikė tik 5 teises išvadas civilinėse bylose, kuriose ginčas kilo dėl sutarties vykdymo etapo (dėl vienašališko viešojo pirkimo sutarties nutraukimo, dėl viešojo pirkimo sutarties keitimo teisėtumo ir kt.).

Atstovavimas administracinėse bylose

2021 m. Tarnyba skirtingu procesiniu statusu dalyvavo 10 administracinių bylų.

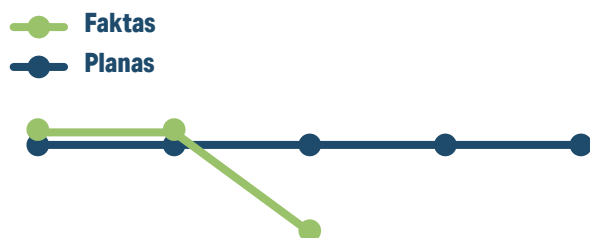
- 2 administracinėse bylose Tarnyba dalyvavo kaip trečiasis suinteresuotas asmuo (vienoje iš jų galutinis teismo sprendimas dar nepriimtas);
- 3 administracinės bylos buvo nutrauktos.

Viena byla, kurioje Tarnybos vertinimo išvada panaikinta kaip neteisėta (atkreiptinas dėmesys, kad ši byla, kurią pareiškėjas inicijavo kaip administracinę bylą, vėliau teisėjų kolegijos neskundžiamu sprendimu buvo perduota nagrinėti bendrosios kompetencijos teismui), susijusi su gana išskirtiniu Tarnybos praktikoje atveju – koncesijos „Daugiafunkcis sveikatingumo, ugdymo, švietimo, kultūros ir užimtumo kompleksas“ suteikimo procedūros vertinimu, kurią Tarnyba pradėjo gavusi Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros pavedimą.

Minėtoje vertinimo išvadoje Tarnyba konstatavo, kad visa statybų finansavimo rizika atitenka ne privačiam subjektui (koncesininkui), o viešajam sektoriui, t. y. suteikiančiosioms institucijoms; dėl to, Tarnybos vertinimu, suteikiančiosioms institucijoms (t. y. viešajam sektoriui) iš koncesininko perėmus visą statybų finansavimo riziką (dengiant ne tik statybos sąnaudas, bet ir paskolą bei palūkanas), toks šalių susitarimas nebeatitinka Lietuvos Respublikos koncesijų įstatyme nustatytų reikalavimų ir negali būti kvalifikuojamas kaip koncesijos sutartis. Tarnyba akcentavo, jog viena iš esminių koncesijos ypatybių ir yra tai, kad koncesininkui turi būti perkeliama ekonominio pobūdžio vykdymo rizika, įskaitant tai, kad jis gali ir nesusigrąžinti įdėtų

investicijų iš vėliau vykdomos veiklos. Šiuo konkrečiu atveju Tarnyba nustatė, jog privatus subjektas nerizikuoja, kad per visą koncesijos sutarties laikotarpį iš komercinės veiklos vykdymo jam neatsipirks investicijos į viešąją infrastruktūrą, nes šias „investicijas“ metiniais mokesčiais, kaip minėta, padengs viešasis subjektas.

39 pav. Teismuose laimėtų bylų dalis, proc.

2019	2020	2021	2022	2023
97	97	97	97	97
100	100	50		

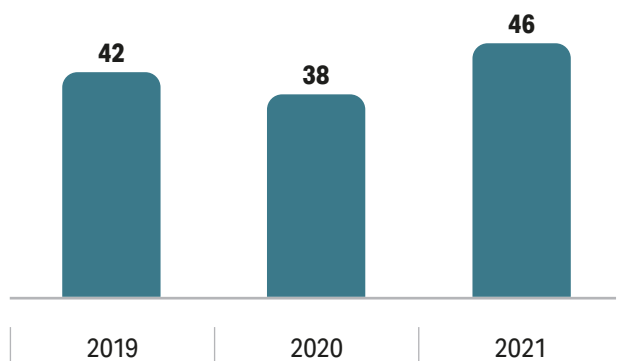
Esant nedideliame bylų, kurios pasibaigė jau įsiteisėjusiu teismo sprendimu, skaičiui, 2021 m. suprastėjusį rodiklį nulėmė dar ir tai, kad Tarnyba turėjo gana specifinį – koncesijos suteikimo procedūros vertinimo – atvejį (byla, susijusi su koncesijos „Daugiafunkcis sveikatingumo, ugdymo, švietimo, kultūros ir užimtumo kompleksas“ vertinimu, plačiau apie tai – ankstesnėje pastraipoje).

Nepatikimų tiekėjų ir Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašai

Tarnyba yra atsakinga už Nepatikimų tiekėjų ir Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašų administravimą – techninę galimybę pirkimų vykdytojams viešai paskelbti nepatikimus ir melagingą informaciją pateikusius tiekėjus, tačiau už VPĮ 52 straipsnio 1 dalies ir 91 straipsnio 1 dalies nuostatų pagrindu skelbiamos informacijos teisingumą atsakingi patys pirkimų vykdytojai.

Įstatyme atsiradusia galimybė nubausti tiekėją dėl netinkamo sutarties vykdymo naudojama vis dažniau, o tai parodo, kad pirkimų vykdytojai, siekdami užtikrinti tinkamą sutarčių vykdymo kontrolę, netoleruoja tiekėjų, kurie nevykdo arba netinkamai vykdo sutartinius įsipareigojimus, nutraukia su jais sutartis ir įvykdo Įstatyme įtvirtintą pareigą. Tai yra viena iš efektyviausių drausminamojo poveikio priemonių sutartinių įsipareigojimų nevykdantiems tiekėjams.

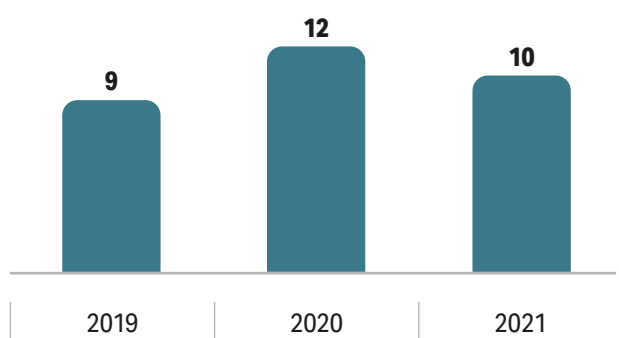
40 pav. Į Nepatikimų tiekėjų sąrašą įtrauktų tiekėjų skaičius

Į Nepatikimų tiekėjų sąrašus 2020 m. buvo įtraukti 38 tiekėjai, o 2021 m. – 46 tiekėjai. Nepatikimų tiekėjų sąraše yra ir tokių tiekėjų, kuriuos į sąrašą įtraukė keli pirkimų vykdytojai, su tiekėjais buvo nutrauktos kelios jų vykdomos sutartys. 2021 m. nutrauktų sutarčių skaičius, kai tiekėjai buvo įtraukti į Nepatikimų tiekėjų sąrašą, palyginti su 2020 m., padidėjo nuo 41 iki 55.

Aktualų Nepatikimų tiekėjų sąrašą galima rasti [čia](#).

41 pav. | Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą įtrauktų tiekėjų skaičius

Į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašus 2021 m. buvo įtraukta 10 tiekėjų.

Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą galima peržiūrėti [čia](#).

NATO skelbimai ir patikimumo deklaracijų išdavimas

Nuo 2021 sausio 1 d. Tarnybai priskirta nauja funkcija – Tarnyba atlieka Lietuvos Respublikos patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatyme nurodytas įgaliotos institucijos funkcijas. Vykdamas įgaliotos institucijos funkcijas, 2021 m. Tarnybos tinklalapyje buvo paskelbta informacija (paskelbti skelbimai) apie 104 Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) konkursus.

Tarnyba, įvertinusi juridinių asmenų atitiktį Lietuvos Respublikos patikimumo deklaracijų juridiniams asmenims, norintiems dalyvauti Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos konkursuose, išdavimo pagrindų įstatyme nustatytiems pagrindams, 2021 m. juridiniams asmenims išdavė 19 patikimumo deklaracijų. Patikimumo deklaracijos buvo išduotos visiems prašymus pateikusiems juridiniams asmenims.

Strateginių tikslų įgyvendinimas

Tikslas

**VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SKAIDRUMO
IR PROCEDŪRŲ EFEKTYVUMO
DIDINIMAS EL. PRIEMONĖMIS**

Sukurta Pirkimų vykdytojų žemėlapis – Švieslentė

Modifikuotas Centrinis viešųjų pirkimų portalas (CVPP):

Papildytas elektroninių kvalifikuotų parašų sąrašas: teikdami pasiūlymus, pasiūlymą tiekėjai gali pasirašyti ne tik mobiliuoju ir stacionariu el. kvalifikuotais parašais, bet ir naudodami „Smart-ID“

Modifikuotos metinė ir procedūrų ataskaitų formos, papildytos laukais, kuriose pildoma su žaliaisiais pirkimais susijusi informacija

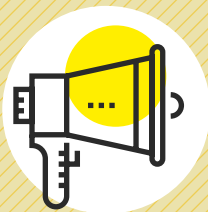
Sukurta CVPP paviešintų socialinių įmonių (VPĮ 23 str. įmonės) gaminamų prekių, teikiamų paslaugų ir atliekamų darbų sąrašo eksportavimas į failą su CSV plėtinio

CVP IS sutarčių posistemė patobulinta naujais analizės skaitmeniniais laukais

Sukurti nauji žodinių sutarčių tipai ir galimybė viešinti žodines sutartis be dokumentų. Papildytas sutarčių tipo klasifikatorius

2021 m. bendra skelbtų elektroninių pirkimų skaičiaus dalis siekė **beveik 100 proc.** visų skelbtų pirkimų

Teigiamo CVP IS vartotojų vertinimo reikšmė 2021 m. siekė **73 proc.** (2020 m. – 83 proc.)

CVP IS paskelbta **90,6 proc.** visų sudarytų sutarčių (2020 m. – 90,9 proc.)

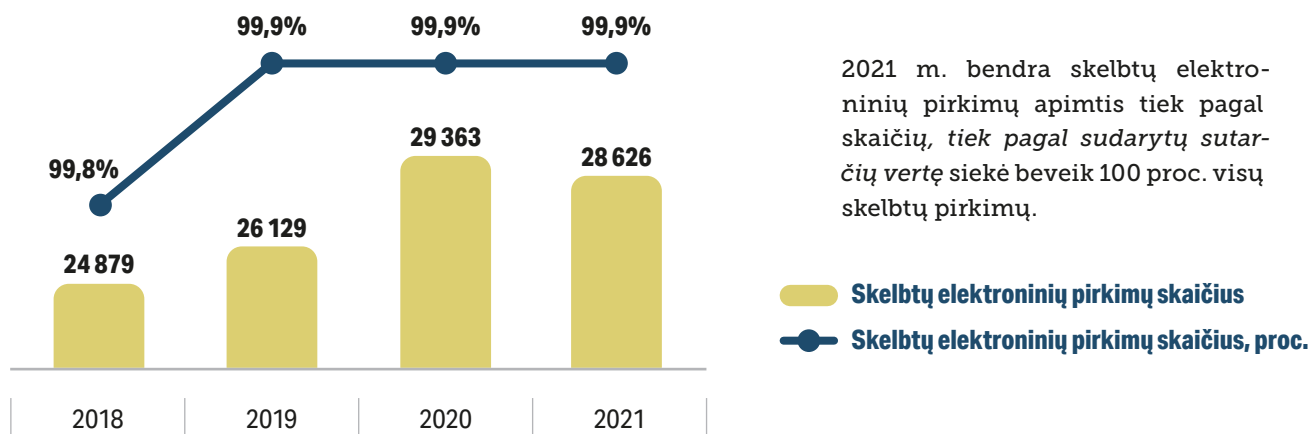
Parengtos 2 sektorinės apžvalgos

ELEKTRONINIAI PIRKIMAI IR INFORMACINĖS SISTEMOS

Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema

Vadovaujantis VPI nuostatomis, pirkimų vykdytojo ir tiekėjo bendravimas bei keitimasis informacija, įskaitant skelbimų apie pirkimą, kvietimų pateikti pasiūlymą ir kitų pirkimo dokumentų, tiekėjų paraiškų, pasiūlymų, sprendinių, projekto konkursų planų ir projektų pateikimą, vyksta remiantis šiuo įstatymu ir naudojantis CVP IS priemonėmis. Šių reikalavimų gali būti nesilaikoma tik išimtiniais atvejais.

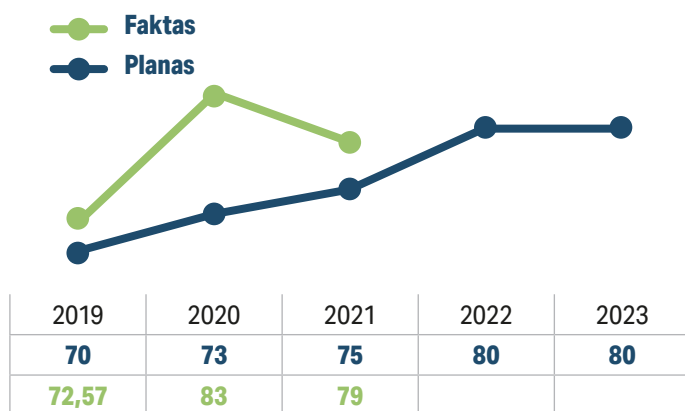
42 pav. Skelbtų elektroninių pirkimų skaičiaus dalis, proc.

Strateginiame veiklos plane numatytiems tikslams pasiekti skirtos programos *Racionalumo ir skaidrumo didinimas viešuosiuose pirkimuose* vienas iš tikslų – **viešųjų pirkimų skaidrumo ir procedūrų efektyvumo didinimas elektroninėmis priemonėmis**. Jo įgyvendinimui vertinti taikomas Tarnybos numatytas kriterijus – *Teigiamai CVP IS vertinančių viešųjų pirkimų dalyvių dalis (proc.)*. Vertinimo kriterijaus reikšmė nustatoma pagal kasmet atliekamos viešųjų pirkimų dalyvių apklausos rezultatus.

Apklausos dalyviai atsakė į klausimus, kaip jie vertina CVP IS naudojimosi patogumą, funkcijų pakankamumą, saugumą, informacijos pakankamumą, operacijų greitį.

43 pav. Teigiamai CVP IS vertinančių viešųjų pirkimų dalyvių dalis, proc.

Teigiamo CVP IS vartotojų vertinimo reikšmė 2021 m. – 79 proc. (plauota 75 proc.).

Žemesnis nei 2020 m. vertinimas sietinas su nepakankamu nuo 2008 m. pradėjusios veikti CVP IS naudojimo patogumu, funkcionalumo tobulinimu. Vienas iš prioritetinių Tarnybos darbų – Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos SAULĖ IS, pakeisiančios dabartinę CVP IS, modernizavimas. Planuojama, kad šis projektas padės automatizuoti pirkimų procedūras nuo planavimo iki sutarties sudarymo ir iš esmės padidins SAULĖ IS naudotojų darbo efektyvumą, pagreitins susijusius veiklos procesus. Tai bus ne tik svarbi priemonė, suteiksianti dar didesnę informacijos viešinimo galimybę, bet ir galimybė sumažinti korupcijos atsiradimo bei plitimo veiksnius viešuosiuose pirkimuose.

CVP IS tobulinimas

Tarnyba 2021 m. atliko šiuos toliau nurodomus CVP IS pakeitimus.

CVP IS papildėme elektroninių kvalifikuotų parašų sąrašą – tiekėjai teikiamą pasiūlymą gali pasirašyti ne tik mobiliu ir stacionariu el. kvalifikuotais parašais, bet ir naudodami „Smart-ID“; papildomai atlikti pakeitimai, padedantys išvengti sutrikimų užsienio tiekėjams pasirašant „Smart-ID“ priemonėmis CVP IS teikiamus pasiūlymus.

Atnaujinus žaliųjų pirkimų aplinkos apsaugos kriterijus, CVP IS modifikuotos metinė ir procedūrų atskaitų formos, papildytos laukais, kuriose pildoma su žaliaisiais pirkimais susijusi informacija.

Sukurta CVPP paviešintų socialinių įmonių (VPĮ 23 str. įmonės) gaminamų prekių, teikiamų paslaugų ir atliekamų darbų sąrašo eksportavimo į failą su CSV plėtinio funkcija, dabar informacija lengviau apdorojama ir analizuojama visiems išorės naudotojams.

Patobulinta CVP IS sutarčių posistemė, kuri yra viena iš pagrindinių viešųjų pirkimų analizės duomenų šaltinių:

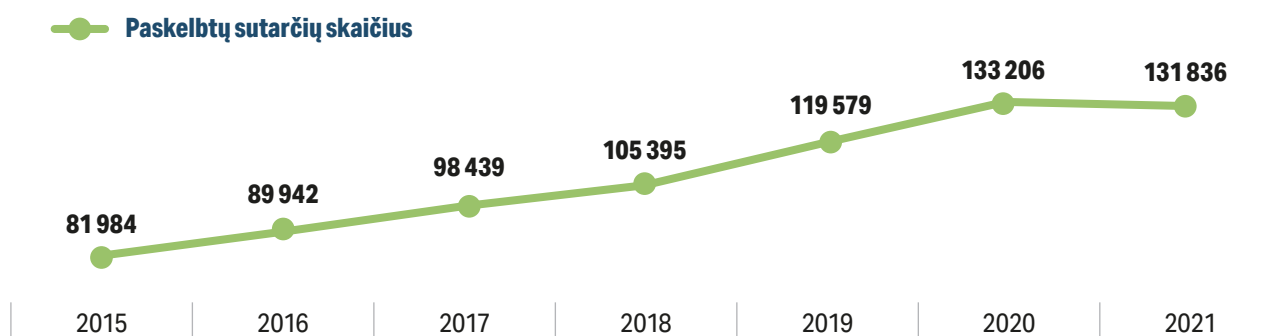
- 1) Sukurti paaiškinamieji laukeliai viešųjų pirkimų sutarčių posistemėje, taip palengvintas sutarčių pildymas ir viešinimas.
- 2) CVPP „Sutarčių“ skiltyje esanti sutarčių duomenų eksportavimo į failą su CSV plėtinio funkcija papildyta naujomis reikšmėmis:
 - sutarties numeris;
 - pirkimo numeris;
 - BVPŽ kodas;
 - paskelbimo data;
 - paskutinio redagavimo data.
- 3) Sukurti nauji žodinių sutarčių tipai ir galimybė viešinti žodines sutartis be dokumentų. Papildytas sutarties tipo klasifikatorius: ŽS – žodinės sutartys, jei pasiūlymas buvo pateiktas raštu (iki 2021-12-31 paviešintoms sutartims); MVPŽ – žodžiu sudarytos sutartys, įvykdžius mažos vertės pirkimus; SPŽ – žodžiu sudarytos sutartys, įvykdžius supaprastintos vertės (išskyrus mažos vertės) pirkimus.

Sutarčių skelbimas CVP IS ir atviri duomenys

Prievolė pirkimų vykdytojams CVP IS skelbti visas raštu sudarytas sutartis nustatyta VPĮ nuo 2015 m. sausio 1 d. Nuo 2019 m. birželio 11 d. įtvirtinta prievolė skelbti ne tik raštu sudarytas sutartis, bet ir informaciją apie žodines sutartis, jei pasiūlymas buvo pateiktas raštu, o nuo 2022 m. sausio 1 d. pareiga skelbti raštu pateiktą pasiūlymą, kai sutartis sudaroma žodžiu, panaikinta, bet informacija ir apie šias sutartis turės būti skelbiama CVP IS. CVP IS sutarčių viešinimo posistemėje skelbiamos visų tipų sutartys: tarptautinės, supaprastintos ir mažos vertės, įprastos, preliminarinės ir jų pagrindu sudarytos sutartys. Žodinių sutarčių informacijos skelbimas padidins viešųjų pirkimų skaidrumą, informacijos analizės galimybes. Tarnyba, siekdama pirkimų vykdytojams palengvinti žodinių sutarčių viešimo procesą, įgyvendino šios informacijos importavimo į CVP IS galimybę. Taip pat CVP IS numatyta visų CVP IS paskelbtų sutarčių eksportavimo į CSV formatą galimybė pagal pasirinktus pjūvius. Tai turėtų pagelbėti pirkimų vykdytojams ir supaprastinti organizacijos sudarytų sutarčių informacijos kaupimo, sisteminimo, analizės procesą.

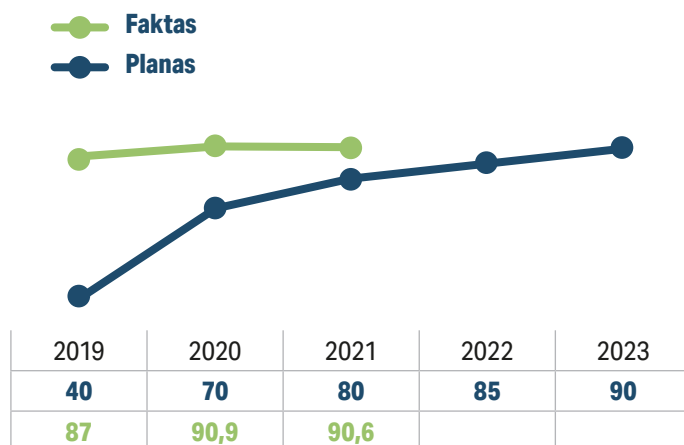
Viešųjų pirkimų sutarčių skelbimas CVP IS – priemonė, didinanti viešųjų pirkimų skaidrumą, suteikianti visuomenei galimybę žinoti, kaip išleidžiamos mokesčių mokėtojų lėšos. Siekdama palengvinti suinteresuotiems CVP IS naudotojams paprasčiau analizuoti viešųjų pirkimų sutarčių duomenis, Tarnyba nuolat atnaujina duomenis ir skelbia juos atviru formatu (CSV)²⁰. Taip pat Tarnyba 2021 m. atnaujino **Sudarytų sutarčių tinkamo viešinimo stebėsenos priemonę**²¹, kuri leidžia pirkimų vykdytojams efektyviau kontroliuoti savo sudarytų sutarčių paskelbimo CVP IS procesą, analizuoti ne tik savo organizacijos sudarytų sutarčių paviešinimo CVP IS rodiklį, bet ir palyginti jį su kitų Lietuvos pirkimų vykdytojų rodiklio reikšmėmis.

44 pav. **CVP IS sutarčių viešinimo posistemėje paskelbtų sutarčių skaičius**

Tarnyba savo Strateginiame veiklos plane yra numačiusi rodiklį **Paskelbtų viešųjų pirkimų sutarčių dalis (proc.)**, leidžiantį įvertinti pirkimų vykdytojų sudarytų ir CVP IS paskelbtų sutarčių santykį.

45 pav. **Paskelbtų viešųjų pirkimų sutarčių dalis, proc.**

Rodiklio reikšmė 2021 m. buvo pasiekta ir viršyta – CVP IS paskelbta **90,6 proc. visų sudarytų sutarčių** (planuota 80 proc.).

20 <https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-ir-sutarciau-duomenys-1/sutarciau-duomenys>

21 <https://vpt.lrv.lt/lt/powerbi/2018-2020-m-sutarciau-viesinimo-stebesena>

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ANALIZĖ

Analitiniai informacijos analizės įrankiai leidžia efektyviau stebėti tendencijas, prognozuoti pokyčius, priimti duomenimis pagrįstus, teisingus sprendimus.

Pirkimų vykdytojų žemėlapis – Švieslentė

2021 m. Tarnyba, siekdama automatizuoti viešųjų pirkimų oficialiosios statistikos rengimą ir viešųjų pirkimų sistemos efektyvumo stebėsenos rodiklių skaičiavimus, sukūrė analitinę priemonę Pirkimų vykdytojų žemėlapi – Švieslentę²². Ši Švieslentė – pagalba pirkimų vykdytojams įvertinti savo ir pavaldžių įstaigų indėlį siekiant efektyvesnės, skaidresnės, ambicingesnės Lietuvos viešųjų pirkimų sistemos. Kiekvienas pirkimas – viešųjų pirkimų sistemos dalis, todėl ją tobulinant, efektyviau panaudojant mokesčių mokėtojų lėšas, siekiant išigyti mažesnę neigiamą poveikį aplinkai sukelsiančias prekes, paslaugas ir darbus, perkant socialiai atsakingai, svarbus kiekvieno pirkimų vykdytojo vaidmuo, nesvarbu, kokia būtų vykdomų pirkimų apimtis.

Visiems Švieslentėje apskaičiuojamiems rodikliams priskiriami intervalai procentais, kurie atitinkamai pagal nustatytas reikšmes priskiriami spalvai (žaliai, geltonai, raudonai). Žalia spalva priskiriama aukštesnėms rodiklių reikšmėms ir jos yra vertinamos teigiamai, geltona spalva priskiriama vidutinėms rodiklio reikšmėms, o raudona spalva rodo, jog rodiklio reikšmės yra žemos ir jos vertinamos prastai.

46 pav. Švieslentės rodiklių įverčiai pagal reikšmių intervalus

Bendra informacija apie pirkimus pagal rodiklius

Metai

2021

2022

Ketvirtis

1

2

3

4

Ataskaita apie vykdytus pirkimus

Pirkimų vykdytojų švieslentė

Atnaujinta 2022-03-18

		Metai	Rodiklis	Žalia	Geltona	Raudona
Pirkimų vykdytojo kodas	Pirkimo objekto grupė	2021	[1] Žaliųjų pirkimų vertės dalis	≥ 10 %	5 % ≤ ... < 10 %	< 5 %
All	All	2021	[2] Žaliųjų pirkimų skaičiaus dalis	≥ 10 %	5 % ≤ ... < 10 %	< 5 %
Pirkimų vykdytojo pavadinimas	Pirkimo būdas	2021	[3] Pirkimų, kai taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, vertės dalis	≥ 30 %	20 % ≤ ... < 30 %	< 20 %
All	All	2021	[4] Pirkimų, kai taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, skaičiaus dalis	≥ 30 %	20 % ≤ ... < 30 %	< 20 %
Pirkimų vykdytojo tipas	Pirkimo vertė	2021	[5] Centralizuotų pirkimų vertės dalis	≥ 15 %	10 % ≤ ... < 15 %	< 10 %
All	All	2021	[6] Centralizuotų pirkimų skaičiaus dalis	≥ 15 %	10 % ≤ ... < 15 %	< 10 %
Pirkimo objekto rūšis		2021	[7] Pirkimų, kai buvo taikomi EMEF reikalavimai, vertės dalis nuo bendros pirkimų, kai buvo perkamos prekės iš sąrašo, vertės	≥ 75 %	50 % ≤ ... < 75 %	< 50 %
All		2021	[8] Pirkimų, kai buvo taikomi EMEF reikalavimai, skaičiaus dalis nuo bendro pirkimų, kai buvo perkamos prekės iš sąrašo, skaičiaus	≥ 75 %	50 % ≤ ... < 75 %	< 50 %
		2021	[9] Inovatyvių pirkimų vertės dalis	≥ 1 %	0,5 % ≤ ... < 1 %	< 0,5 %
		2021	[10] Vieno tiekėjo pirkimų (su atm. pasiūl.) skaičiaus dalis	≤ 35 %	40 % ≥ ... > 35 %	> 40 %

Pagal mėnesius

Metai	Ketvirtis	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]
2021	1	8,9	3,1	16,9	12,6	20,4	7,3	100,0	100,0	0,000	38,8
	2	8,8	4,3	28,5	14,0	11,4	5,6	100,0	100,0	0,034	39,1
	3	21,6	7,3	35,3	16,5	15,4	6,9	98,4	90,9	0,000	42,5
	4	26,9	14,6	35,9	14,6	15,6	7,8	97,1	66,7	0,032	42,1
Iš viso:		17,3	7,3	30,3	14,4	15,4	4,7	98,4	87,5	0,019	40,6

Šiuo metu, pasitelkdami Švieslentę, pirkimų vykdytojai gali analizuoti ne tik savo, bet ir visų Lietuvos pirkimų vykdytojų rezultatus, parodančius, kaip pavyksta siekti strateginių viešųjų pirkimų rodiklių reikšmių – vykdant žaliuosius, centralizuotus, inovatyvius pirkimus, pirkimuose ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo atrankai taikant kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, „vieno tiekėjo“ pirkimų dalį ir kt. Numatyta galimybė palyginti rodiklių reikšmes ne tik pagal atskirus pirkimų vykdytojus, bet ir pagal jų tipus, viešųjų pirkimų sektorius.

Švieslentė atnaujinama CVP IS duomenimis realiu laiku.

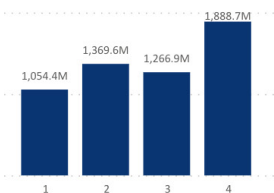
22 <https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-vykdytoju-zemelapis-svieslente-1>

47 pav. Švieslentės rodiklių reikšmės

Pirkimų vertė (mln. Eur)

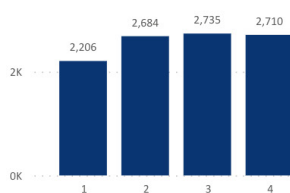
5,579.7M

Pirkimų skaičius

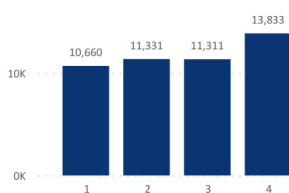
9,839

Sutarčių skaičius

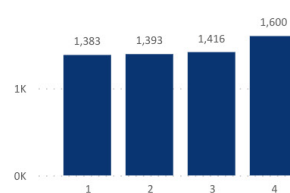
47,135

Pirkimų vykdytojų [2] skaičius

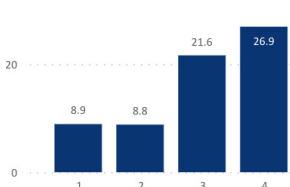
2,361

Žaliųjų pirkimų vertė, proc.

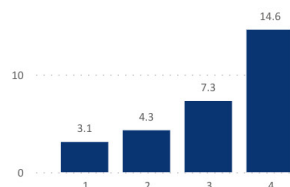
17.9

Žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

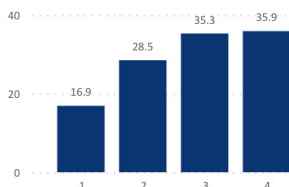
7.3

Pirkimų, kai taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, vertė, proc.

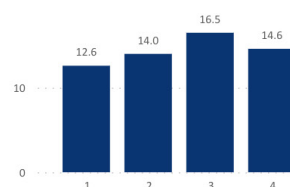
30.3

Pirkimų, kai taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, skaičius, proc.

14.4

Sektorinės apžvalgos

Sektorinės apžvalgos – viena iš priemonių nuodugniau pažvelgti į vieno ar kito viešųjų pirkimų sektoriaus problemas. 2021 m. Tarnyba atliko dvi sektorines apžvalgas.

Viešųjų pirkimų sutartys, skirtos kovai su COVID-19: 2020 m. I ir II pusmečių rezultatų palyginimas²³

Šia apžvalga siekta palyginti 2020 m. pirmąjį ir antrąjį pusmečiais sudarytų sutarčių rezultatus – kaip keitėsi kovai su COVID-19 skirtų pirkimų rinka, su kokiais iššūkiais susidūrė ir kokias pamokas išmoko pirkimų vykdytojai, kokios kovai su pandemija skirtų pirkimų efektyvumą, skaidrumą matuojančių rodiklių reikšmių tendencijos. Nustatyta, jog 2020 m. antrąjį pusmetį, palyginti su pirmuoju, sudaryta pusantrą karto daugiau sutarčių, bet išleista beveik perpus mažiau lėšų – pirkimų vykdytojai pirko dažniau ir pigiau. Dažniau taikytos

²³ https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Viesuju_pirkimu_kovai_su_COVID-19_apzvalga_2020.pdf

preliminarijos sutartys, dinaminės pirkimų sistemos (DPS), o tai sudarė sąlygas ne tik geriau patenkinti atsiradusį didžiulį asmens apsaugos priemonių poreikį pandemijos laikotarpiu, bet ir užtikrinti pasiūlymų konkurencingumą, drauge sutaupant viešųjų lėšų. Pirkimų vykdytojai geriau planavo, nenumatytais aplinkybėms ruošėsi iš anksto. Daugėjo centralizuotai sudarytų kovai su COVID-19 sutarčių. 2020 m. antrąjį pusmetį asmens apsaugos priemonių rinka labiau nusistovėjo. Didžioji dalis sutarčių sudaryta su Lietuvos tiekėjais, mažėjo apsaugos priemonių tiekėjų „naujokų“, kurie anksčiau nebuvo vertęsi panašia veikla. Kovai su COVID-19 skirti pirkimai tapo skaidresni: mažėjo sutarčių, sudarytų įvykdžius pirkimus ne CVP IS priemonėmis, mažėjo sutarčių, sudarytų įvykdžius neskelbtus pirkimus, trumpėjo vidutinė sutarčių pavišimo CVP IS trukmė.

Kovai su COVID-19 sudarytos sutartys²⁴

Tarnyba nuo COVID-19 krizės pradžios atlieka kovai su COVID-19 skirtų sutarčių stebėseną. Ji nuolat atnaujinama pagal CVP IS pirkimų vykdytojų paskelbtus sutarčių duomenis. Stebėseną viešinama Tarnybos tinklalapyje analitinio įrankio Power BI pagalba. Čia pateikiami kovai su COVID-19 skirtų asmens apsaugos priemonių sutarčių, testų, reagentų bei priemonių klinikiniam tyrimams atlikti įsigijimo sutarčių, transportavimo paslaugų, kitų su COVID-19 susijusių prekių ir paslaugų (apgyvendinimo, maitinimo, mokymų, informacijos viešinimo ir kt. prekių ir paslaugų) sutarčių analizės duomenys.

Trumposios maisto grandinės 2019–2021 m. viešuosiuose pirkimuose

Šia apžvalga siekta paanalizuoti, kaip trumposios maisto grandinės skinasi kelią viešuosiuose pirkimuose – kaip kinta pirkimų vykdytojų, įsigyjančių maisto produktus iš bendrijų, kooperatyvų, ūkininkų, fizinių asmenų, žemės ūkio bendrovių (toliau – Tikslinė tiekėjų grupė), ir šios grupės tiekėjų skaičius, kokios vyravjančios iš Tikslinės tiekėjų grupės įsigyjamų maisto prekių grupės, ar pirkimo objekto skaidymas į dalis turi įtakos pasiūlymų konkurencingumui ir kt.

Per metus sudaroma daugiau nei 6 000 maisto produktų pirkimo sutarčių, kurių vertė siekia apie 90 mln. eurų. Tikslinės grupės tiekėjams atitenka tik labai nedidelė maisto produktų rinkos dalis – apie 5 proc. sudarytų sutarčių pagal skaičių ir apie 2 proc. pagal vertę. Su Tikslinės grupės tiekėjais dažniausiai – apie 43,9 proc. – sudaromos vaisių, daržovių ir jų produktų pirkimo sutartys, pagal vertę daugiau nei pusė (51,3 proc.) sutarčių sudaro mėsos ir jos produktų įsigijimo sutartys.

Analizuojant su Tikslinės grupės tiekėjais sudarytas sutartis, matyti, kad, vykdant neskaidomus ir skaidomus pirkimus, vidutinis pasiūlymų skaičius svyravo nuo 1,7 iki 2,3. Su ūkininkais / fiziniais asmenimis sudarytos tik mažos vertės sutartys, kurių 95 proc. sudarytos įvykdžius neskaidomus į dalis pirkimus. Analizuojant su ūkininkais / fiziniais asmenimis sudarytas sutartis, kai buvo vykdyti skaidomi pirkimai, matyti, kad vidutinis pasiūlymų skaičius buvo mažesnis nei neskaidomų pirkimų atveju: neskaidomuose pirkimuose – 1,6, skaidomuose – 1,3 pasiūlymo.

Pirkimų skaidymas į dalis beveik neturi įtakos Tikslinės grupės tiekėjų konkurencijos didinimui maisto produktų mažos vertės pirkimuose. Tarptautiniuose ir supaprastintuose maisto produktų pirkimuose (be mažos vertės) didžioji dalis – apie 59 proc. – pirkimo procedūrų skaidomos į dalis. Toks skaidymas daro įtaką vidutiniam pasiūlymų skaičiui: neskaidomuose pirkimuose jų buvo 3, skaidomuose – 3,7. Tarptautinių ir supaprastintų maisto produktų pirkimų skaidymas į dalis neskaitina Tikslinės grupės tiekėjų aktyvesnio dalyvavimo pirkimuose ir laimėjimo juose.

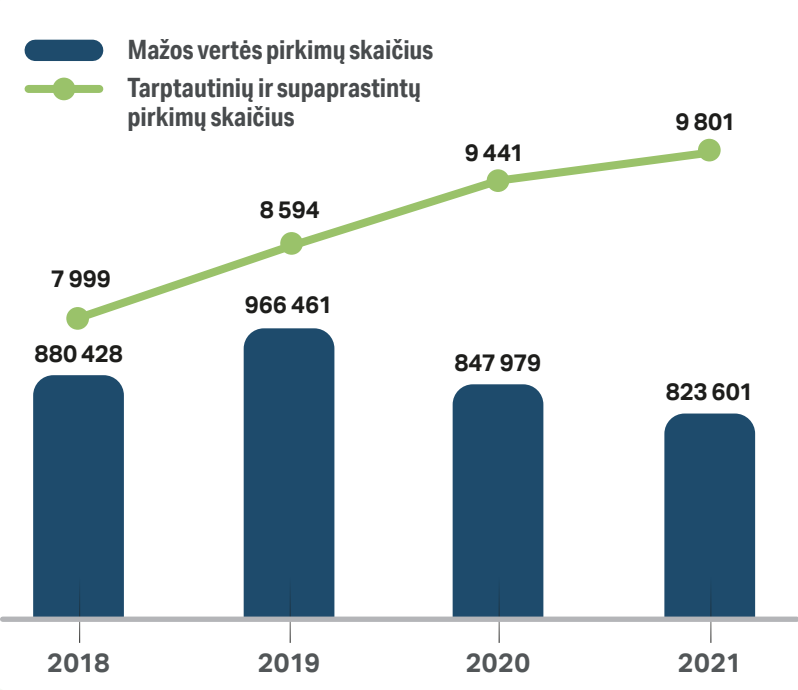
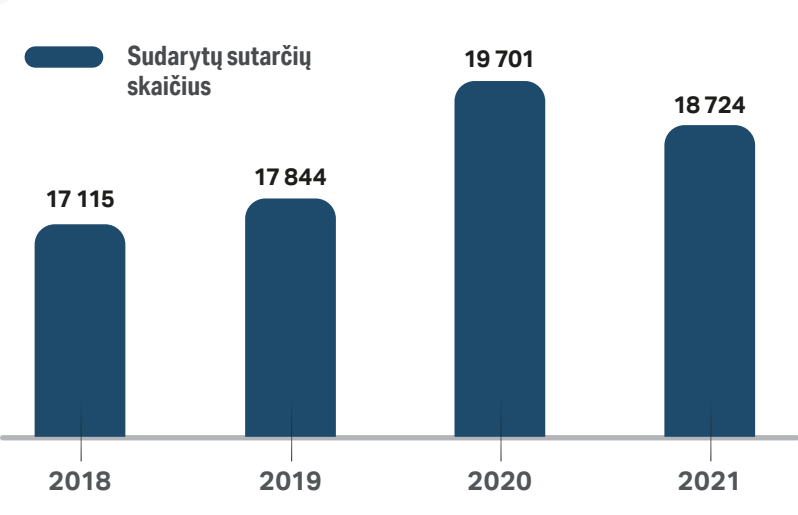
2019–2021 m. laikotarpiu konkurencinėje aplinkoje esminių pokyčių nematyti. 10 didžiausių tiekėjų sutarčių pagal apimtį sudarė didžiąją maisto produktų pirkimo sutarčių dalį – pagal skaičių apie 60 proc., pagal vertę – apie 70 proc. visų sudarytų sutarčių. Iš jų – apie 50 proc. sutarčių vertės ir apie 40 proc. sutarčių skaičiaus sudaryta su didelėmis įmonėmis, nors Lietuvos viešuosiuose pirkimuose daugiau nei 80 proc. tiekėjų, su kuriais sudaromos sutartys, – smulkiojo ir vidutinio verslo įmonės. 10 didžiausių Tikslinės grupės tiekėjų sudarytų sutarčių vertė – apie 80 proc. bendros Tikslinės grupės tiekėjų sudarytų sutarčių vertės.

Maisto produktų pirkimus vykdė trys CPO: VšĮ CPO LT, Kauno miesto savivaldybės administracija, Jonavos rajono savivaldybės administracija, o šių sutarčių vertės dalis sudarė tik apie 11 proc. bendros maisto produktų pirkimų vertės. Su Tikslinės grupės tiekėjais sutartis sudarė tik VšĮ CPO LT.

24 <https://vpt.lrv.lt/lt/priemones-kovai-su-covid-19>

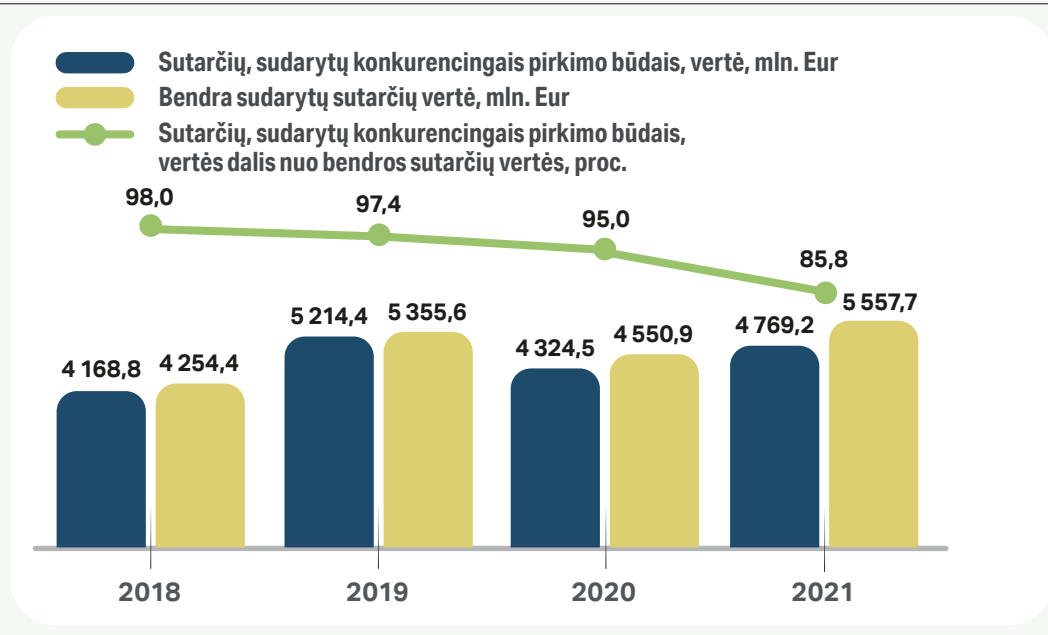
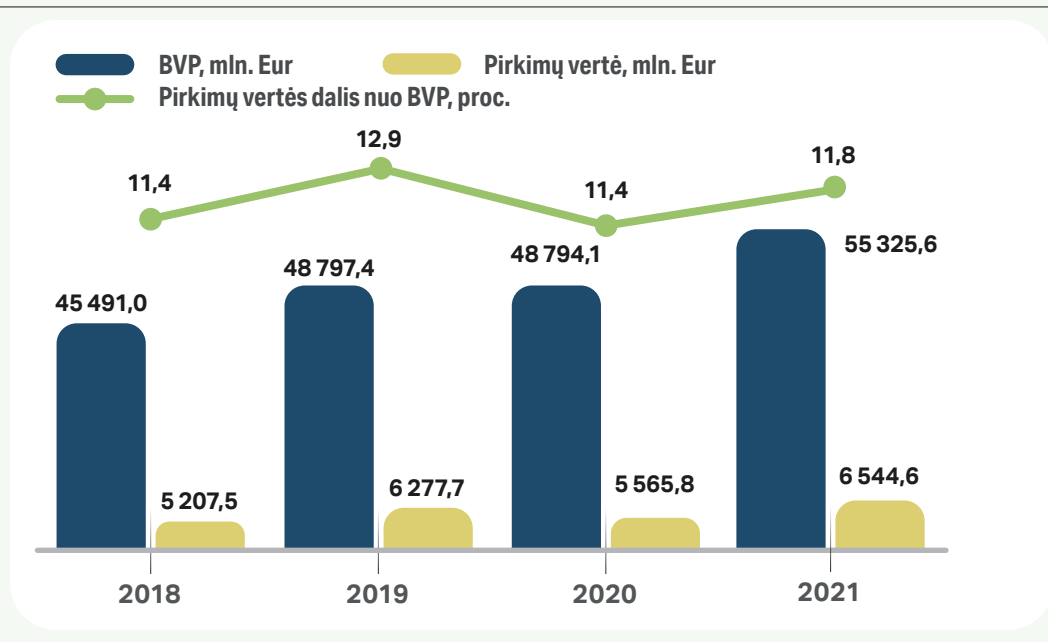
A PRIEDAS. VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SISTEMOS EFEKTYVUMO STEBĖSENOS RODIKLIAI 2018–2021 M.

Rodiklio pavadinimas	Trumpas rodiklio aprašymas	Rodiklio apskaičiavimo aprašymas ir duomenų šaltinis, kuriuo remiamasi nustatant rodiklio reikšmes	Reikšmė																														
Bendra sudarytų sutarčių vertė	Rodiklis parodo pirkimų metu sudaromų sutarčių vertę (mln. Eur)	Rodiklis apskaičiuojamas pagal sudarytų sutarčių vertę <ol style="list-style-type: none"> CVP IS (pirkimų procedūrų ir metinės pirkimų ataskaitos). VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 	<p> ■ Tarptautiniai pirkimai ■ Supaprastinti pirkimai ■ Mažos vertės pirkimai —●— Iš viso ■ Supaprastinti pirkimai vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 25 str. 3 ir 4 d. </p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Tarptautiniai pirkimai</th> <th>Supaprastinti pirkimai</th> <th>Mažos vertės pirkimai</th> <th>Supaprastinti pirkimai vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 25 str. 3 ir 4 d.</th> <th>Iš viso</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>2 593,7</td> <td>1 660,7</td> <td>944,0</td> <td>9,1</td> <td>5 207,5</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>3 878,4</td> <td>1 477,2</td> <td>906,1</td> <td>16,0</td> <td>6 277,7</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>2 928,7</td> <td>1 622,2</td> <td>995,7</td> <td>19,2</td> <td>5 565,8</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4 089,1</td> <td>1 468,6</td> <td>972,7</td> <td>14,2</td> <td>6 544,6</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Tarptautiniai pirkimai	Supaprastinti pirkimai	Mažos vertės pirkimai	Supaprastinti pirkimai vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 25 str. 3 ir 4 d.	Iš viso	2018	2 593,7	1 660,7	944,0	9,1	5 207,5	2019	3 878,4	1 477,2	906,1	16,0	6 277,7	2020	2 928,7	1 622,2	995,7	19,2	5 565,8	2021	4 089,1	1 468,6	972,7	14,2	6 544,6
Metai	Tarptautiniai pirkimai	Supaprastinti pirkimai	Mažos vertės pirkimai	Supaprastinti pirkimai vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 25 str. 3 ir 4 d.	Iš viso																												
2018	2 593,7	1 660,7	944,0	9,1	5 207,5																												
2019	3 878,4	1 477,2	906,1	16,0	6 277,7																												
2020	2 928,7	1 622,2	995,7	19,2	5 565,8																												
2021	4 089,1	1 468,6	972,7	14,2	6 544,6																												

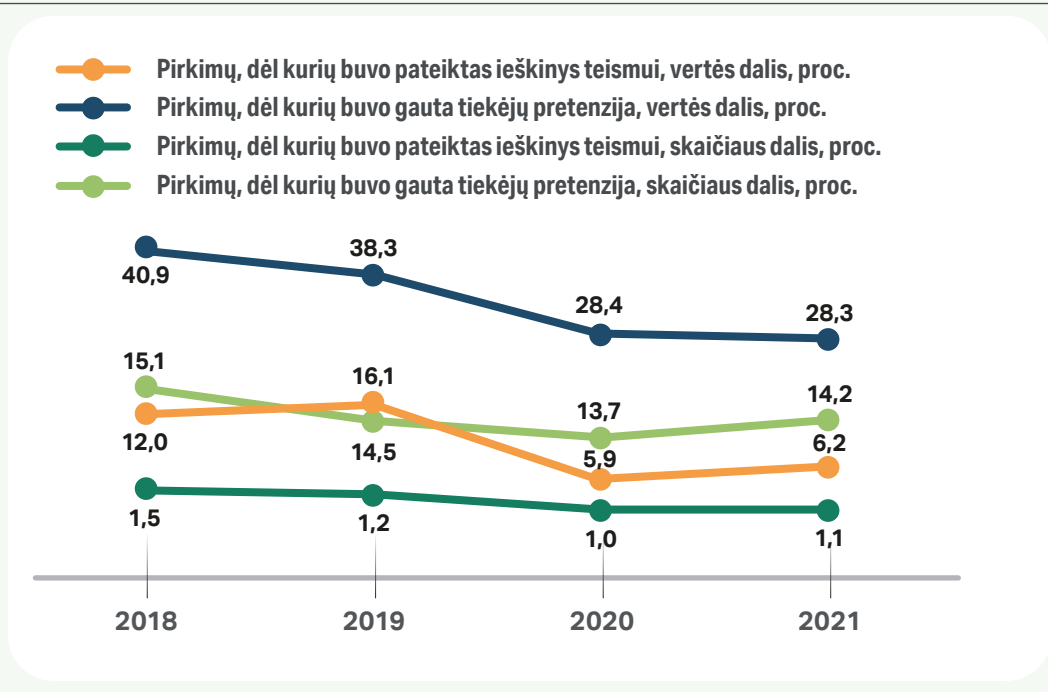
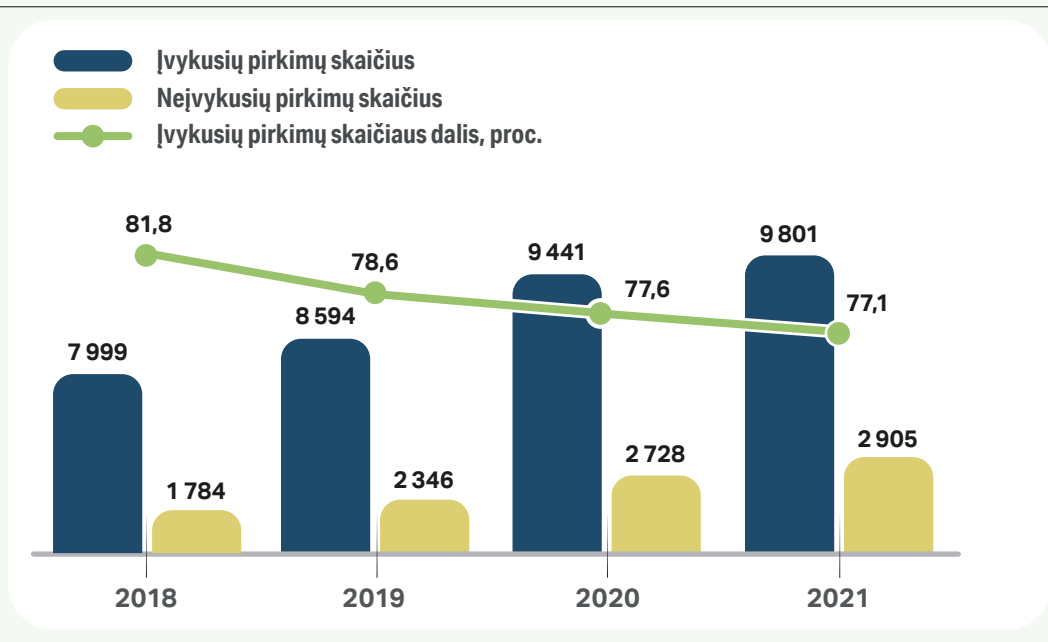
<p>Bendras įvykusių pirkimų skaičius</p>	<p>Rodiklis parodo įvykusių pirkimų skaičių</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimo unikalų Nr. ir pagal pirkimų metinėse ataskaitose teikiamus mažos vertės pirkimų duomenis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ir metinės pirkimų ataskaitos). 2. VŠĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFXVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 	 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Mažos vertės pirkimų skaičius</th> <th>Tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>880 428</td> <td>7 999</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>966 461</td> <td>8 594</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>847 979</td> <td>9 441</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>823 601</td> <td>9 801</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Mažos vertės pirkimų skaičius	Tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičius	2018	880 428	7 999	2019	966 461	8 594	2020	847 979	9 441	2021	823 601	9 801
Metai	Mažos vertės pirkimų skaičius	Tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičius																
2018	880 428	7 999																
2019	966 461	8 594																
2020	847 979	9 441																
2021	823 601	9 801																
<p>Bendras tarptautinių ir supaprastintų pirkimų metu sudarytų sutarčių skaičius (be pirkimų iš / per CPO ir be mažos vertės pirkimų)</p>	<p>Rodiklis parodo pirkimų metu sudaromų sutarčių skaičių</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal sudarytų sutarčių skaičių</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 	 <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Sudarytų sutarčių skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>17 115</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>17 844</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>19 701</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>18 724</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Sudarytų sutarčių skaičius	2018	17 115	2019	17 844	2020	19 701	2021	18 724					
Metai	Sudarytų sutarčių skaičius																	
2018	17 115																	
2019	17 844																	
2020	19 701																	
2021	18 724																	

<p>Vidaus sandorių vertė ir skaičius</p>	<p>Rodiklis parodo vidaus sandorių sutarčių vertę (mln. Eur) ir sudarytų vidaus sandorių sutarčių skaičių</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal sudarytų vidaus sandorių sutarčių vertę ir skaičių</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (metinės pirkimų ataskaitos). 	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Vidaus sandorių vertė, mln. Eur</th> <th>Vidaus sandorių skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>366,6</td> <td>46</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>609,7</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>802,5</td> <td>83</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>144,7</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Vidaus sandorių vertė, mln. Eur	Vidaus sandorių skaičius	2018	366,6	46	2019	609,7	37	2020	802,5	83	2021	144,7	50					
Metai	Vidaus sandorių vertė, mln. Eur	Vidaus sandorių skaičius																					
2018	366,6	46																					
2019	609,7	37																					
2020	802,5	83																					
2021	144,7	50																					
<p>Pirkimų vertės dalis nuo bendrų valdžios sektoriaus išlaidų, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokią dalį valdžios institucijų išlaidų sudaro bendra pirkimų vertė</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas bendrą įvykusių pirkimų vertę lyginant su valdžios sektoriaus išlaidomis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ir metinės pirkimų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 4. Statistikos departamento rodiklių duomenų bazė (https://goo.gl/W1KN77). 	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Valdžios institucijų išlaidos, mln. Eur</th> <th>Pirkimų vertė, mln. Eur</th> <th>Pirkimų vertės dalis nuo bendrų valdžios institucijų išlaidų, proc.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>15 392,0</td> <td>5 207,5</td> <td>33,8</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>16 900,0</td> <td>6 277,7</td> <td>37,1</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>21 216,5</td> <td>5 565,8</td> <td>26,2</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>-</td> <td>6 544,6</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Valdžios institucijų išlaidos, mln. Eur	Pirkimų vertė, mln. Eur	Pirkimų vertės dalis nuo bendrų valdžios institucijų išlaidų, proc.	2018	15 392,0	5 207,5	33,8	2019	16 900,0	6 277,7	37,1	2020	21 216,5	5 565,8	26,2	2021	-	6 544,6	-
Metai	Valdžios institucijų išlaidos, mln. Eur	Pirkimų vertė, mln. Eur	Pirkimų vertės dalis nuo bendrų valdžios institucijų išlaidų, proc.																				
2018	15 392,0	5 207,5	33,8																				
2019	16 900,0	6 277,7	37,1																				
2020	21 216,5	5 565,8	26,2																				
2021	-	6 544,6	-																				

<p>Pirkimų vertės dalis, skaičiuojant nuo BVP, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokią dalį šalies BVP sudaro bendra pirkimų vertė</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas bendrą įvykusių pirkimų vertę lyginant su šalies BVP</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ir metinės pirkimų ataskaitos). 2. VŠĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 4. Statistikos departamento rodiklių duomenų bazė (2022-03-01 duomenimis) (https://goo.gl/W1KN77).
<p>Sutarčių, sudarytų konkurencingais pirkimo būdais, vertės dalis nuo bendros pirkimų vertės, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo viešai skelbiamų pirkimų vertę rinkos dalyviams. Didesnė rodiklio reikšmė rodo, kad pasiūlymus pirkimuose galėjo pateikti daugiau tiekėjų. Taip pat parodo didesnę pirkimų skaidrumą, nes apie daugiau pirkimų buvo paskelbta viešai</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimo procedūrų tipą kaip paskelbtų pirkimo procedūrų santykis su visomis įvykusiomis procedūromis (tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VŠĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.

<p>Įvykusių pirkimų dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokia dalis pirkimų pasibaigia sėkmingai, t. y. sudarius pirkimo-pardavimo sutartis</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimo procedūrų pabaigos tipą kaip pirkimo procedūrų, kurios pasibaigė sudarius sutartį, santykis su visais įvykusiais ir neįvykusiais pirkimais (tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.
<p>Apskųstų pirkimų dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokia pirkimų vertės bei skaičiaus dalis kasmet apskundžiama, t. y. pateikiama pretenzija pirkimų vykdytojui ar ieškinys teismui</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas apskųstų pirkimų skaičių bei vertę lyginant su visais įvykusiais pirkimais pagal skaičių ir vertę. Laikoma, kad pirkimas buvo apskųstas, jei pirkimo procedūrų ataskaitoje pažymima, jog pirkimas (tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai) sulaukė tiekėjo pretenzijos arba buvo pateiktas ieškinys teismui</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.

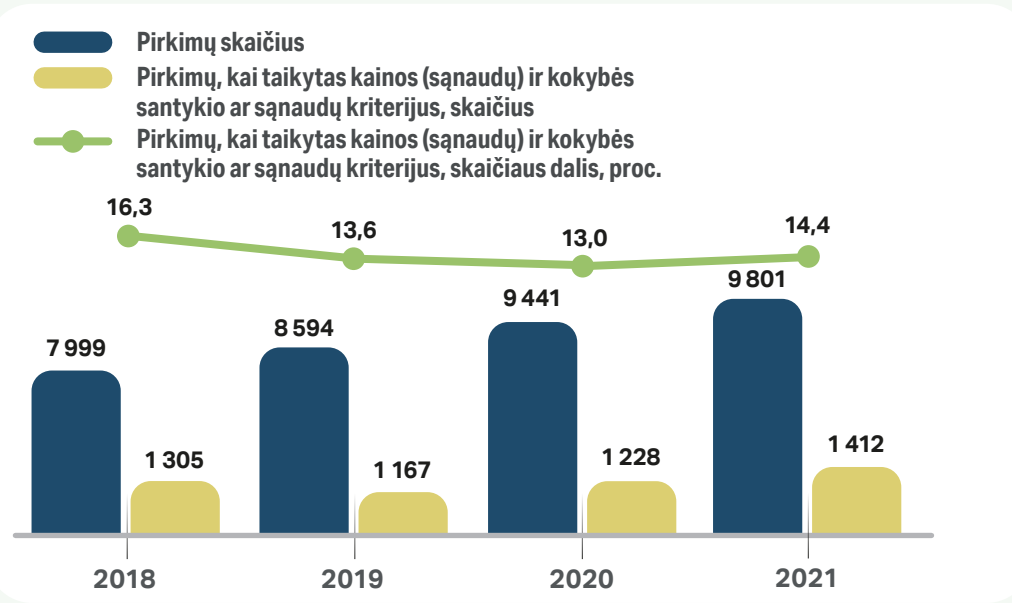
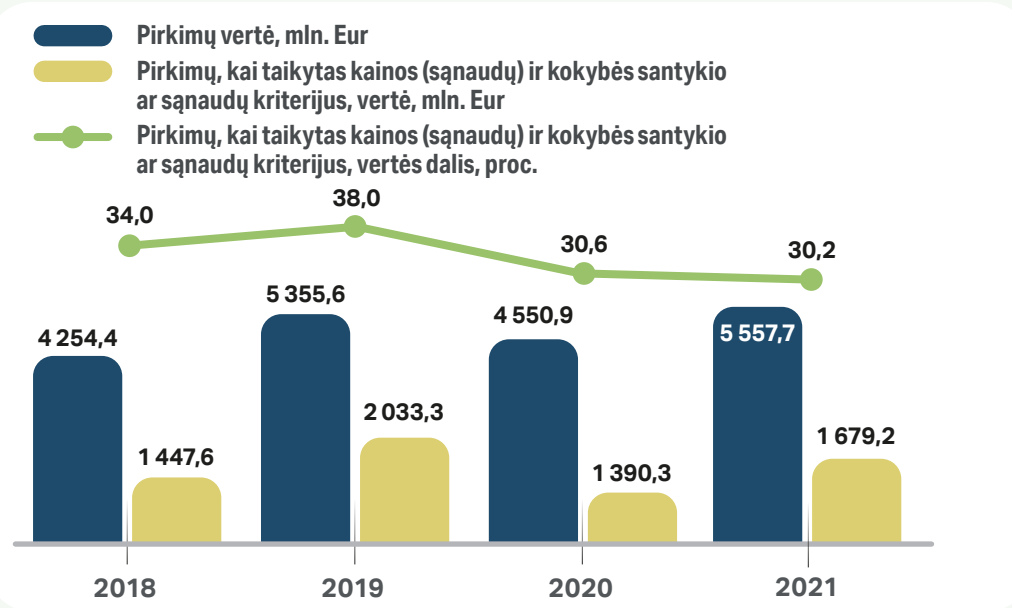

Pirkimų, kuriems taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, apimties (vertės, skaičiaus) dalis, proc.

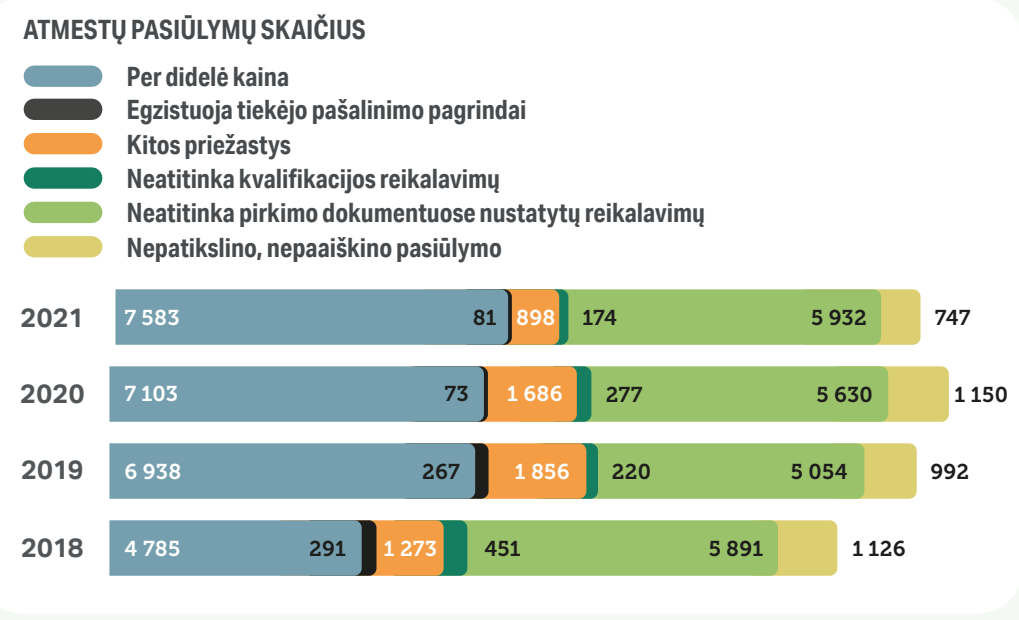
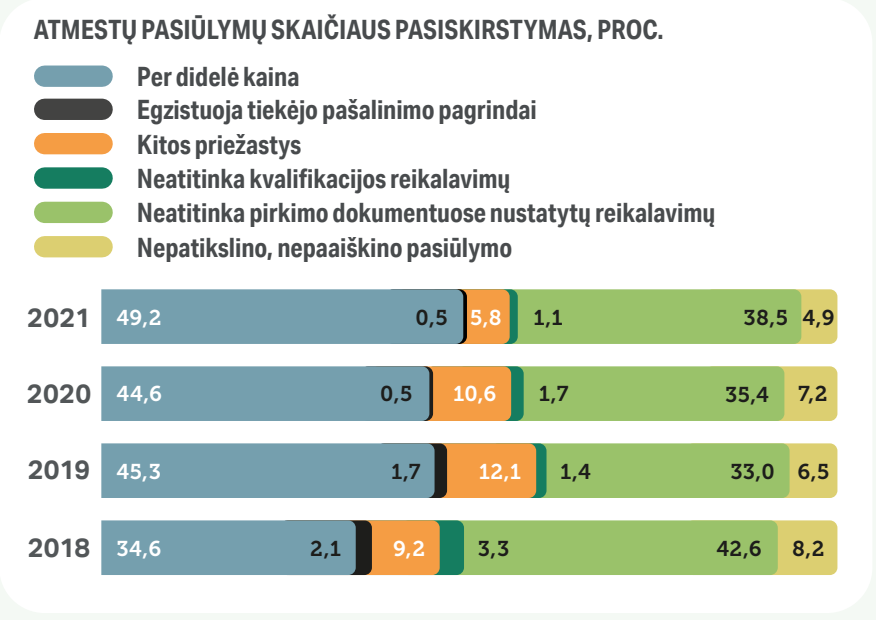
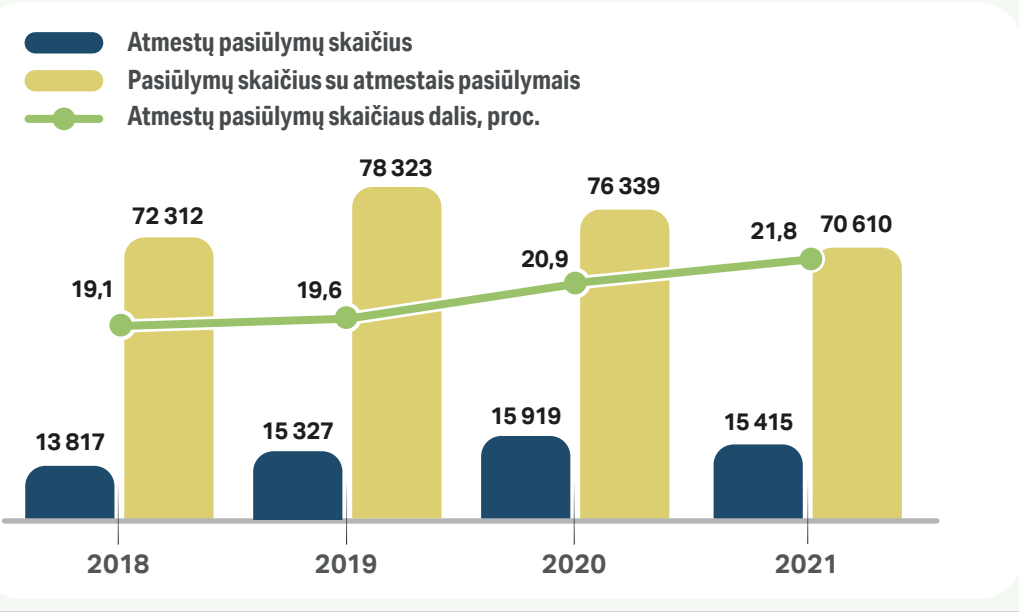
Rodiklis parodo, kokią dalį visų pirkimų sudaro pirkimai, kuriems taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus. Didesnė rodiklio reikšmė parodo, kad orientuojamasi į tam tikrus siektinus kriterijus, t. y. kokybę, naudą, aplinkos apsaugą ir t. t.

Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkime taikytą pasiūlymų vertinimo kriterijų kaip pirkimų, kuriems taikytas kainos (sąnaudų) ir kokybės santykio ar sąnaudų kriterijus, vertės (skaičiaus) santykis su visų įvykusių pirkimų verte (skaičiumi) (tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai)

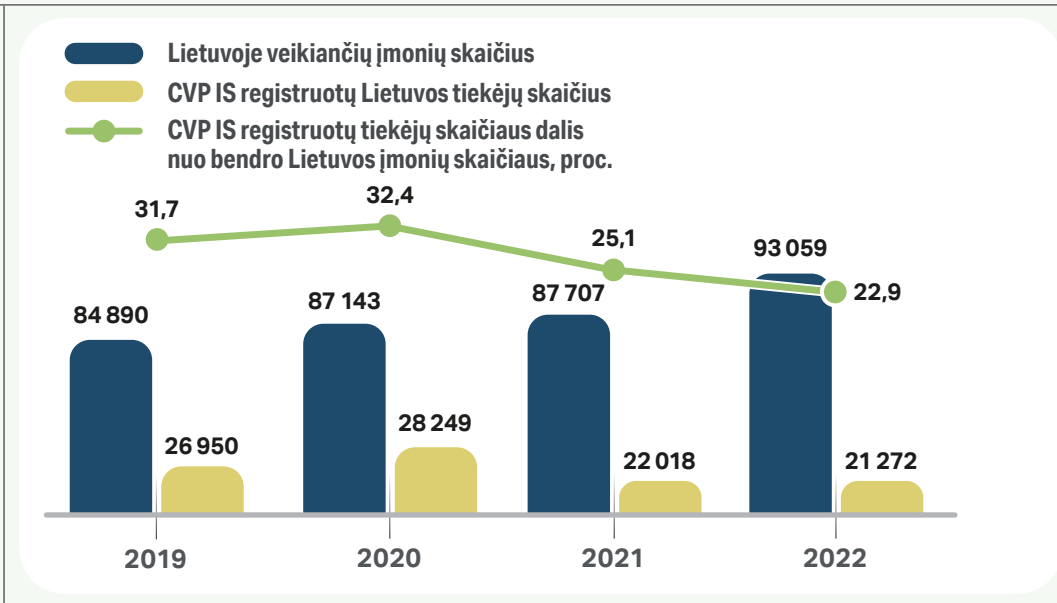
1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos).
2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (<https://goo.gl/RFxVwQ>).
3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.

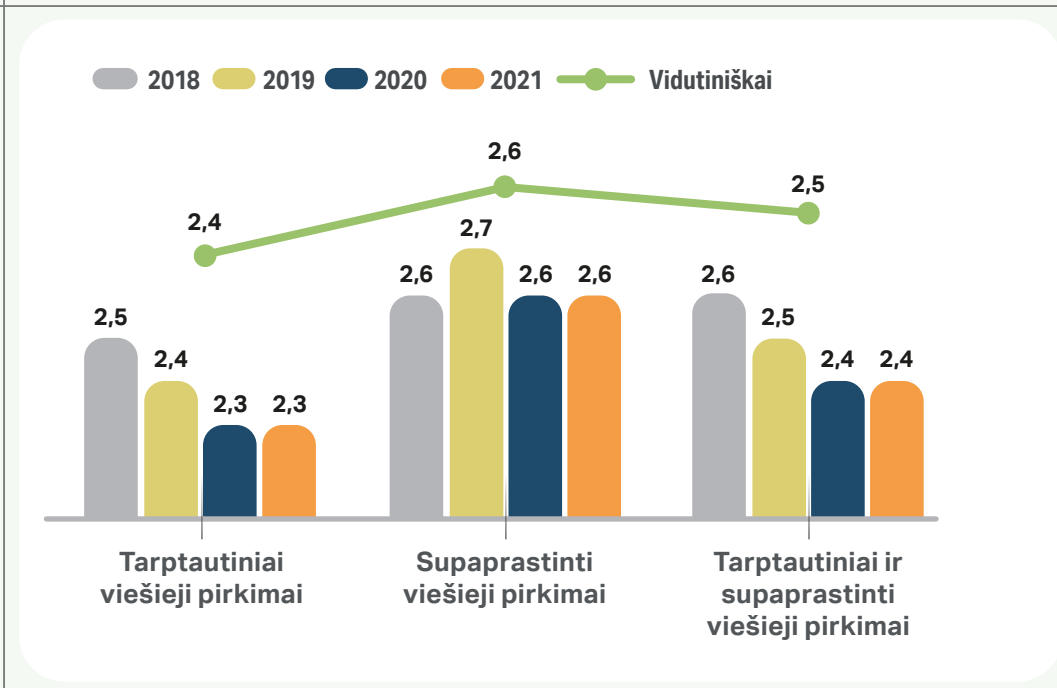
Atmestų pasiūlymų skaičiaus dalis, proc.	Rodiklis parodo, kokia dalis pasiūlymų buvo atmesta nuo visų pasiūlymų (su atmestais pasiūlymais)	Rodiklis apskaičiuojamas pagal pateiktų pasiūlymų skaičių iš pirkimų procedūrų ataskaitų pasiūlymų. Skaičiuojama tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams (be mažos vertės pirkimų) 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos).
---	---	--

<p>CVP IS registruotų tiekėjų skaičiaus dalis nuo bendro tiekėjų skaičiaus šalyje, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokia dalis Lietuvoje veikiančių įmonių dalyvauja pirkimuose. Didesnė rodiklio reikšmė rodo geresnį verslo įsitraukimą į viešojo sektoriaus organizuojamus pirkimus, o tai savo ruožtu lemia didesnę konkurenciją ir racionalesnį valstybės lėšų panaudojimą</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas lyginant metų pradžioje Lietuvoje veikiančių įmonių skaičių (be viešojo sektoriaus) su CVP IS metų pradžioje registruotais Lietuvos tiekėjais. Lyginami skaičiai neapima fizinių asmenų, ūkininkų, antstolių ir advokatų kontorų</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (užsiregistravusių Lietuvos tiekėjų sąrašas). 2. Statistikos departamento rodiklių duomenų bazė (2022-01-24 duomenimis) (https://goo.gl/W1KN77).
---	--	--

<p>Vidutinis pasiūlymų skaičius tarptautiniuose ir supaprastintuose pirkimuose pagal pirkimo būdus (be pirkimų, kurie vykdyti siekiant sudaryti preliminariąsias sutartis)</p>	<p>Rodiklis parodo konkurencingumą pirkimuose</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pateiktų pasiūlymų skaičių (su atmestais pasiūlymais), nurodytą kiekvienai pirkimo objekto daliai atskirai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos).
---	---	--

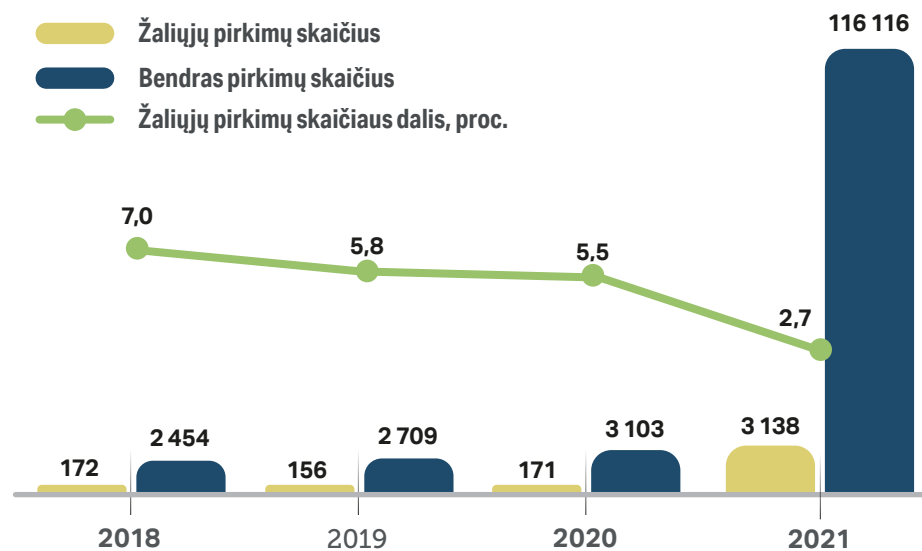
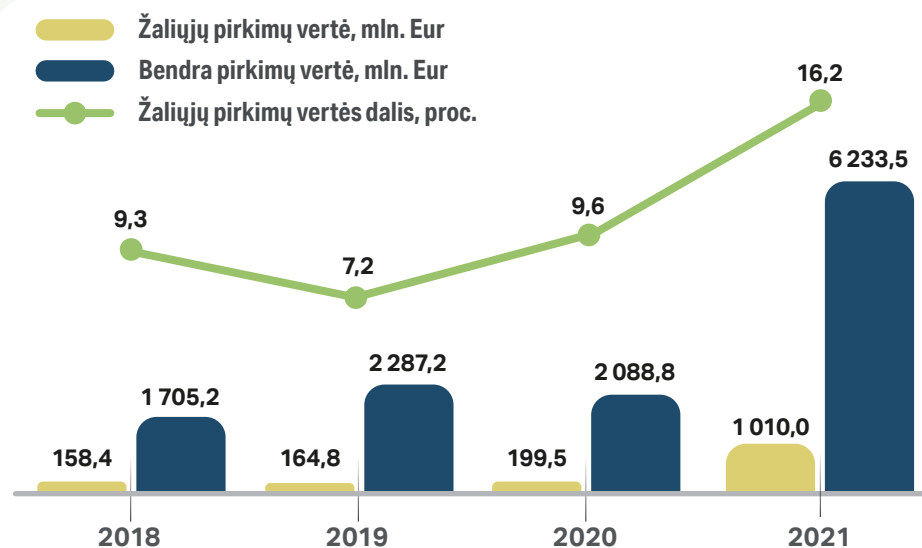
Žaliųjų pirkimų apimties (vertės ir skaičiaus) dalis, proc.

Rodiklis parodo, kokia dalis pirkimų, atliekami „žaliai“. Didesnė rodiklio reikšmė rodo pirkimų vykdytojų pastangas prisidėti prie skatinimo kurti kuo daugiau aplinkai palankių produktų

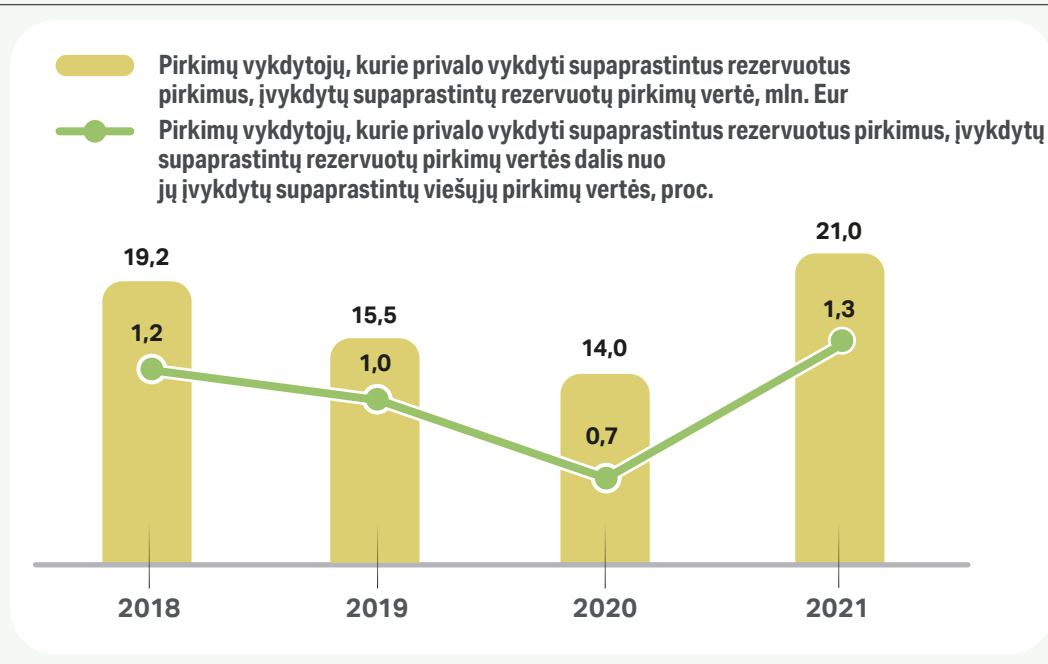
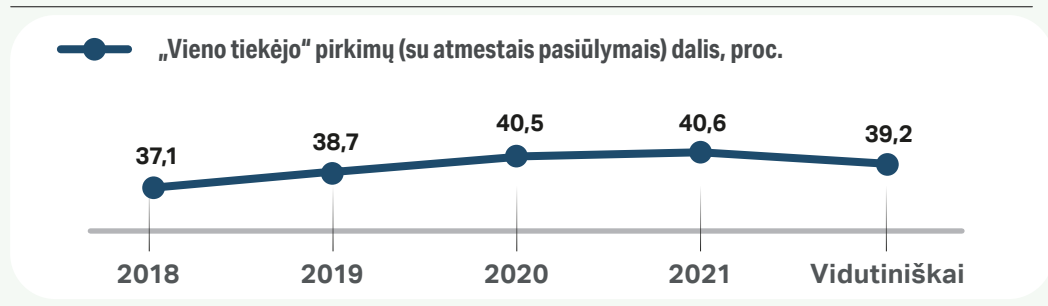
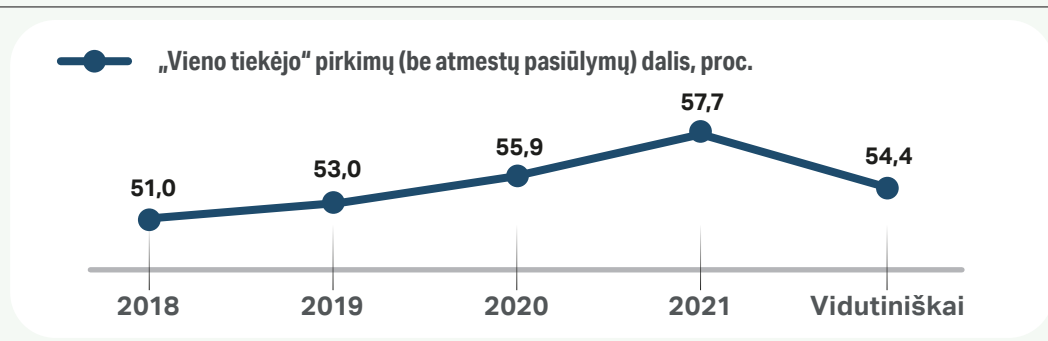
Nuo 2021 m. rodiklis apskaičiuojamas lyginant bendrą žaliųjų pirkimų, po kurių sudarytos rašytinės sutartys, vertę (skaičių) su bendra pirkimų, po kurių sudarytos rašytinės sutartys, verte (skaičiumi) (tarpautiniai, supaprastinti ir mažos vertės pirkimai).

Iki 2020 m. rodiklis buvo apskaičiuojamas lyginant bendrą žaliųjų pirkimų, kai buvo perkami produktai, kurių pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, iš sąrašo, vertę (skaičių) su bendra pirkimų, kai buvo perkami produktai, kurių pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, iš sąrašo, verte (skaičiumi) (tarpautiniai ir supaprastinti pirkimai).

1. CVP IS (pirkimų procedūrų ir metinės pirkimų ataskaitos).
2. VŠĮ CPO LT pirkimų ataskaita (<https://goo.gl/RFxVwQ>).
3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.

<p>„Vieno tiekėjo“ pirkimų skaičiaus dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo pirkimų dalį, kai konkurse dalyvavęs vienintelis tiekėjas neturėjo konkurencijos</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pateiktų pasiūlyimų skaičių iš pirkimų procedūrų ataskaitoje nurodytos pasiūlyimų eilės su atmestais pasiūlymais (kiekvienai pirkimo objekto daliai atskirai) ir be atmestų pasiūlymų. Skaičiuojama tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams (be mažos vertės pirkimų). Neįtraukiama preliminarinių sutarčių ir pirkimų per CPO informacija</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos).
<p>Supaprastintų rezervuotų pirkimų vertės dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo kokią pirkimų vykdytojų, kurie privalo vykdyti supaprastintus rezervuotus pirkimus, įvykdytų supaprastintų viešųjų pirkimų vertės dalį sudaro jų įvykdytų supaprastintų rezervuotų pirkimų vertė</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimo vykdytojų, kurie privalo vykdyti supaprastintus rezervuotus pirkimus, sudarytų sutarčių vertę įvykdytų supaprastintų, įskaitant ir mažos vertės, viešuosius pirkimus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ir metinės pirkimų ataskaitos). 2. VŠĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų pateikti duomenys.

Vidutinė tarptautinių ir supaprastintų pirkimų procedūrų trukmė pagal pirkimo būdus

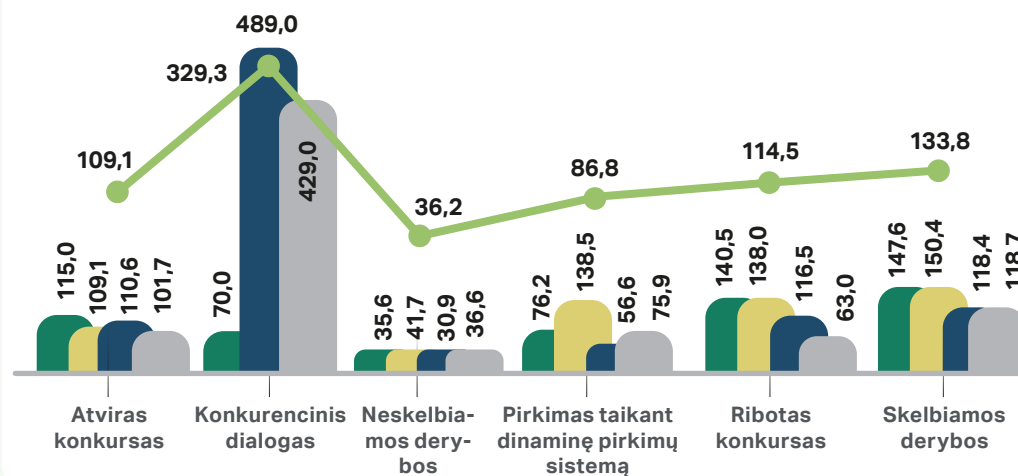
Rodiklis parodo pirkimų procedūrų trukmę

Rodiklis apskaičiuojamas, pirkimo procedūrų trukmę nustatant kaip skirtumą tarp skelbimo apie pirkimą paskelbimo datos (jei pirkimas neskelbtas – pagal kvietimo pateikti pasiūlymus išsiuntimo datos) ir sutarties sudarymo datos, dienomis

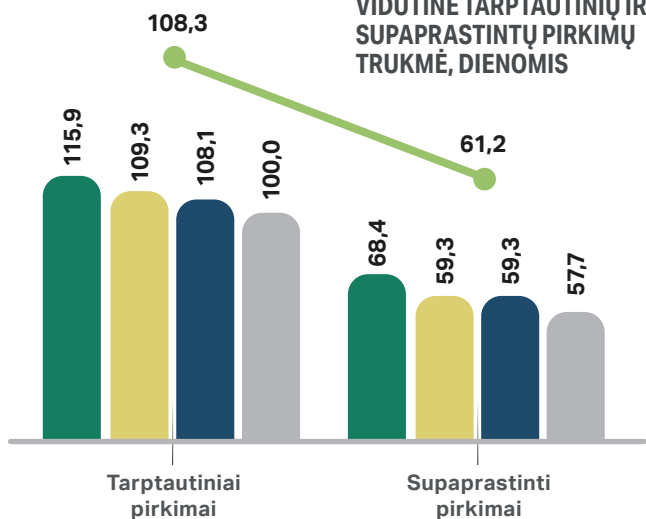
1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos).

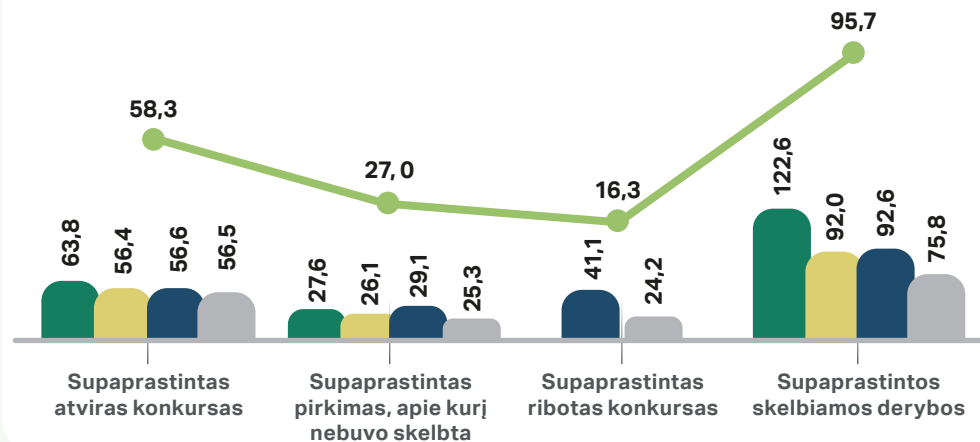
VIDUTINĖ TARPTAUTINIŲ PIRKIMŲ TRUKMĖ, DIENOMIS

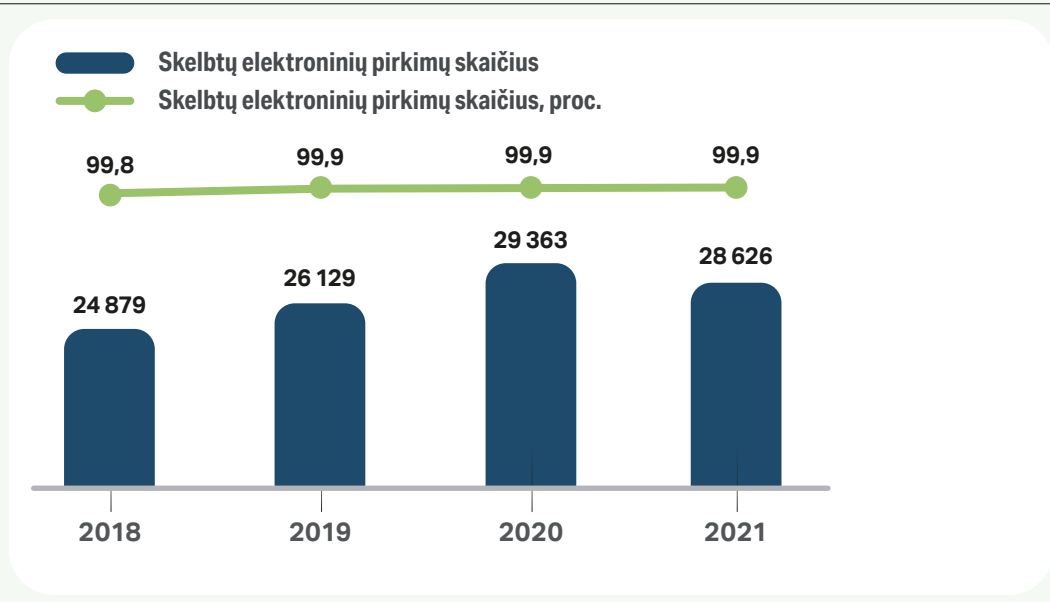
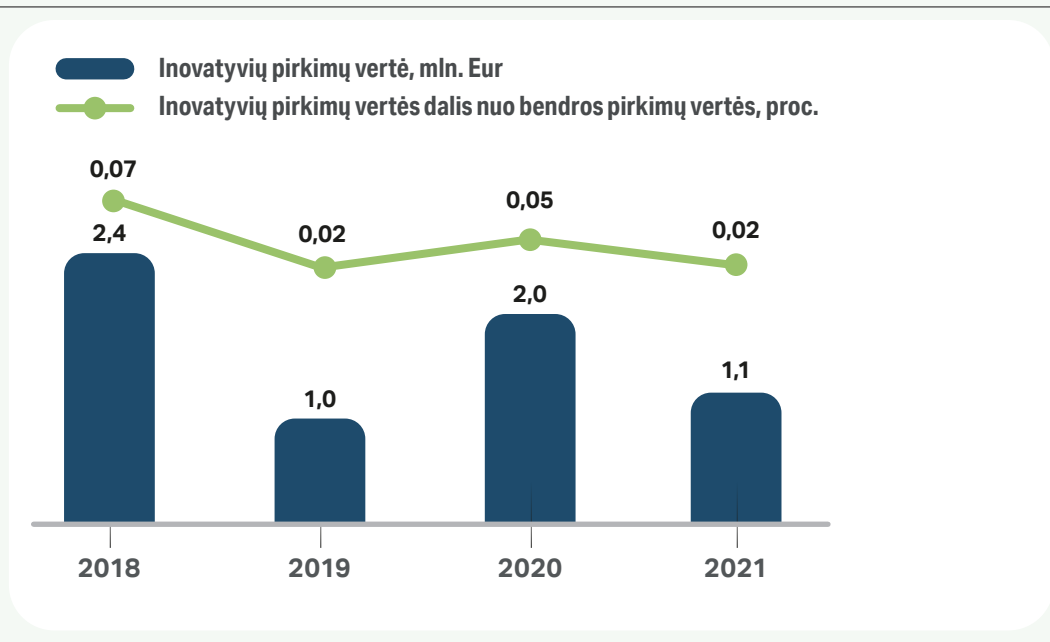
VIDUTINĖ TARPTAUTINIŲ IR SUPAPRASTINTŲ PIRKIMŲ TRUKMĖ, DIENOMIS

VIDUTINĖ SUPAPRASTINTŲ PIRKIMŲ TRUKMĖ, DIENOMIS

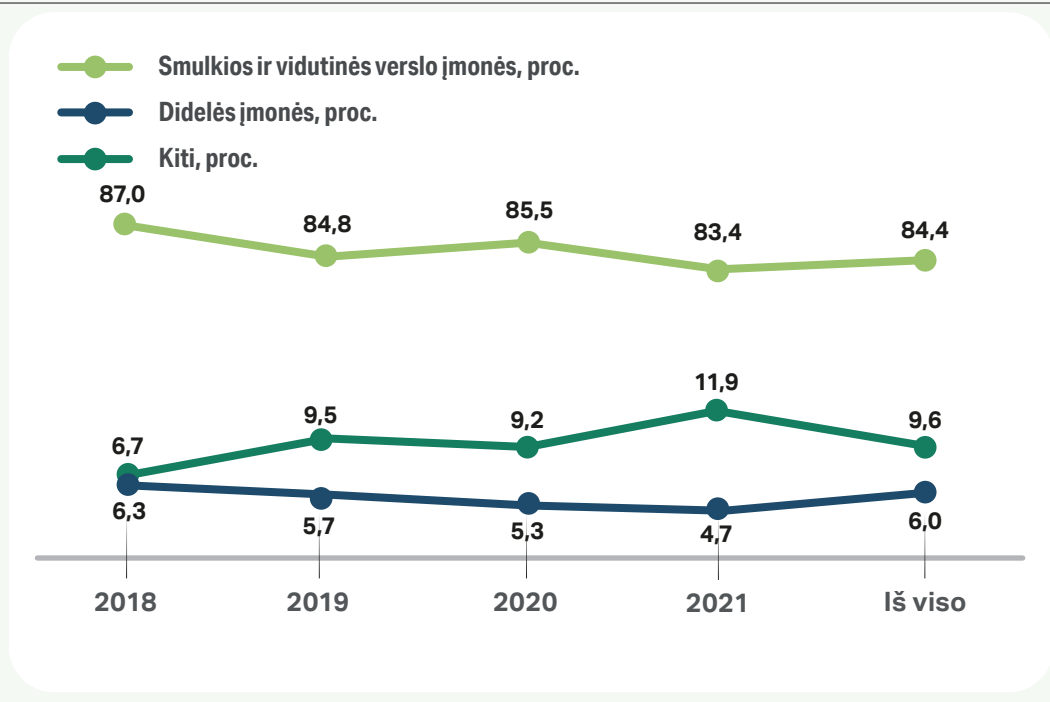
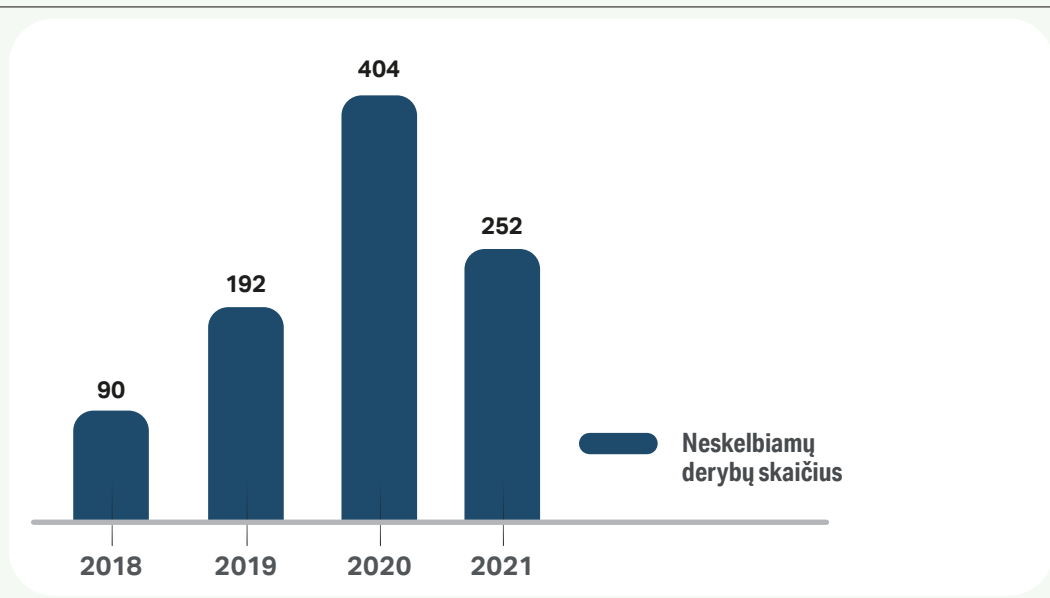

<p>Inovatyvių pirkimų vertės dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokią dalį inovatyvių pirkimų vertė sudaro nuo visų vykdytų pirkimų vertės. Didesnė rodiklio reikšmė parodo dažnesnį inovacijų panaudojimą viešajame sektoriuje</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas lyginant bendrą inovatyvių pirkimų vertę su bendra pirkimų verte (tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.
<p>El. pirkimų skaičiaus dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo skelbiamų elektroninių pirkimų skaičiaus dalį nuo bendro skelbiamų pirkimų skaičiaus</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas iš skelbimų apie pirkimą kaip elektroninių skelbiamų pirkimų skaičiaus ir bendro skelbiamų pirkimų skaičiaus santykis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CTM duomenys.

<p>El. pirkimų vertės dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo skelbiamų elektroninių pirkimų vertės dalį nuo bendros skelbiamų pirkimų vertės</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas iš skelbimų apie pirkimą kaip elektroninių skelbiamų pirkimų vertės ir bendros skelbiamų pirkimų vertės santykis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (skelbimai apie pirkimus, pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. CTM duomenys. 	<p>Skelbtų elektroninių pirkimų vertė, mln. Eur</p> <p>Skelbtų elektroninių pirkimų vertė, proc.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Vertė, mln. Eur</th> <th>Vertė, proc.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>4 066,0</td> <td>97,5</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>5 086,1</td> <td>99,8</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>4 324,3</td> <td>100,0</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4 769,2</td> <td>100,0</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Vertė, mln. Eur	Vertė, proc.	2018	4 066,0	97,5	2019	5 086,1	99,8	2020	4 324,3	100,0	2021	4 769,2	100,0
Metai	Vertė, mln. Eur	Vertė, proc.																
2018	4 066,0	97,5																
2019	5 086,1	99,8																
2020	4 324,3	100,0																
2021	4 769,2	100,0																
<p>Centralizuotų pirkimų apimtys (vertės ir skaičiaus) dalis, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo kokią dalį centralizuoti pirkimai užima (pagal vertę ir pagal skaičių) tarptautiniuose ir supaprastintuose pirkimuose</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pirkimų, kuriems nurodytas centralizuoto pirkimo kriterijus, santykiu su visais įvykusiais pirkimais (pagal vertę ir pagal skaičių) tarptautiniuose ir supaprastintuose pirkimuose</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VŠĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 	<p>Centralizuotų pirkimų vertės dalis, proc.</p> <p>Centralizuotų pirkimų skaičiaus dalis, proc.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Vertės dalis, proc.</th> <th>Skaičiaus dalis, proc.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>15,2</td> <td>4,4</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>11,4</td> <td>3,8</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>12,8</td> <td>3,9</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>15,4</td> <td>4,6</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Vertės dalis, proc.	Skaičiaus dalis, proc.	2018	15,2	4,4	2019	11,4	3,8	2020	12,8	3,9	2021	15,4	4,6
Metai	Vertės dalis, proc.	Skaičiaus dalis, proc.																
2018	15,2	4,4																
2019	11,4	3,8																
2020	12,8	3,9																
2021	15,4	4,6																

<p>Neskelbiamų tarptautinės vertės derybų skaičius</p>	<p>Rodiklis parodo neskelbiamų tarptautinės vertės derybų būdu įvykdytų pirkimų procedūrų skaičiaus dinamiką</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas iš tarptautinių pirkimų procedūrų ataskaitų, imant pagal neskelbiamų derybų pirkimo būdą</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.
<p>Laimėjusių smulkiųjų ir vidutinio verslo įmonių pasiskirstymas pagal įmonių dydį, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokią procentinę dalį sudaro pirkimuose laimėtos smulkiųjų ir vidutinio verslo įmonės</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas iš pirkimų (tarptautinių ir supaprastintų pirkimų) procedūrų ataskaitų, imant sutartis sudariusias įmones ir priskiriant atitinkamai kategorijai: atsižvelgiama į įmonės darbuotojų skaičių, įmonės metinių pajamų dydį ir pajamų balanse nurodytą turto vertę</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 4. Lietuvos statistikos departamento pateikti duomenys apie įmonių dydį.

<p>Smulgiojo ir vidutinio verslo įmonių sudarytų sutarčių vertės pasiskirstymas, proc.</p>	<p>Rodiklis parodo, kokia yra procentinė smulgiojo ir vidutinio verslo įmonių sudarytų sutarčių vertės dalis</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas iš pirkimų (tarptautinių ir supaprastintų pirkimų) procedūrų ataskaitų, imant sutartis sudariusias įmones ir priskiriant atitinkamai kategorijai: atsižvelgiama į įmonės darbuotojų skaičių, įmonės metinių pajamų dydį ir pajamų balanse nurodytą turto vertę</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (https://goo.gl/RFxVwQ). 3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys. 4. Lietuvos statistikos departamento pateikti duomenys apie įmonių dydį. 	<p>Legend:</p> <ul style="list-style-type: none"> Smulkios ir vidutinės verslo įmonės, proc. Didelės įmonės, proc. Kiti, proc. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Smulkios ir vidutinės verslo įmonės, proc.</th> <th>Didelės įmonės, proc.</th> <th>Kiti, proc.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>60,2</td> <td>35,6</td> <td>4,2</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>50,7</td> <td>38,7</td> <td>10,6</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>64,2</td> <td>29,2</td> <td>6,7</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>59,9</td> <td>33,1</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>Iš viso</td> <td>59,5</td> <td>34,0</td> <td>6,5</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Smulkios ir vidutinės verslo įmonės, proc.	Didelės įmonės, proc.	Kiti, proc.	2018	60,2	35,6	4,2	2019	50,7	38,7	10,6	2020	64,2	29,2	6,7	2021	59,9	33,1	7,0	Iš viso	59,5	34,0	6,5
Metai	Smulkios ir vidutinės verslo įmonės, proc.	Didelės įmonės, proc.	Kiti, proc.																								
2018	60,2	35,6	4,2																								
2019	50,7	38,7	10,6																								
2020	64,2	29,2	6,7																								
2021	59,9	33,1	7,0																								
Iš viso	59,5	34,0	6,5																								
<p>Sukurtų dinaminį pirkimų sistemų (DPS) skaičius</p>	<p>Rodiklis parodo sukurtų DPS skaičiaus dinamiką</p>	<p>Rodiklis apskaičiuojamas pagal pirkimų, atliktų siekiant sukurti dinaminę pirkimų sistemą, unikalius Nr.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CVP IS (pirkimų procedūrų ataskaitos). 	<p>Legend:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sukurtų DPS skaičius <table border="1"> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Sukurtų DPS skaičius</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>55</td> </tr> </tbody> </table>	Metai	Sukurtų DPS skaičius	2019	14	2020	27	2021	55																
Metai	Sukurtų DPS skaičius																										
2019	14																										
2020	27																										
2021	55																										

Pirkimų taikant dinaminę pirkimų sistemą (DPS) vertės dalis, proc.

Rodiklis parodo, kokia dalis pirkimų pagal vertę įvykdyta taikant DPS

Rodiklis apskaičiuojamas bendrą įvykusių pirkimų vertę lyginant su pirkimų taikant DPS verte

1. CVP IS (pirkimų procedūrų ir pirkimų ataskaitos).
2. VšĮ CPO LT pirkimų ataskaita (<https://goo.gl/RFxVwQ>).
3. Kitų centrinių perkančiųjų organizacijų (CPO) pateikti duomenys.

